

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)
19 octombrie 2005*

Freistaat Thüringen
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Ajutoare de stat - Utilizare abuzivă a ajutoarelor - Risc de eludare a ordinului de recuperare - Recuperarea ajutoarelor de la societăți care au achiziționat activele curente de la beneficiarul inițial”

Cauza T-318/00

În cauza T-318/00,

Freistaat Thüringen (Germania), reprezentat de M. Schütte, avocat, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamant,

susținut de

Republica Federală Germania, reprezentată de domnii W.-D. Plessing și T. Jürgensen, în calitate de agenți, asistați de R. Bierwagen, avocat,

intervenientă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnii K.-D. Borchardt și V. Kreuzschitz, în calitate de agenți, asistați de C. Koenig, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

susținută de

ODS Optical Disc Service GmbH, cu sediul în Hamburg (Germania), reprezentată de I. Brinker și U. Soltész, avocați, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenientă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2000/796/CE a Comisiei din 21 iunie 2000 privind ajutoarele de stat acordate de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Thuringia) (JO L 318, p. 62),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a treia extinsă),

compus din domnii J. Azizi, președinte, R. García-Valdecasas, J. D. Cooke, M. Jaeger și F. Dehousse, judecători,

---

* Limba de procedură: germana.

grefier: doamna D. Christensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 mai 2004,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Articolul 87 din Tratatul CE prevede:

„1. Cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.”

2 Articolul 88 din Tratatul CE prevede:

„1. Comisia, împreună cu statele membre, verifică permanent regimurile ajutoarelor existente în aceste state. Comisia propune acestora măsurile utile cerute de dezvoltarea treptată sau de funcționarea pieței comune.

2. În cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat nu este compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 sau că acest ajutor este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște suspendarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie [...]”

3 În conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] din Tratatul CE (JO L 83, p. 1; ediție specială în limba română: capitol 08, volum 1, p. 41):

„1. În cazul în care consideră că informațiile furnizate de statul membru în cauză [...] sunt incomplete, Comisia solicită toate informațiile suplimentare necesare. Atunci când un stat membru răspunde unei astfel de solicitări, Comisia îl informează asupra primirii răspunsului.

2. În cazurile în care statul membru în cauză nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau furnizează informații incomplete, Comisia îi transmite o atenționare prin care acordă un termen suplimentar rezonabil pentru furnizarea informațiilor.

[...]”

4 În plus, articolul 6 din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„1. Decizia de a iniția procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să își

prezintă observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. În cazuri întemeiate, Comisia poate prelungi termenul stabilit.

[...]"

5 În conformitate cu articolul 10 din Regulamentul nr. 659/1999:

„1. În cazul în care deține informații privind un ajutor pretins ilegal, indiferent de sursa acestora, Comisia va examina aceste informații fără întârziere.

2. Dacă este necesar, aceasta solicită informații statului membru în cauză. [...] articolul 5 alineatele (1) și (2) se aplică *mutatis mutandis*.

3. În cazul în care, în pofida atenționării adresate în temeiul articolului 5 alineatul (2), statul membru în cauză nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau furnizează informații incomplete, Comisia solicită furnizarea informațiilor prin intermediul unei decizii (denumită în continuare «ordin de furnizare a informațiilor»). Decizia precizează care sunt informațiile necesare și stabilește un termen adecvat pentru furnizarea acestora.”

6 Articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„În urma examinării posibilului ajutor ilegal, se adoptă o decizie în temeiul articolului 4 alineatul (2), (3) sau (4). În cazul deciziilor de a iniția o procedură oficială de investigare, procedura se încheie printr-o decizie în temeiul articolului 7. În cazul în care un stat membru nu respectă un ordin de furnizare a informațiilor, decizia se adoptă pe baza informațiilor disponibile.”

7 Articolul 14 din același regulament prevede:

„1. Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (denumită în continuare „decizie de recuperare”). Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar.

2. Ajutorul care urmează să fie recuperat în temeiul unei decizii de recuperare include dobânda calculată pe baza unei rate adecvate, fixată de Comisie. Dobânda se datorează de la data la care ajutorul ilegal a fost pus la dispoziția beneficiarului până la data recuperării sale.

3. Fără a aduce atingere unui ordin emis de Curtea de Justiție a Comunităților Europene în temeiul articolului [242 din Tratatul CE], recuperarea se efectuează fără întârziere și în conformitate cu procedurile legislației naționale a statului membru în cauză, cu condiția ca acestea să permită executarea imediată și efectivă a deciziei Comisiei. În acest scop și în eventualitatea unei proceduri derulate în fața instanțelor naționale, statele membre în cauză parcurg toate etapele necesare permise de legislațiile naționale respective, inclusiv măsuri provizorii, fără a aduce atingere dreptului comunitar.”

8 În plus, articolul 16 din Regulamentul nr. 659/1999, intitulat „Utilizarea abuzivă a ajutorului”, prevede:

„Fără a aduce atingere articolului 23, în caz de utilizare abuzivă a unui ajutor, Comisia poate iniția procedura oficială de investigare în temeiul articolului 4 alineatul (4). Articolele 6, 7, 9 și 10, articolul 11 alineatul (1), articolele 12, 13, 14 și 15 se aplică *mutatis mutandis*.”

9 În cele din urmă, în 1994, Comisia a adoptat Orientările comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 368, p. 12), modificate în 1997 (JO C 283, p. 2) (denumite în continuare „Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare”).

Faptele aflate la originea litigiului

10 Prin Decizia 2000/796/CE din 21 iunie 2000 privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Turingia) (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia s-a pronunțat asupra legalității ajutoarelor financiare acordate de diverse entități publice germane, în perioada 1991–1995, în favoarea unei fabrici producătoare de compact-discuri (denumite în continuare „CD-uri”) și de accesorii pentru CD-uri, cu sediul în Albrechts, în Landul Turingia (denumită în continuare „fabrica de CD-uri din Albrechts”).

A – Contextul general

11 În decizia atacată, Comisia a distins trei etape și anume, în primul rând, etapa de înființare a întreprinderii, în al doilea rând, etapa de restructurare a întreprinderii și, în cele din urmă, preluarea unei părți din activele întreprinderii de către societatea MediaTec Datenträger GmbH (denumită în continuare „MTDA”).

1. Etapa de înființare a întreprinderii (1990–1992)

12 Din decizia atacată reiese că fabrica de CD-uri din Albrechts a fost înființată în temeiul unui contract de asociație în participațiune, încheiat la 20 februarie 1990 între, pe de o parte, combinatul „VEB” (proprietate națională) Robotron, cu sediul în Dresda, Landul Saxonia (denumit în continuare „Robotron”) și, pe de altă parte, societatea R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG (denumită în continuare „PBK”), societate care făcea parte din Grupul Pilz cu sediul în Kranzberg, Landul Bavaria (denumit în continuare „Grupul Pilz”). Robotron deținea două treimi din capitalul întreprinderii comune, denumită la vremea respectivă „Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG” (denumită în continuare „întreprindere comună”), restul de o treime fiind deținut de PBK. Întreprinderea comună avea ca obiect fabricarea de CD-uri, carcase pentru CD-uri și accesorii. Domnul Reiner Pilz, Directorul General al Grupului Pilz, asigura totodată gestionarea fabricii (considerentul 11 din decizia atacată).

13 Pentru a-și realiza obiectul social, întreprinderea comună a încheiat, la 29 august 1990, un contract de antrepriză generală cu societatea Pilz GmbH & Co. Construction KG, societate care făcea parte din Grupul Pilz (denumită în continuare „Pilz Construction”), pentru construirea unei fabrici de producere a CD-urilor cu predare „la cheie”, pentru un preț global de 235,525 milioane de mărci germane (DEM). La aceste costuri, se adăugau costurile de amenajare a terenului, estimate la 7,5 milioane DEM (considerentele 12 și 20 din decizia atacată).

14 În plus, prin actul adițional din 26 mai 1992, cei doi asociați ai întreprinderii comune au încheiat un contract care prevedea creșterea capacității de producție a CD-urilor și a carcaselor pentru CD-uri. Valoarea totală a serviciilor și a livrărilor necesare în acest scop a fost stabilită la 39 de milioane DEM (considerentul 22 din decizia atacată).

15 Pentru a finanța aceste investiții, întreprinderea comună, Robotron și PBK au împrumutat fondurile necesare de la un consorțiu de bănci. Aceste împrumuturi bancare erau acoperite,

parțial sau total, de garanții din partea Landului Bavaria și a Treuhandanstalt, agenție publică responsabilă cu finanțarea privatizării întreprinderilor din fosta Republică Democrată Germană (denumită în continuare „THA”). În plus, Landul Turingia și Landul Bavaria, acesta din urmă prin intermediul Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung, agenția din Landul Bavaria pentru finanțarea infrastructurilor (denumită în continuare „LfA”), au acordat întreprinderii comune subvenții și alocații pentru investiții.

16 În plus, în cadrul etapei de înființare a fabricii de CD-uri din Albrechts, dreptul de proprietate asupra acțiunilor reprezentând capitalul întreprinderii comune a fost transferat de mai multe ori. În primul rând, din cauza lichidării Robotron de către THA în 1992, acțiunile întreprinderii comune, deținute de această societate, au fost preluate de PBK. Ulterior, PBK, la rândul său, a transferat aproape în totalitate acțiunile întreprinderii comune pe care le deținea societății Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG, o altă societate care făcea parte din Grupul Pilz (denumit în continuare „Pilz Compact Disc”), astfel încât întreprinderea comună a devenit o filială a acesteia din urmă. În cele din urmă, la 24 noiembrie 1992, în urma acestui transfer și a transferului sediului său social la Albrechts, întreprinderea comună și-a schimbat denumirea în Pilz Albrechts GmbH (în continuare „PA”). Aceasta a fost integrată, imediat după transfer, în sistemul de gestionare centralizată a numerarului din cadrul Grupului Pilz (considerentele 13 și 14 din decizia atacată).

2. Etapa de restructurare (1993–1998)

17 Fabrica de producție de CD-uri și-a început activitatea în 1993. De la început, aceasta s-a confruntat cu dificultăți serioase și a acumulat foarte multe datorii (considerentul 15 din decizia atacată).

18 Pentru a remedia această situație, s-a încheiat un acord de restructurare la 7 martie 1994, între Grupul Pilz (inclusiv PA), băncile și entitățile publice [THA, LfA, Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft (în continuare „TIB”) și Thüringer Aufbaubank (în continuare „TAB”)] care au participat la finanțarea construirii fabricii de CD-uri din Albrechts. În cadrul acestui acord, o mare parte din împrumuturile bancare care fuseseră acordate în scopul construirii fabricii de producție de CD-uri a fost rambursată, total sau parțial. În plus, în baza acordului de restructurare, capitalul PA a fost achiziționat de TIB – 98 % din acțiuni – și de TAB – 2 % din acțiuni – cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 1994; în consecință, PA a încetat să facă parte din Grupul Pilz. Începând din octombrie 1994, societatea și-a schimbat, de asemenea, denumirea în CDA Compact Disc Albrechts GmbH (denumită în continuare „CD Albrechts”) (considerentele 15 și 17 din decizia atacată). În 1994 și 1995, TAB și LfA au acordat întreprinderii CD Albrechts mai multe împrumuturi.

19 Tot în cursul anului 1994, autoritățile germane au observat că o mare parte din ajutoarele financiare care fuseseră acordate pentru finanțarea construcției fabricii de CD-uri din Albrechts fuseseră deturnate, în special în cadrul sistemului de gestionare centralizată a numerarului care exista în cadrul Grupului Pilz, în favoarea altor societăți din cadrul grupului. În plus, la 25 iulie 1995, a fost inițiată o procedură de insolvență în privința activelor tuturor societăților din Grupul Pilz. În cele din urmă, domnul Reiner Pilz a fost condamnat la închisoare pentru bancrută frauduloasă și pentru alte infracțiuni (considerentul 16 din decizia atacată).

3. Preluarea anumitor active de către MTDA

20 Cu efect de la 1 ianuarie 1998, MTDA, o filială deținută în totalitate de TIB, care își desfășoară activitatea, în principal, în domeniul producției de suporturi de stocare a datelor de

întă performanță, în special CD-uri inscriptibile (CD-ROM) și DVD-uri, a preluat o parte din activele întreprinderii CD Albrechts și anume active fixe și circulante, valori realizabile pe termen scurt, precum și know-how tehnic și organizarea marketingului (considerentul 18 din decizia atacată).

21 La vremea respectivei preluări, s-a schimbat denumirea CD Albrechts în LCA Logistik Center Albrechts GmbH (în continuare „LCA”) și denumirea MTDA în CDA Datenträger Albrechts GmbH (în continuare „CDA”). LCA a rămas totuși proprietara terenului pe care societatea își desfășura activitatea, a clădirilor existente aici, a infrastructurii tehnice, precum și a logisticii. În plus, LCA și CDA au încheiat un contract de schimb de servicii care prevede, pe de o parte, un contract de leasing cu o chirie anuală de 800 000 DEM și, pe de altă parte, un contract de prestări servicii în valoare de aproximativ 3 milioane DEM pe an, în funcție de volumul vânzărilor (considerentul 19 din decizia atacată).

22 În cele din urmă, la 22 septembrie 2000, LCA a solicitat lichidarea sa în cadrul unei proceduri de insolvență.

B – Desfășurarea procedurii administrative

23 Aflând din presă că autoritățile germane acordaseră ajutoare pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts, în octombrie 1994, Comisia a solicitat Republicii Federale Germania să îi furnizeze informații privind aceste ajutoare. Ca urmare, a avut loc un schimb intens de scrisori și au fost organizate mai multe reuniuni între autoritățile germane și Comisie (considerentele 1–3 din decizia atacată).

24 Prin scrisoarea din 17 iulie 1998 (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii”), Comisia a informat Republica Federală Germania cu privire la decizia sa de a iniția, în ceea ce privește aceste ajutoare, procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE. La scrisoare era anexată o listă de întrebări adresate autorităților germane. Decizia de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 15 decembrie 1998 (Comunicarea Comisiei adresată, în temeiul articolului [88 alineatul (2)] din Tratatul CE, altor state membre și părți interesate privind ajutorul acordat de guvernul german pentru crearea CD Albrechts GmbH, în Turingia, (fostul [G]rup Pilz, Bavaria), JO C 390, p. 7).

25 Autoritățile germane au reacționat la decizia de inițiere a procedurii trimițând diverse scrisori care conțineau informații suplimentare. Au avut loc, din nou, diverse reuniuni între aceste autorități și reprezentanți ai Comisiei.

26 Cu toate acestea, considerând că informațiile trimise de autoritățile germane nu constituiau un răspuns satisfăcător la întrebările sale, Comisia a solicitat, prin scrisoarea din 22 iulie 1999, să se răspundă la întrebările respective până la 31 august 1999 cel târziu. După ce, prin scrisoarea din 28 iulie 1999, au solicitat prelungirea acestui termen și după ce au participat la o nouă reuniune cu reprezentanți ai Comisiei la 23 septembrie 1999 la Bruxelles, autoritățile germane au furnizat informații suplimentare.

27 După expirarea termenului prevăzut în decizia de inițiere a procedurii, societatea CDA, precum și societatea Point Group Ltd, o concurentă a CDA, au informat Comisia că sunt părți interesate și au prezentat observații acesteia.

28 În cele din urmă, la 21 iunie 2000, Comisia a închis procedura adoptând decizia atacată.

C – Constatarea faptelor și aprecierea juridică

29 Comisia a apreciat separat ajutoarele financiare acordate de Republica Federală Germania în cadrul etapei de înființare, al etapei de restructurare și, în cele din urmă, al preluării anumitor active ale CD Albrechts de către MTDA.

1. Ajutoare financiare acordate de Republica Federală Germania în cursul etapei de înființare

30 În decizia atacată, Comisia a identificat cinci tipuri de măsuri financiare acordate în cursul etapei de înființare. Într-un tabel sinoptic din cadrul considerentului 32 din decizia atacată, aceasta le-a descris după cum urmează:

	Natura măsurii	Suma în milioane DEM	Beneficiar	Acordată de	Data	Bază juridică
1	Garanție pentru acoperirea riscului de neplată de 100 % (inițial 80 %) acoperind 52,7 milioane DEM	54,7	PBK	LfA	1991	Lege privind constituirea de garanții de stat și cauțiuni a Statului Liber Bavaria
2	Subvenții și alocații pentru investiții	19,42	Întreprinderile comunitare	LfA	1991/1992	Regimul comun „Îmbunătățirea structurii economice regionale”, Lege privind alocațiile pentru investiții
3	Anularea datoriei	3,0	PBK	LfA	1994	Niciuna
4	Garanție de 100 %	190,0	Robotron, întreprinderile comunitare	THA	199[2]	Regimul THA
5	Subvenții și alocații pentru investiții	63,45	Întreprinderile comunitare; de la 24.11.1992, PA	Turingia	1991-1993	Regimul comun „Îmbunătățirea structurii economice regionale”, Lege privind alocațiile pentru investiții
Total		330,57				

31 Din acest tabel reiese, în primul rând, că în 1992 THA a oferit, pentru o sumă de 190 milioane DEM, o garanție de 100 % care acoperea majoritatea împrumuturilor bancare acordate societății Robotron și întreprinderii comune. Conform Comisiei, această garanție trebuie să fie considerată ca un ajutor de stat incompatibil cu piața comună, în măsura în care aceasta nu a fost acordată în conformitate cu condițiile stabilite în regimurile de ajutoare aprobate de Comisie prin scrisoarea SG(91) D/17825 din 26 septembrie 1991 (în continuare „primul regim al THA”) și, respectiv, prin scrisoarea SG(92) D/17613 din 8 decembrie 1992

(în continuare „al doilea regim al THA”). Totuși, aceasta consideră că, din suma de 190 de milioane DEM garantată inițial, trebuie să se restituie doar suma de 120 de milioane DEM plătită efectiv de THA ca parte din garanție.

32 În al doilea rând, Comisia a constatat că, până la 31 decembrie 1993, Landul Turingia acordase întreprinderii comune, apoi PA, în temeiul „Investitionszulagengesetz” (Legea privind alocațiile pentru investiții) și în temeiul celui de al douăzecilea și al douăzeci și unulea „Rahmenpläne der Gemeinschaftsaufgabe «Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur»” (programe-cadru adoptate, pentru 1992 și 1993, în conformitate cu Legea din 6 octombrie 1969 privind regimul comun „Îmbunătățirea structurilor economice regionale”, denumit în continuare „regimul comun”), subvenții și alocații pentru investiții în valoare totală de 63,45 milioane DEM. Conform Comisiei, acest ajutor regional a fost acordat în mod eronat în temeiul regimului comun și al Legii privind alocațiile pentru investiții și, prin urmare, având în vedere că este incompatibil cu piața comună, trebuie să fie restituit. În lumina deciziei adoptate de Landul Turingia de a ordona restituirea unei sume de 32,5 milioane DEM, Comisia consideră că mai trebuie recuperată o sumă de 30,95 milioane DEM.

33 În al treilea rând, Comisia a constatat că, în 1991 și 1992, Landul Bavaria acordase întreprinderii comune, prin intermediul LfA, subvenții și alocații pentru investiții în valoare totală de 19,42 milioane DEM. În măsura în care aceste subvenții și alocații au fost deturnate în favoarea societăților din cadrul Grupului Pilz, Comisia consideră că acestea au fost acordate în mod eronat în temeiul regimului comun și al Legii privind alocațiile pentru investiții. Conform Comisiei, acestea constituie, prin urmare, ajutoare incompatibile cu Tratatul CE.

34 În al patrulea rând, Comisia a constatat că Landul Bavaria constituise, în temeiul „Richtlinien für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft” (Orientări pentru acordarea de garanții de stat în sectorul industriei, publicate în Comunicarea L 6811-1/7 – 43358 din 7 august 1973 a Ministerului Finanțelor din Bavaria, denumite în continuare „Orientările pentru acordarea de garanții de către Landul Bavaria”), o garanție, modificată de la 80 la 100 %, pentru împrumuturile bancare în valoare totală de 54,7 milioane DEM, obținute în cele din urmă de PBK. Conform Comisiei, în pofida solicitării de informații din decizia de inițiere a procedurii, autoritățile germane nu au furnizat suficiente detalii pentru a permite risipirea îndoielilor sale privind legalitatea operațiunilor legate de garanția acordată de Landul Bavaria (LfA). În plus, ținând seama de faptul că ajutorul în cauză nu a fost utilizat pentru finanțarea investiției, ci a fost deturnat, aceasta consideră că garanția respectivă constituie un ajutor incompatibil.

35 În al cincilea rând, Comisia a considerat că anularea de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM, care rezultase în privința PBK în urma achitării acestei sume către bănci în temeiul garanției menționate la punctul 34, constituia un ajutor de stat. Conform Comisiei, ajutorul este incompatibil cu piața comună în măsura în care acesta a fost acordat fără temei juridic.

36 Având în vedere aceste constatări, Comisia a concluzionat că, în cursul etapei de înființare a fabricii de CD-uri din Albrechts, Republica Federală Germania acordase, încălcând articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, ajutoare de stat în valoare totală de 260,57 milioane DEM. Aceste ajutoare cuprind contribuții din partea Landului Turingia în valoare de 63,45 milioane DEM, din partea LfA în valoare de 77,12 milioane DEM (54,7 milioane DEM sub forma unei garanții; 19,42 milioane DEM sub formă de alocații pentru investiții și 3 milioane DEM sub forma unei anulări a datoriei) și din partea THA în valoare de 120 de milioane DEM.

37 Conform Comisiei, aceste ajutoare sunt incompatibile, în principal, din cauza faptului că au avantajat societățile din cadrul Grupului Pilz și că, prin urmare, acestea au fost utilizate în mod abuziv, în sensul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

2. Măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare

38 În decizia atacată, Comisia a identificat și clasificat ca fiind ajutoare 12 tipuri de măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare a întreprinderii. Într-un tabel sinoptic din cadrul considerentului 39 din decizia atacată, aceste măsuri sunt prezentate după cum urmează:

	Natura măsurii	Suma în milioane DEM	Beneficiar	Acordată de	Data	Bază juridică
1	Împrumut	25,0	PA	TAB	Octombrie 1993	Niciuna
2	Împrumut	20,0	PA	TAB	Martie 1994	Niciuna
3	Preț de achiziție	3,0	PBK	TIB	Martie 1994	Niciuna
4	Subvenție	12,0	PA	TIB	Martie 1994	Niciuna
5	Capital social	33,0	PA	TIB (98 %) TAB (2 %)	Martie 1994	Niciuna
6	Împrumut	2,0	PA	LfA	Martie 1994	Niciuna
7	Împrumut de la acționari	3,5	PA	TIB	Aprilie 1994	Niciuna
8	Împrumut	15,0	Grupul Pilz	LfA	Iunie 1994	Niciuna
9	Împrumut	15,0	CD Albrechts	TAB	Octombrie 1994	Niciuna
10	Împrumut	7,0	CD Albrechts	LfA	Decembrie 1994	Niciuna
11	Împrumut	9,5	CD Albrechts	TAB	Ianuarie 1995	Niciuna
12	Dobânzi	21,3			De la sfârșitul anului 1993	
Total		166,3				

39 În primul rând, Comisia a constatat că, în octombrie 1993, TAB acordase societății PA un împrumut de 25 de milioane DEM pentru a acoperi insuficiența de lichidități a societății, dar că aceste fonduri fuseseră dobândite direct de celelalte societăți din acest grup, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului din cadrul Grupului Pilz.

40 În al doilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TAB acordase societății PA un împrumut de 20 de milioane DEM pentru a rambursa împrumuturile bancare garantate de THA, dar că aceste fonduri fuseseră, de asemenea, obținute direct de societățile din Grupul Pilz, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului.

41 În al treilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB plătise societății PBK o sumă de 3 milioane DEM pentru achiziționarea acțiunilor PA deținute de PBK.

42 În al patrulea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB acordase o subvenție sub forma unei contribuții în valoare de 12 milioane DEM la rezerva de capital a PA.

43 În al cincilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB și TAB achiziționaseră 98 % și, respectiv, 2 % din capitalul social al PA, în valoare de 33 de milioane DEM.

44 În al șaselea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, Landul Bavaria acordase societății PA, prin intermediul LfA, un împrumut de 2 milioane DEM.

45 În al șaptelea rând, Comisia a constatat că, în aprilie 1994, TIB acordase societății PA un împrumut de la acționari în valoare de 3,5 milioane DEM.

46 În al optulea rând, Comisia a constatat că, în iunie 1994, LfA acordase Grupului Pilz un împrumut de exploatare în valoare de 15 milioane DEM, destinat să servească ca împrumut punte în așteptarea unui investitor dispus să cumpere fabrica de CD-uri din Albrechts.

47 În al nouălea rând, Comisia a constatat că, în octombrie 1994, TAB acordase societății CD Albrechts un împrumut de 15 milioane DEM. Aceasta a observat că, deși fuseseră plătite societății CD Albrechts, aceste fonduri fuseseră utilizate pentru a furniza servicii întreprinderilor din Grupul Pilz, servicii pentru care acestea nu au plătit niciodată, astfel încât numai întreprinderile în cauză fuseseră avantajate.

48 În al zecelea rând, Comisia a constatat că, în decembrie 1994, Landul Bavaria acordase societății CD Albrechts, prin intermediul LfA, un nou împrumut de 7 milioane DEM.

49 În al unsprezecelea rând, Comisia a constatat că, în ianuarie 1995, TAB acordase societății CD Albrechts un împrumut de 9,5 milioane DEM.

50 În al douăsprezecelea rând, Comisia a constatat că, potrivit informațiilor furnizate de autoritățile germane, PA și CD Albrechts beneficiaseră de avantaje sub forma unor dobânzi în valoare totală de 21,3 milioane DEM în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 1993 și 1998.

51 Conform Comisiei, cele 12 măsuri financiare descrise anterior, în valoare totală de 166,3 milioane DEM, trebuie să fie considerate ca fiind ajutoare de stat ilegale și incompatibile cu piața comună. Astfel, în condițiile în care măsurile în cauză au constituit un avantaj pentru TIB și TAB, după ce aceste societăți își asumaseră răspunderea economică pentru fabrica de CD-uri din Albrechts, acestea puteau fi aprobate numai de Comisie, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE și în conformitate cu Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare. Conform Comisiei, este evident că respectivele măsuri nu respectă orientările, având în vedere că informațiile de care dispune nu îi permit să stabilească faptul că acestea au fost acordate în cadrul unui plan de restructurare viabil, însoțit de măsuri interne concrete care să îi permită Comisiei să constate restabilirea, într-un termen rezonabil, a rentabilității și viabilității întreprinderii pe termen lung. În plus, nu s-a prezentat niciun investitor privat dispus să achiziționeze societățile actuale LCA și CDA, astfel încât, în absența unei investiții private, nu este posibil să se stabilească dacă ajutorul este proporțional cu costurile restructurării.

3. Cu privire la recuperarea ajutoarelor

52 În temeiul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, Comisia a decis că Republica Federală Germania trebuia să solicite restituirea ajutorului ilegal și incompatibil cu

piața comună, care a fost plătit atât în cursul etapei de înființare, cât și în cursul etapei de restructurare a fabricii de CD-uri din Albrechts.

53 În plus, Comisia a subliniat că, pentru a asigura respectarea deciziei sale și eliminarea oricărei denaturări a concurenței, aceasta avea obligația, dacă era necesar, să impună ca procedura de recuperare a ajutorului să nu se limiteze la destinatarul inițial al ajutorului în cauză, ci să includă orice întreprindere care continuă activitatea acestuia utilizând mijloace de producție transferate. Comisia a precizat că, pentru a aprecia dacă o întreprindere continuă efectiv activitatea destinatarului inițial al ajutorului, aceasta ținea seama de un anumit număr de elemente, printre care obiectul transferului, prețul de achiziție, identitatea asociaților și proprietarilor fostei întreprinderi și cea a investitorului, data realizării transferului și caracterul său comercial. Aceasta a considerat că, în speță, LCA și CDA beneficiau cu siguranță de ajutorul care fusese acordat anterior societății PBK, întreprinderii comune și societății PA, deoarece acestea utilizau activele și infrastructura întreprinderilor respective pentru a continua activitatea lor. Prin urmare, Comisia a decis că ajutoarele trebuiau să fie restituite de LCA și CDA și de orice altă întreprindere căreia i se transferaseră sau urma să i se transfere activele întreprinderii comune, ale PA sau PBK, acestea trebuind să fie considerate „beneficiarele” ajutoarelor în cauză.

4. Dispozitivul deciziei atacate

54 Având în vedere aceste aprecieri, Comisia a adoptat următorul dispozitiv:

„Articolul 1

1. Suma de 260,57 milioane DEM din ajutorul de stat acordat [PBK, întreprinderii comune și PA] de către [Republica Federală] Germania pentru construirea, exploatarea și consolidarea fabricii de CD-uri din Albrechts (Turingia), a fost utilizată în alte sectoare din cadrul Grupului Pilz.

Ajutorul constă în contribuții din partea [Landului] Turingia în valoare de 63,45 milioane DEM, din partea [LfA] în valoare totală de 77,12 milioane DEM și din partea [THA] în valoare de 120 de milioane DEM.

Folosirea abuzivă constituie o aplicare abuzivă a ajutorului în sensul articolului 88 alineatul (2) [...] din Tratatul CE. În consecință, ajutorul este incompatibil cu Tratatul CE.

2. În conformitate cu articolul 87 alineatul (1) [...] din Tratatul CE, ajutorul în valoare totală de 166,3 milioane DEM destinat restructurării [CD Albrechts] este incompatibil cu dispozițiile Tratatului CE.

Articolul 2

1. [Republica Federală] Germania adoptă toate măsurile necesare pentru a impune beneficiarului restituirea ajutorului menționat la articolul 1, care i-a fost acordat ilegal.

2. Recuperarea se efectuează în conformitate cu procedurile naționale. Sumele de recuperat sunt majorate cu dobânzi începând cu data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului până la data recuperării efective a acestora. Aceste dobânzi se calculează pe baza ratei de referință aplicabile la calcularea echivalentului-subvenție al ajutoarelor cu finalitate regională.

3. În sensul prezentului articol, termenul «beneficiar» se referă la [CDA] și [LCA], precum și la orice altă întreprindere căreia i s-au transferat sau i se vor transfera activele și/sau infrastructura [PBK], [a întreprinderii comune] sau [a PA], astfel încât să se eludeze consecințele prezentei decizii [...]"

Procedura și pretențiile părților

55 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 10 octombrie 2000, Landul Turingia a introdus o acțiune având ca obiect anularea deciziei atacate. Acțiunea a fost înregistrată cu numărul T-318/00.

56 Prin Ordonanța din 28 mai 2001 a Președintelui Camerei a treia extinse a Tribunalului, Republica Federală Germania a fost admisă ca intervenientă în sprijinul pretențiilor Landului Turingia, iar ODS Optical Disc Service GmbH (denumită în continuare „ODS”), o întreprindere concurentă a CDA, a fost admisă ca intervenientă în sprijinul pretențiilor Comisiei.

57 ODS și Republica Federală Germania și-au depus memoriul în intervenție la 29 august și, respectiv, 3 septembrie 2001. La 24 octombrie 2001, Landul Turingia și Comisia și-au depus observațiile privind memoriile în intervenție depuse de ODS și Republica Federală Germania.

58 Prin Ordonanța din 30 septembrie 2002, Tribunalul (Camera a treia extinsă) a hotărât să suspende procedura până la pronunțarea hotărârii Curții în cauzele C-328/99, Italia/Comisia, și C-399/00, SIM 2 Multimedia/Comisia. Având în vedere hotărârea pronunțată la 8 mai 2003 în aceste cauze conexe, Tribunalul a solicitat părților să își prezinte observațiile cu privire la consecințele prezentei acțiuni. Aceste observații au fost depuse la 23 și 24 iunie 2003.

59 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul a solicitat părților să se pronunțe asupra caracterului oportun al unei eventuale conexări a prezentei acțiuni cu acțiunea introdusă de CDA și înregistrată la grefa Tribunalului cu numărul T-324/00, având același obiect. După primirea observațiilor din partea părților, cele două cauze au fost conexe prin Ordonanța din 8 martie 2004 pentru buna desfășurare a ședinței și pronunțarea hotărârii.

60 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a solicitat părților să depună anumite documente și le-a adresat întrebări în scris.

61 În ședința din 5 mai 2004, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal.

62 Prin Ordonanța din 23 iulie 2004, cauzele T-318/00 și T-324/00 au fost separate în scopul pronunțării hotărârii.

63 Landul Turingia solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– în subsidiar, anularea articolului 1 alineatul (1) din decizia atacată, în măsura în care se declară incompatibile cu piața comună ajutoarele plătite întreprinderii comune și PA, precum și anularea articolului 1 alineatul (2) și a articolului 2 alineatul (3) din decizia atacată;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

64 Republica Federală Germania, intervenientă, solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate.

65 Comisia, susținută de ODS, solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea Landului Turingia la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

I – Observații introductive

66 În sprijinul acțiunii sale, Landul Turingia invocă mai multe motive întemeiate, respectiv, pe încălcarea principiului respectării dreptului la apărare, constatarea eronată a anumitor fapte, încălcarea obligației de motivare, încălcarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE precum și a dispozițiilor lor de aplicare, încălcarea principiului proporționalității și, în cele din urmă, încălcarea principiului securității juridice și a unui „principiu al certitudinii”.

67 Tribunalul decide să examineze, în primul rând, motivele invocate în sprijinul pretențiilor privind anularea articolului 1 din decizia atacată. În continuare, Tribunalul va examina motivele referitoare la ordinul de recuperare de la articolul 2 din decizia atacată.

II – Cu privire la legalitatea articolului 1 din decizia atacată

68 Landul Turingia susține, în esență, că articolul 1 din decizia atacată este ilegal deoarece aprecierea de către Comisie a diverselor măsuri financiare, care au fost acordate în cadrul proiectului fabricii de CD-uri din Albrechts, se bazează pe erori de fapt, contravine articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE și nu îndeplinește obligația de motivare.

69 Prin urmare, este necesar să se examineze succesiv, pentru fiecare măsură financiară care a fost identificată în tabelele reproduse la punctele 30 și 38 de mai sus, motivele invocate de Landul Turingia.

70 Cu toate acestea, Tribunalul consideră necesar să se examineze, pentru început, argumentația Landului Turingia conform căreia Comisia nu avea dreptul să se bazeze pe informațiile de care aceasta dispunea la data adoptării deciziei atacate.

A – Cu privire la dreptul întemeierii deciziei atacate pe informațiile disponibile

1. Argumentele părților

71 Landul Turingia consideră că, în speță, Comisia nu avea dreptul să întemeieze decizia atacată pe informațiile de care dispunea la data adoptării deciziei atacate. În primul rând, acesta afirmă că, astfel cum reiese din articolul 13 alineatul (1) a doua teză din Regulamentul nr. 659/1999 și dintr-o jurisprudență constantă, Comisia poate adopta o decizie pe baza informațiilor disponibile doar în cazul în care un stat membru nu a răspuns sau a răspuns incomplet la un ordin de furnizare a informațiilor, care i-a fost adresat în acest scop de

Comisie (Hotărârea Curții din 14 februarie 1990, Franța/Comisia, numită „Boussac”, cauza C-301/87, Rec., p. I-307, punctele 19 și 22 și Hotărârea Curții din 13 aprilie 1994, Germania și Pleuger Worthington/Comisia, cauzele conexe C-324/90 și C-342/90, Rec., p. I-1173, punctul 26). De asemenea, acesta observă că, deși autoritățile naționale au obligația de a furniza Comisiei toate informațiile relevante pentru a asigura misiunea sa de verificare a ajutoarelor de stat, Comisia are obligația de a clarifica faptele pe cât posibil. Conform Landului Turingia, acest lucru presupune obligația Comisiei de a informa autoritățile naționale, în mod clar și precis, despre toate informațiile de care are nevoie în cadrul misiunii sale și de a adopta o decizie pe baza informațiilor disponibile numai în cazurile extreme în care, în pofida solicitărilor sale, nu reușește să obțină clarificările solicitate. Acesta afirmă că, în speță, autoritățile germane au răspuns diverselor solicitări de informare ale Comisiei și, în special, la întrebările anexate la decizia de inițiere a procedurii. Acesta observă că, cu o singură excepție, întrebările din scrisoarea de punere în întârziere din 22 iulie 1999 nu corespundeau celor din anexa la decizia de inițiere a procedurii, ceea ce demonstrează, în opinia sa, că procedura avansase între timp. Conform acestuia, în cazul în care Comisia considera că răspunsurile la întrebările din anexa la decizia de inițiere a procedurii erau insuficiente, ar fi trebuit să precizeze acest lucru în scrisoarea sa din 22 iulie 1999. Prin urmare, Landul Turingia consideră că, în măsura în care Comisia nu a solicitat astfel de clarificări autorităților germane, aceasta nu avea dreptul să întemeieze decizia atacată pe informațiile disponibile.

72 Comisia, susținută de ODS, contestă afirmația Landului Turingia.

2. Aprecierea Tribunalului

73 Conform jurisprudenței, Comisia are competența de a adopta o decizie în baza informațiilor de care dispune în cazul în care se confruntă cu un stat membru care nu își îndeplinește obligația de colaborare și care nu îi furnizează informațiile pe care aceasta i le-a solicitat pentru a examina compatibilitatea ajutorului cu piața comună (Hotărârea Boussac, punctul 71 de mai sus, punctul 22 și Hotărârea Germania și Pleuger Worthington/Comisia, punctul 71 de mai sus, punctul 26). Cu toate acestea, înainte de a adopta o astfel de decizie, Comisia trebuie să respecte anumite cerințe de procedură. În special, aceasta trebuie să ordone statului membru să îi furnizeze, în termenul pe care îl stabilește, toate documentele, informațiile și datele necesare pentru a examina compatibilitatea ajutorului cu piața comună. Numai în cazul în care statul membru omite, în pofida ordinului Comisiei, să prezinte informațiile solicitate, aceasta are competența de a opri procedura și de a adopta decizia de constatare a compatibilității sau incompatibilității ajutorului cu piața comună în baza elementelor de care dispune (Hotărârea Boussac, punctul 71 de mai sus, punctele 19 și 22). Aceste cerințe au fost reluate și concretizate la articolul 5 alineatul (2), articolul 10 alineatul (3) și articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999.

74 În lumina acestor principii, trebuie să se cerceteze dacă, în speță, Comisia avea dreptul de a adopta decizia atacată ținând seama numai de informațiile de care dispunea în iunie 2000.

75 În primul rând, este necesar să se amintească desfășurarea procedurii administrative în prezenta cauză.

76 Procedura a început în octombrie 1994, prin trimiterea unei scrisori autorităților germane. În această scrisoare, Comisia solicita autorităților germane să furnizeze informații privind ajutorul de stat acordat pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts. Drept răspuns, autoritățile germane au notificat, prin scrisoarea din 9 noiembrie 1994, un ajutor din partea Landului Turingia și a Landului Bavaria, în favoarea întreprinderii comune și a Grupului Pilz.

Prin scrisoarea din 15 noiembrie 1994, Comisia a solicitat informații mai detaliate privind acest ajutor. Autoritățile germane au răspuns solicitării prin scrisoarea din 3 martie 1995, completând notificarea lor prin comunicarea unor noi ajutoare acordate de THA, precum și de Landul Turingia și Landul Bavaria. Având în vedere că aceste ajutoare fuseseră deja acordate, Comisia le-a înregistrat cu numărul NN 54/95 (considerentul 2 din decizia atacată). Prin scrisorile din 1 august, 16 octombrie 1995 și 25 noiembrie 1996, Comisia a adresat întrebări suplimentare, la care autoritățile germane au răspuns prin scrisorile din 22 august 1995, 25 august 1995, 18 ianuarie 1996 și 17 aprilie 1997. La 3 februarie precum și 22 și 23 septembrie 1997, au avut loc întâlniri la Bruxelles și Erfurt între reprezentanți ai Comisiei și autoritățile germane. Prin scrisoarea din 20 ianuarie 1998, autoritățile germane au prezentat un rezumat al observațiilor lor în urma întâlnirii cu reprezentanții Comisiei (considerentul 3 din decizia atacată).

77 În măsura în care, după o examinare preliminară a informațiilor oferite de autoritățile germane, Comisia considera că măsurile în litigiu generau îndoieli grave în ceea ce privește compatibilitatea lor cu piața comună, aceasta a adoptat la 17 iulie 1998 decizia de inițiere a procedurii.

78 Prin decizia respectivă, aceasta a ordonat, de asemenea, Republicii Federale Germania „să îi comunice, în termen de o lună de la primirea [deciziei], toate documentele, informațiile și datele necesare pentru aprecierea compatibilității ajutoarelor cu articolul [87 din Tratatul CE]”. La decizia de inițiere a procedurii a fost anexat un document care cuprindea șapte întrebări.

79 Prin scrisoarea din 26 august 1998, Republica Federală Germania a reacționat la decizia de inițiere a procedurii. La 15 octombrie 1998, a avut loc o nouă întâlnire la Bruxelles între reprezentanți ai Comisiei și autorități germane. Prin scrisoarea din 11 noiembrie 1998, acestea din urmă au prezentat informații suplimentare.

80 Considerând că informațiile oferite erau în continuare insuficiente, prin scrisoarea din 4 martie 1999, Comisia a ordonat încă o dată autorităților germane să furnizeze informațiile necesare și, în special, să răspundă la întrebările anexate la decizia de inițiere a procedurii.

81 Drept răspuns la noul ordin, autoritățile germane au comunicat informații suplimentare prin scrisorile din 30 martie, 1 aprilie și 16 aprilie 1999.

82 Cu toate acestea, Comisia a considerat că informațiile respective tot nu constituiau un răspuns suficient la întrebările din anexa la decizia de inițiere a procedurii (în special, întrebările 3-7 din anexă). Prin urmare, prin scrisoarea din 22 iulie 1999, aceasta a solicitat să se răspundă la întrebările respective până la 31 august 1999 cel târziu. În plus, aceasta a solicitat Republicii Federale Germania să îi furnizeze informații și documente suplimentare.

83 După ce a solicitat, prin scrisoarea din 28 iulie 1999, prelungirea termenului stabilit de Comisie și după ce a avut loc o nouă întâlnire cu reprezentanți ai Comisiei la 23 septembrie 1999 la Bruxelles, autoritățile germane au trimis informații suplimentare la 28 septembrie și 19 octombrie 1999.

84 În cele din urmă, Comisia a adoptat decizia atacată la 21 iunie 2000.

85 În ceea ce privește argumentul Landului Turingia, conform căruia autoritățile germane au comunicat toate informațiile solicitate și, prin urmare, Comisia nu avea dreptul să se bazeze pe informațiile disponibile, trebuie să se constate, cu titlu introductiv, că din desfășurarea

procedurii administrative reiese clar faptul că Comisia a respectat cerințele de procedură stabilite de jurisprudență și prevăzute de Regulamentul nr. 659/1999. Aceasta a ordonat oficial, de trei ori, Republicii Federale Germania să îi furnizeze informațiile necesare pentru a putea aprecia compatibilitatea ajutoarelor în litigiu cu piața comună.

86 În plus, contrar afirmațiilor Landului Turingia, din scrisoarea Comisiei din 22 iulie 1999 nu reiese faptul că autoritățile germane au răspuns la toate întrebările cu excepția uneia. Dimpotrivă, în această scrisoare, Comisia a solicitat din nou autorităților germane să răspundă la întrebările 3-7 din anexa la decizia de inițiere a procedurii.

87 În continuare, Landul Turingia nu a demonstrat că autoritățile germane au oferit răspunsuri complete la toate întrebările adresate de Comisie în anexa la decizia de inițiere a procedurii. În special, acesta nu a dovedit că autoritățile au furnizat lista precisă cu ajutoarele care au fost acordate începând cu 1991, în pofida solicitărilor repetate ale Comisiei. În plus, acesta nu a dovedit că autoritățile au răspuns la întrebarea privind existența unor posibile planuri de restructurare. În plus, din dosar reiese că autoritățile au răspuns vag la întrebarea privind descrierea tranzacțiilor care au fost încheiate în cadrul achiziționării întreprinderii comune de către TAB și TIB, precum și la întrebarea privind descrierea circumstanțelor și condițiilor în care băncile private au renunțat la împrumuturi în 1994.

88 În această privință, trebuie să se amintească, de asemenea, faptul că, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, „[d]ecizia de a iniția procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună”. Prin această decizie și publicarea sa în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, statul membru și alte părți interesate sunt informate asupra faptelor pe care Comisia intenționează să își întemeieze decizia. Rezultă că, în cazul în care părțile respective consideră că anumite fapte reiterate în decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare sunt eronate, acestea trebuie să comunice acest lucru Comisiei în cursul procedurii administrative, în caz contrar riscând să nu mai poată contesta aceste fapte în cadrul procedurii contencioase (a se vedea, în acest sens, în ceea ce privește statul membru, Hotărârea Curții din 14 septembrie 1994, Spania/Comisia, cauzele conexe C-278/92–C-280/92, Rec., p. I-4103, punctul 31). În schimb, în conformitate cu principiile stabilite în jurisprudență și cu dispozițiile relevante descrise la punctul 73 de mai sus, în cazul în care nu există informații contrare din partea părților interesate, Comisia este abilitată să se bazeze pe faptele de care dispune în momentul adoptării deciziei finale, chiar dacă acestea sunt eronate, în măsura în care elementele de fapt în cauză au făcut obiectul unui ordin de furnizare a informațiilor necesare, emis de Comisie și adresat statului membru. În cazul în care Comisia nu ordonă totuși statului membru să îi transmită informații cu privire la faptele pe care intenționează să se bazeze, aceasta nu poate justifica ulterior eventuale erori de fapt invocând faptul că, în momentul adoptării deciziei de închidere a procedurii oficiale de investigare, avea dreptul să se bazeze numai pe informațiile de care dispunea la vremea respectivă.

89 Contrar sugestiei Landului Turingia, Comisia nu este scutită astfel de control judecătoresc în ceea ce privește constatarea faptelor. Dacă statul membru și-a îndeplinit pe deplin obligația de a furniza toate informațiile solicitate de Comisie, îi va fi destul de ușor să demonstreze, cu ajutorul informațiilor pe care le-a oferit în cadrul procedurii, că eventualele erori de fapt din decizia atacată nu îi sunt imputabile. În plus, atunci când Comisia își întemeiază o decizie pe informațiile disponibile privind anumite aspecte de fapt, fără să fi respectat, în special în ceea ce privește aspectele respective, cerințele de procedură recunoscute de jurisprudență și reiterate în Regulamentul nr. 659/1999, Tribunalul își poate exercita competența de control în

privința probabilității ca luarea în considerare a acestor elemente de fapt să dea naștere unei erori de apreciere care să vicieze legalitatea deciziei atacate.

90 În circumstanțele descrise la punctele 85-88 de mai sus și având în vedere, în special, cele trei ordine adresate de Comisie Landului Turingia în cursul procedurii administrative, acesta nu a demonstrat că, în decizia atacată, Comisia a luat în considerare aspecte de fapt fără să fi respectat cerințele de procedură aplicabile în acest sens. În consecință, Comisia avea dreptul să se bazeze, la adoptarea deciziei atacate, pe informațiile de care dispunea.

91 Având în vedere considerentele precedente, prezenta obiecție trebuie să fie respinsă.

B – Cu privire la garanția acordată pentru PBK de Landul Bavaria (LfA)

1. Argumentele părților

92 Landul Turingia invocă, în primul rând, comiterea de către Comisie a unei erori de fapt în ceea ce privește această măsură. Acesta subliniază că, astfel, contrar constatărilor Comisiei din considerentul 30 din decizia atacată, garanția Landului Bavaria, care acoperea inițial 80 % din împrumuturile bancare acordate pentru PBK, nu a fost transformată într-o garanție care acoperă 100 % din împrumuturi pentru o sumă totală de 54,7 milioane DEM. Acesta afirmă, în special, că suma de 54,7 milioane DEM, la care face referire Comisia, corespunde valorii contabile a împrumuturilor (fără dobândă), care erau garantate în proporție de 80 % de Landul Bavaria în momentul încheierii acordului de restructurare în martie 1994. Conform acestuia, contrar constatărilor Comisiei din decizia atacată, Landul Bavaria nu a acceptat să ofere o garanție de 100 % pentru această sumă. Dimpotrivă, în temeiul acordului de restructurare, valoarea totală a împrumuturilor garantate de Landul Bavaria a fost redusă, în primul rând, în urma renunțării de către bănci la rambursarea împrumuturilor garantate în valoare de 12 milioane DEM și, în al doilea rând, ca urmare a diverselor intervenții din partea Landului Bavaria. Acesta subliniază că, în cadrul acordului de restructurare, Landul Bavaria (LfA) a acceptat să garanteze 100 % numai suma reziduală, respectiv 41,4 milioane DEM și că LfA a trebuit să își onoreze în totalitate garanția, plătind suma corespunzătoare băncilor. În plus, acesta precizează că creanța Landului Bavaria față de întreprinderea comună în valoare de 41,4 milioane DEM care rezultă din plata respectivă, precum și alte creanțe ale Landului Bavaria față de societatea în cauză în valoare de 9 milioane DEM, au fost, în cele din urmă, achiziționate de TAB la 7 noiembrie 1995 pentru o sumă de 15 milioane DEM. Conform acestui land, această creanță a TAB față de întreprinderea comună a fost rambursată în totalitate de CDA, după ce a achiziționat activele LCA.

93 Landul Turingia subliniază că informațiile în cauză au fost comunicate Comisiei de către autoritățile germane în cadrul procedurii administrative. Acesta afirmă că din scrisorile din 18 ianuarie 1996 și 30 martie 1999 reiese clar că garanția Landului Bavaria, care acoperea inițial 80 % din împrumuturile bancare acordate pentru PBK, nu a fost transformată într-o garanție care acoperă 100 % din împrumuturi pentru o sumă totală de 54,7 milioane DEM. Astfel, în opinia acestuia, acordarea acestei pretense garanții de 100 % era, în realitate, o intervenție referitoare la garanția inițială și, în plus, acoperea doar o sumă reziduală de 41,4 milioane DEM. Conform acestuia, Comisia a procedat greșit nefăcând o constatare în această privință, deși acest element era decisiv, deoarece permitea să se stabilească faptul că acordarea garanției de 100 %, de către Landul Bavaria în cadrul acordului de restructurare nu constituia un ajutor nou, ci mai degrabă o intervenție în temeiul unui ajutor existent, acordat în cadrul unui regim de ajutoare autorizat.

94 Pe de altă parte, Landul Turingia subliniază că din aceste informații rezultă că, în mod contrar constatările Comisiei din considerentul 30 din decizia atacată, LfA nu a plătit o sumă de 54,7 milioane DEM, plus 7 milioane DEM, în cadrul intervenției sale în temeiul garanției. Astfel, conform Landului Turingia, LfA a achitat cel mult o sumă de 48,4 milioane DEM, având în vedere că, în martie 1994, aceasta a plătit 3 milioane DEM băncilor și a acordat pentru PA două împrumuturi în valoare de 2 milioane DEM fiecare – unul pentru rambursarea împrumuturilor garantate și celălalt pentru a garanta plata dobânzilor viitoare la aceste împrumuturi – și, în 1995, aceasta a plătit 41,4 milioane DEM băncilor. Acesta consideră că diferența între această sumă de 48,4 milioane DEM și suma de 54,7 milioane DEM la care se face referire în considerentul 30 din decizia atacată se poate explica, în special, prin faptul că Comisia a luat în considerare anumite sume de două ori și anume o dată ca sumă garantată de Landul Bavaria și a doua oară ca sumă plătită de LfA în temeiul acestei garanții.

95 În al doilea rând, Landul Turingia invocă încălcarea de către Comisie a articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, în măsura în care aceasta a considerat, în mod eronat, în considerentele 89-93 din decizia atacată, că, în urma transformării sale într-o garanție de 100 %, garanția în litigiu nu mai îndeplinea condițiile prevăzute de legislația referitoare la acordarea de garanții de către Landul Bavaria.

96 În al doilea rând, Landul Turingia consideră că Comisia a încălcat obligația de motivare, în măsura în care aceasta nu a furnizat motive în sprijinul constatării sale conform căreia garanția din partea Landului Bavaria nu era conformă cu legislația aplicabilă.

97 Comisia, susținută de ODS, consideră că toată argumentația Landului Turingia referitoare la garanția Landului Bavaria trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

98 Pe de o parte, Comisia neagă că a comis o eroare în constatarea faptelor în ceea ce privește această garanție. În primul rând, aceasta afirmă că, în pofida ordinului adresat autorităților germane, acestea nu au clarificat faptele referitoare la această măsură. Aceasta observă că, în scrisoarea din 30 martie 1999, autoritățile germane s-au mulțumit să considere „logică” creșterea garanției de la 80 la 100 %, dar nu au oferit nicio explicație în această privință. Prin urmare, aceasta consideră că avea dreptul, în conformitate cu Hotărârea Curții din 30 iunie 1992, Italia/Comisia, numită „Italgrani” (cauza C-47/91, Rec., p. I-4145), să adopte decizia sa în lumina informațiilor disponibile. Conform Comisiei, din aceste informații reieșea că acordarea efectivă a garanției nu îndeplinea, din cauza transformării sale, condițiile inițiale prevăzute de legislația privind acordarea de garanții de către Landul Bavaria. Aceasta remarcă astfel că, având în vedere că acest regim de ajutoare, care fusese aprobat în prealabil de Comisie, prevedea că garanția putea acoperi maxim 80 % din împrumuturi, garanția din partea Landului Bavaria ar fi trebuit să se reducă ca urmare a renunțării de către bănci la rambursarea împrumuturilor în valoare de 12 milioane DEM. În plus, aceasta susține că nici autoritățile germane, nici Landul Turingia, nu au fost în măsură să explice creșterea valorii garantate de la 52,72 la 54,72 milioane DEM. În cele din urmă, Comisia subliniază că, presupunând că Landul Turingia are dreptate atunci când afirmă că riscul garantat se materializase în momentul în care Landul Bavaria s-a angajat să ofere o garanție de 100 % pentru suma restantă, este la fel de adevărat că Landul Bavaria ar fi trebuit să acopere doar 80 % din noua sumă datorată.

99 Pe de altă parte, Comisia consideră că Landul Turingia a susținut în mod eronat că aceasta a încălcat articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE și obligația de motivare în ceea ce privește aprecierea juridică a garanției din partea Landului Bavaria.

2. Aprecierea Tribunalului

100 Landul Turingia contestă legalitatea articolului 1 din decizia atacată în măsura în care acesta califică drept ajutor de stat incompatibil cu piața comună o măsură financiară acordată de LfA sub forma unei garanții la împrumut în valoare de 54,7 milioane DEM, motive întemeiate pe o eroare de fapt, încălcarea articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și încălcarea obligației de motivare.

101 În această privință, trebuie să se examineze, în primul rând, dacă într-adevăr Comisia a comis o eroare de fapt prin constatarea, la considerentul 30 din decizia atacată, că „din cauza acordării unor ajutoare regionale atât de importante, din împrumutul de la consorțiul de bănci în valoare de 65,85 milioane DEM s-au utilizat numai 54,7 milioane DEM din sumă” și că „LfA a constituit o garanție pentru acoperirea riscului de neplată care acoperea 100 % din această sumă în loc de 80 % prevăzute inițial”.

102 Astfel cum s-a subliniat la punctul 88 de mai sus, acest lucru este valabil numai în cazul în care Landul Turingia este în măsură să demonstreze că, în cadrul procedurii administrative, Comisia a obținut informațiile necesare pentru a-i permite să corecteze eventualele erori privind faptele rezumate în decizia de inițiere a procedurii.

103 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, la punctul 2.2.1 al treilea paragraf din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a precizat că „Landul Bavaria a constituit pentru acest împrumut o garanție pentru acoperirea riscului de neplată pe baza unui regim de ajutoare autorizat” și că „această garanție acoperea 80 % din împrumut, adică 52,72 milioane [DEM]”. La al cincilea paragraf de la același punct, decizia de inițiere a procedurii prevede următoarele:

„Având în vedere că [PBK] a beneficiat, în realitate, de subvenții și alocații pentru investiții mai mari decât cele prevăzute, din împrumutul de 65,85 milioane [DEM] acordat de consorțiul de bănci s-au plătit doar 54,7 milioane [DEM]. Prin urmare, în 1994, Landul Bavaria și-a modificat garanția, care reprezenta inițial 80 % din valoarea împrumuturilor (52,72 milioane [DEM]), într-o garanție de 100 % (54,7 milioane [DEM]) [...]”

104 În cele din urmă, în cadrul evaluării preliminare a ajutoarelor, decizia de inițiere a procedurii precizează: „Comisia are, de asemenea, îndoieli serioase în ceea ce privește chestiunea dacă măsurile adoptate în cadrul acestei garanții, adică transformarea sa într-o garanție pentru acoperirea riscului de neplată de 100 % și creșterea valorii garantate de la 52,72 milioane [DEM] la 54,7 milioane [DEM], intră sub incidența unui [regim de ajutoare autorizat]” (punctul 3.1.1 primul paragraf din decizia de inițiere a procedurii).

105 Din aceste explicații reiese clar că, la momentul inițierii procedurii, Comisia deduse din informațiile de care dispunea că, pe de o parte, în 1994, garanția din partea Landului Bavaria, care acoperea inițial 80 % din împrumuturi, fusese transformată într-o garanție de 100 % și, pe de altă parte, că valoarea garantată crescuse de la 52,72 la 54,7 milioane DEM.

106 Trebuie să se sublinieze faptul că, în scrisoarea din 30 martie 1999, autoritățile germane și-au prezentat punctul de vedere referitor la această prezentare a faptelor în ceea ce privește garanția din partea Landului Bavaria. Acestea au subliniat că, în cadrul acordului de restructurare, băncile au acceptat să renunțe la o sumă de 12 milioane DEM din împrumuturile acoperite de această garanție și că, datorită acestei renunțări, propriul lor risc privind aceste împrumuturi era total acoperit, astfel încât „suma reziduală a împrumuturilor a rămas, în consecință, acoperită 100% de garanția Landului Bavaria”. În plus, acestea au amintit evoluția împrumuturilor acoperite de această garanție. Această descriere indică faptul că, înainte de

renunțarea băncilor în cadrul acordului de restructurare, valoarea totală a împrumuturilor acoperite de garanția din partea Landului Bavaria era de 58,4 milioane DEM. În urma renunțării băncilor la suma de 12 milioane DEM, a intervenției Landului Bavaria în temeiul garanției sale de 3 milioane DEM și a acordării pentru PA de către LfA a unui împrumut de 2 milioane DEM, cu scopul rambursării unor împrumuturi, valoarea garanției s-a redus la 41,4 milioane DEM.

107 Având în vedere aceste informații, care nu au fost contrazise în mod analitic de Comisie sau dezmințite de nicio probă aflată la dosar, este necesar să se concluzioneze că este eronată, în fond, constatarea Comisiei în considerentul 30 din decizia atacată că valoarea garantată crescuse de la 52,72 la 54,7 milioane DEM.

108 În ceea ce privește consecințele acestei erori de fapt, trebuie subliniat faptul că, în baza constatării din considerentul 30 din decizia atacată, Comisia a apreciat că valoarea ajutorului care trebuie să fie recuperat în temeiul garanției din partea Landului Bavaria se ridică la 54,7 milioane DEM (considerentele 89–93 și 123 din decizia atacată). Rezultă de aici că, din cauza erorii de fapt menționate anterior, Comisia a stabilit în mod eronat valoarea ajutorului care trebuie recuperat.

109 În această privință, Tribunalul consideră, de asemenea, că nu are toate informațiile necesare pentru a-i permite să își exercite controlul asupra temeiniciei deciziei atacate și că este necesar așadar ca acesta să invoce din oficiu motivul întemeiat pe lipsa motivării deciziei atacate în această privință (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 20 februarie 1997, Comisia/Daffix, cauza C-166/95 P, Rec., p. I-983, punctul 24; Hotărârea Tribunalului din 2 iulie 1992, Dansk Pelsdyravlerforening/Comisia, cauza T-61/89, Rec., p. II-1931, punctul 129 și Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, cauza T-44/00, Rec., p. II-2223, punctul 210). Astfel, motivarea din cadrul considerentelor 30, 32 și 89 din decizia atacată împiedică Tribunalul să își exercite controlul, în măsura în care aceasta nu explică precis și coerent modul în care Comisia a stabilit legătura între, în primul rând, valoarea împrumuturilor bancare, redusă de la 65,58 la 54,7 milioane DEM (considerentul 30 din decizia atacată), în al doilea rând, valoarea garanției acordate de LfA, care a crescut de la 80 % la 100 % din împrumuturi (considerentele 30 și 32 din decizia atacată) și, în al treilea rând, valoarea garanției acordate, mărită de la 52,72 la 54,7 milioane DEM (considerentele 30 și 89 din decizia atacată), ca să justifice calculul valorii corespunzătoare ajutoarelor în litigiu și să ajungă la concluzia sa incorectă, menționată la punctul 108 de mai sus. În plus, în decizia atacată, Comisia nu a răspuns nici la argumentele Republicii Federale Germania, prezentate în scrisorile din partea autorităților germane din 18 ianuarie 1996 și din 30 martie 1999, conform cărora creanțele Landului Bavaria au fost, în cele din urmă, achiziționate de TAB pentru o sumă de 15 milioane DEM, nici nu a motivat aprecierea sa în ceea ce privește posibilele efecte ale acestei tranzacții asupra valorii și rambursării ajutoarelor în litigiu. În aceste circumstanțe, este necesar să se constate că, în aceste privințe, Comisia a încălcat, de asemenea, obligația de motivare prevăzută la articolul 253 din Tratatul CE.

110 În continuare, trebuie să se examineze dacă, de asemenea, Comisia a încălcat articolul 87 alineatele (1) și (2) din Tratatul CE în cadrul aprecierii sale juridice a acestei măsuri financiare. În această privință, trebuie amintit că Landul Turingia susține că este eronată constatarea Comisiei că nu au fost respectate condițiile stabilite în legislația referitoare la acordarea de garanții de către Landul Bavaria deoarece, pe de o parte, garanția inițială a fost transformată într-o garanție de 100 % și, pe de altă parte, împrumuturile acoperite de această garanție au fost deturnate în avantajul Grupului Pilz. Conform Landului Turingia, Comisia nu a avut nicio justificare pentru a deduce că garanția din partea Landului Bavaria era, de la început, incompatibilă cu piața comună.

111 Trebuie amintit, în primul rând, că, în considerentele 89-93 din decizia atacată, Comisia a explicat motivele care au determinat-o să ordone recuperarea ajutorului reprezentat de garanția din partea Landului Bavaria. Astfel, după ce a subliniat, în considerentul 89, că informațiile incomplete din partea autorităților germane nu risipiseră îndoielile privind transformarea garanției inițiale, Comisia a constatat că, în mod contrar cerințelor din legislația privind acordarea de garanții de către Landul Bavaria, „ajutorul în cauză nu a fost utilizat, în esență, pentru finanțarea investiției care a făcut obiectul cererii de ajutor, iar investitorul nu a contribuit cu fonduri proprii, într-o proporție adecvată, la finanțarea costurilor investiției” (considerentele 90 și 91). În plus, aceasta a observat că declarațiile autorităților germane, conform cărora majoritatea împrumuturilor garantate au avantajat doar societățile din Grupul Pilz, permit să se ajungă la concluzia că ajutorul a fost utilizat în mod abuziv (considerentul 92). Prin urmare, aceasta a concluzionat că „ajutorul nu a fost utilizat pentru construirea unei fabrici de CD-uri, ci pentru a sprijini întregul Grup Pilz și, în consecință, a fost utilizat în mod abuziv în sensul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE” și că „[î]n consecință, ajutorul nu este conform cu dispozițiile Tratatului CE și trebuie să fie anulat și recuperat de către autoritățile germane” (considerentul 93).

112 În primul rând, din aceste motive reiese clar că din cauza utilizării abuzive a ajutorului acordat în temeiul garanției din partea Landului Bavaria, Comisia a considerat că acest ajutor trebuie să fie recuperat. Astfel cum a subliniat Comisia în mod întemeiat, problema transformării garanției inițiale într-o garanție de 100 % a fost evocată în subsidiar și nu constituie, în niciun caz, baza evaluării Comisiei în acest context.

113 În al doilea rând, trebuie subliniat faptul că noțiunea de utilizare abuzivă rezultă direct din articolul 88 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul CE, care prevede că: „În cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat [...] este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște suspendarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie”. În plus, articolul 1 litera (g) din Regulamentul nr. 659/1999 definește noțiunea de „ajutor de stat utilizat abuziv” ca însemnând „ajutorul folosit de către beneficiar cu încălcarea unei decizii adoptate în temeiul articolului 4 alineatul (3) sau al articolului 7 alineatul (3) sau (4) din [prezentul] regulament”.

114 Din aceste dispoziții reiese că, pentru a demonstra că un ajutor acordat în conformitate cu un regim de ajutoare autorizat a fost utilizat în mod abuziv, Comisia trebuie să demonstreze că acest ajutor a fost utilizat prin încălcarea acestui regim, astfel cum a fost aprobat de Comisie, adică prin încălcarea normelor naționale de reglementare a acestui regim sau a condițiilor suplimentare care au fost acceptate de statul membru în cadrul aprobării regimului de către Comisie.

115 Este necesar să se constate că, în speță, Comisia a stabilit clar că garanția Landului Bavaria a fost utilizată cu încălcarea legislației privind acordarea de garanții de către Landul Bavaria. În primul rând, aceasta a amintit, în considerentul 90 din decizia atacată, că, în temeiul acestui regim, Landul Bavaria acordă garanții pentru a acoperi împrumuturile destinate finanțării de investiții (înființări, extinderi etc.) și că, pentru a putea beneficia de această garanție, întreprinderea eligibilă trebuie să contribuie cu fonduri proprii la finanțarea proiectului, într-o proporție adecvată și trebuie, asigurând finanțarea totală a proiectului, să garanteze plata dobânzilor și rambursarea împrumuturilor în termene rezonabile. În continuare, aceasta a constatat că, pe de o parte, „măsura respectivă nu a fost utilizată în principal pentru finanțarea investiției care a făcut obiectul cererii de ajutor și investitorul nu a participat cu fonduri proprii, într-o proporție adecvată, la costul finanțării investiției”

(considerentul 91) și, pe de altă parte, „aceste împrumuturi garantate de stat [...] au avantajat în mare măsură numai societățile din Grupul Pilsz” (considerentul 92).

116 Având în vedere considerentele precedente, faptul că garanția a fost acordată inițial în conformitate cu regimul de ajutoare este irelevant. Astfel cum a subliniat Comisia în mod întemeiat, nu acordarea inițială a ajutorului, ci utilizarea sa ulterioară prin încălcarea dispozițiilor unui regim de ajutoare autorizat constituie o utilizare abuzivă a ajutorului. În plus, reiese clar din articolul 88 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul CE că o constatare a utilizării abuzive constituie un criteriu distinct și independent de criteriul compatibilității cu piața comună și, prin urmare, poate justifica, în sine, o decizie a Comisiei de a ordona anularea sau modificarea unui ajutor. Contrar argumentelor Landului Turingia, Comisia a fost îndreptățită să nu includă în decizia atacată motive care să demonstreze incompatibilitatea garanției Landului Bavaria cu piața comună. De asemenea, rezultă că astfel Comisia și-a îndeplinit obligația de motivare în această privință, în temeiul articolului 253 din Tratatul CE.

117 Prin urmare, argumentele Landului Turingia referitoare la pretinsa încălcare a articolului 87 din Tratatul CE trebuie să fie respinse ca nefondate.

118 Având în vedere considerentele precedente, este necesar să se anuleze articolul 1 din decizia atacată în măsura în care Comisia a constatat aici că ajutorul de stat acordat pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts include o sumă de 54,7 milioane DEM, în temeiul garanției Landului Bavaria.

C – Cu privire la anularea datoriei de 3 milioane DEM, acordată pentru PBK de Landul Bavaria (LfA)

1. Argumentele părților

119 Landul Turingia susține că este eronată constatarea Comisiei, în considerentul 96 din decizia atacată, că PBK a beneficiat de un ajutor ca urmare a anulării de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM în privința acestei întreprinderi. Landul Turingia observă că, prin această constatare, Comisia nu a ținut seama de faptul că luase deja în calcul această sumă ca ajutor în cadrul aprecierii garanției acordate de landul Bavaria – și anume suma de 54,72 milioane DEM. Astfel cum autoritățile germane au comunicat Comisiei în cadrul procedurii, prin scrisorile din 3 martie 1995 și 30 martie 1999, această creață în privința PBK a rezultat tocmai din plata unei sume corespunzătoare băncilor cu scopul de a reduce valoarea împrumuturilor acoperite de garanția inițială.

120 În continuare, acesta susține că Comisia a comis o eroare de apreciere considerând, în decizia atacată, că anularea de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM constituie un ajutor nou. Acesta afirmă că, astfel cum s-a subliniat la punctul anterior, această măsură a fost utilizată pentru rambursarea unor împrumuturi bancare care fuseseră acordate pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts și care erau acoperite de garanția Landului Bavaria. În orice caz, acesta consideră că Comisia a încălcat obligația de motivare în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care considera că anularea de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM în avantajul PBK constituia un ajutor incompatibil cu piața comună.

121 Comisia, susținută de ODS, contestă întreaga argumentație a Landului Turingia în ceea ce privește anularea datoriei de 3 milioane DEM. Aceasta afirmă, în primul rând, că nu a comis o eroare de fapt sau de drept în ceea ce privește măsura în cauză, deoarece nu intervenția în temeiul garanției este cea considerată ajutor suplimentar, ci anularea ulterioară a datoriei,

rezultată în urma acestei intervenții. Aceasta adaugă că, deși anularea în cauză a fost deja calificată ca ajutor la inițierea procedurii oficiale de investigare, în special în tabelul de la pagina 9 din decizia de inițiere a procedurii, autoritățile germane nu au ridicat nicio obiecție ulterior. În plus, Comisia consideră că și-a respectat obligația de motivare în ceea ce privește acest ajutor. Aceasta subliniază astfel că, în considerentul 96 din decizia atacată, a constatat, în baza informațiilor incomplete furnizate de autoritățile germane, că ajutorul fusese acordat fără temei juridic și, prin urmare, acesta era incompatibil cu piața comună.

2. Aprecierea Tribunalului

122 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește anularea de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM în privința PBK, o eroare de fapt, o eroare vădită de apreciere și încălcarea obligației de motivare.

123 Cu titlu introductiv, este necesar să se amintească faptul că, în considerentul 96 din decizia atacată, Comisia a constatat că „[r]enunțarea la rambursarea unui împrumut de 3 milioane DEM [...] trebuie să fie considerată, de asemenea, un ajutor incompatibil care trebuie să fie rambursat deoarece a fost acordat fără temei juridic”.

124 Conform Landului Turingia, această constatare se bazează pe o eroare de fapt și pe o apreciere juridică eronată în măsura în care, ținând seama atât de valoarea totală a garanției Landului Bavaria (54,7 milioane DEM), cât și de valoarea creanței pe care acesta din urmă a hotărât să nu o recupereze de la PBK (3 milioane DEM), Comisia a luat în considerare de două ori același ajutor. În orice caz, Comisia a încălcat obligația de motivare neprecizând motivele pentru care considera că anularea datoriei este un ajutor incompatibil cu piața comună.

125 În această privință, trebuie amintit că atât existența, cât și importanța unui ajutor trebuie să fie apreciate ținând seama de situația din momentul acordării acestuia. În consecință, faptul că o garanție de stat este în joc în cazul în care întreprinderea beneficiară devine insolubilă nu schimbă în niciun fel natura acestei garanții în sensul articolului 87 din Tratatul CE și nu generează un ajutor nou.

126 Este adevărat că, în anumite cazuri, poate constitui un ajutor faptul că un garant public renunță unilateral la drepturile pe care le deține în privința beneficiarului, ca urmare a executării garanției acordate. Acest lucru este valabil în special în cazul în care garantul public nu se comportă ca un operator economic rațional, făcând toate demersurile posibile pentru a obține rambursarea sumei pe care a trebuit să o achite cu titlu de garanție. În plus, în cazul în care se dovedește că anularea unei datorii acoperite inițial de o garanție de împrumut, odată executată garanția, este definitivă, ducând astfel la o reducere directă a îndatorării beneficiarului, această anulare poate constitui, în principiu, un ajutor distinct în măsura în care conferă un avantaj economic suplimentar în raport cu garanția de împrumut, precum și în raport cu executarea sa.

127 Este necesar să se observe că abia în cursul judecății Comisia a afirmat că nu a considerat ajutor suplimentar intervenția în temeiul garanției, ci mai degrabă anularea ulterioară a datoriei, rezultată în urma acestei intervenții. Totuși, este necesar să se constate că considerentele 31 și 96 din decizia atacată nu permit nici persoanelor de drept privat, nici Tribunalului, să înțeleagă suficient raționamentul prezentat în această privință și, prin urmare, nu permit Tribunalului să își exercite controlul în privința motivelor pentru care Comisia a considerat, la adoptarea acestei decizii, că anularea datoriei constituia un ajutor nou, diferit de cel luat în considerare în temeiul garanției din partea Landului Bavaria sau al executării

acesteia. În plus, conform unei jurisprudențe constante, explicațiile oferite de Comisie în cursul procedurii în litigiu în fața Tribunalului nu pot, în principiu, să remedieze insuficiența motivării deciziei atacate (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 24 octombrie 1996, Germania și alții/Comisia, cauzele conexate C-329/93, C-62/95 și C-63/95, Rec., p. I-5151, punctele 47 și 48; Hotărârea Tribunalului din 25 iunie 1998, British Airways și alții și British Midland Airways/Comisia, cauzele conexate T-371/94 și T-394/94, Rec., p. II-2405, punctele 116-119 și Hotărârea Tribunalului din 18 ianuarie 2005, Confédération nationale du Crédit mutuel/Comisia, cauza T-93/02, Rec., p. II-143, punctele 123-126).

128 Prin urmare, fără să fie necesar să se stabilească dacă într-adevăr Comisia a luat efectiv în considerare același ajutor de două ori, Tribunalul consideră că, în orice caz, Comisia nu putea să se limiteze la constatarea, în considerentul 96 din decizia atacată, că renunțarea la rambursarea împrumutului constituia un ajutor incompatibil cu piața comună deoarece a fost „acordat fără temei juridic”.

129 Prin urmare, fără să fie necesară examinarea celorlalte obiecțiuni invocate de Landul Turingia în această privință, acesta este îndreptățit să invoce încălcarea de către Comisie a obligației sale de motivare în temeiul articolului 253 din Tratatul CE în ceea ce privește calificarea ca ajutor a anulării datoriei de 3 milioane DEM, acordată pentru PBK de către LfA.

130 Având în vedere considerentele precedente, este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată în măsura în care Comisia a considerat că ajutorul de stat acordat pentru construirea, exploatarea și consolidarea fabricii de CD-uri din Albrechts include o sumă de 3 milioane DEM, în temeiul anulării datoriei de care a beneficiat PBK.

D – Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții în valoare de 63,45 milioane DEM și 19,42 milioane DEM, acordate de Landul Turingia și, respectiv, Landul Bavaria (LfA) întreprinderii comune și PA

1. Argumentele părților

131 Landul Turingia susține că Comisia a comis diverse erori de fapt, erori de apreciere și a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Turingia și de Landul Bavaria (LfA).

132 În primul rând, acesta susține că, în măsura în care Comisia a constatat, în considerentul 88 din decizia atacată, că s-a adoptat o decizie împotriva CD Albrechts pentru a impune rambursarea unei sume de 32,45 milioane DEM, pe care acesta o acordase sub forma unor subvenții pentru investiții, Comisia a procedat greșit ordonând, la articolul 2 din decizia atacată, rambursarea valorii totale a acestor subvenții și anume 63,45 milioane DEM.

133 În continuare, acesta susține faptul că, în mod contrar constatărilor Comisiei în considerentele 87 și 88 din decizia atacată, subvențiile și alocațiile pentru investiții care au fost acordate în cadrul înființării fabricii de CD-uri din Albrechts constituie ajutoare existente, conforme cu regimurile de ajutoare aprobate anterior de Comisie și nu ajutoare noi, incompatibile cu piața comună, deoarece au fost acordate prin încălcarea unei preținse interdicții de susținere a activelor fixe din cadrul întreprinderilor afiliate. Acesta afirmă că, în general, nici legea privind alocațiile pentru investiții, nici regimul comun, nici dreptul comunitar nu impun vreo interdicție în acest sens. În continuare, acesta observă că, presupunând că regimul comun prevede o interdicție de susținere a activelor fixe din cadrul întreprinderilor asociate, aceasta a fost respectată în speță, deoarece, înainte de plata subvențiilor, acesta a cerut, de fiecare dată, confirmarea din partea întreprinderii comune că

subvențiile nu vor fi utilizate pentru susținerea activelor fixe din cadrul întreprinderilor afiliate. Conform landului, acest lucru reiese clar din actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht (Tribunal Regional) Mühlhausen la 9 aprilie 1998, care a fost comunicat Comisiei în anexa la scrisoarea din 28 septembrie 1999. În plus, în opinia sa, nu se poate considera că, în momentul încheierii contractului pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts, relația dintre întreprinderea comună și Pilz Construction era o relație între „întreprinderi afiliate” deoarece, la momentul respectiv, Grupul Pilz era doar un acționar minoritar al întreprinderii comune. Acesta consideră că, prin urmare, acordarea subvențiilor era conformă cu condițiile prevăzute de regimul comun, intra astfel sub incidența unui regim autorizat de ajutoare și, în consecință, era compatibilă cu piața comună. În opinia sa, doar deturnarea unei părți din subvenții în avantajul Grupului Pilz a făcut această parte a subvențiilor pentru investiții neconformă cu condițiile prevăzute de regimul comun și, prin urmare, incompatibilă cu piața comună. În această privință, landul contestă afirmația Comisiei conform căreia, în cursul procedurii oficiale de investigare, autoritățile germane nu au dovedit că o parte din subvenții fuseseră într-adevăr utilizate în mod corect. Acesta afirmă că informația respectivă figura în actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen la 9 aprilie 1998 (p. 10-12).

134 În plus, în ceea ce privește acordarea de alocații pentru investiții, Landul Turingia susține că Comisia nu a stabilit condițiile pentru acordarea acestora și, prin urmare, a concluzionat în mod eronat că pretinsa interdicție privind asistența oferită în cadrul întreprinderilor afiliate ar fi trebuit să se opună acordării unor astfel de alocații. Acesta observă că legea privind alocațiile pentru investiții nu prevede o astfel de interdicție și că, dimpotrivă, consacră dreptul investitorului la plata acestor alocații, indiferent de furnizorul activelor fixe. În plus, în opinia acestuia, Comisia nu a ținut seama de faptul că o parte din alocațiile pentru investiții și anume o sumă de 6,137 milioane DEM, au făcut obiectul unei cereri de restituire și că, pentru restul sumei, condițiile prevăzute de lege erau fără îndoială îndeplinite.

135 În cele din urmă, Landul Turingia contestă afirmația ODS conform căreia nu ar fi trebuit să se acorde subvențiile și alocațiile pentru investiții, în măsura în care proiectul de investiții a început la 29 august 1989, adică înainte de reunificarea Germaniei. Conform acestuia, în afara faptului că această constatare este eronată, trebuie subliniat că ordonanța de planificare din 25 ianuarie 1991 de stabilire a detaliilor privind modalitățile de acordare a unui ajutor în conformitate cu regimul comun a permis totodată promovarea proiectelor care au început după 1 iulie 1990 și, prin urmare, înainte de 3 octombrie 1990 (Bundestag, publicația 12/895, anexa 4). În plus, acesta subliniază că, în ceea ce privește alocațiile pentru investiții, legislația aplicabilă era deja în vigoare pe teritoriul Republicii Democratice Germania înainte de reunificare și, inițial, a fost menținută după reunificare în temeiul Tratatului încheiat la 31 august 1990 între Republica Federală Germania și Republica Democrată Germană privind realizarea unității germane (BGBl. 1990 II, p. 889).

136 Comisia contestă comiterea unei erori în aprecierea faptelor și a unei erori de apreciere în ceea ce privește subvențiile și alocațiile pentru investiții.

137 Aceasta subliniază, în primul rând, că afirmația Landului Turingia, conform căreia Comisia nu a ținut seama de condiția prevăzută explicit de acesta din urmă pentru acordarea subvențiilor pentru investiții în temeiul regimului comun, este de neînțeles în măsura în care această condiție a fost tocmai unul dintre elementele luate în considerare la aprecierea sa juridică a acestor ajutoare (considerentele 87 și 88 din decizia atacată). Aceasta consideră că adăugarea unei astfel de condiții era logică în măsura în care, deși nu există o interdicție generală în ceea ce privește subvențiile pentru întreprinderile afiliate, este necesar totuși să se interzică acordarea de fonduri publice atunci când, în cadrul unui sistem de gestionare

centralizată a numerarului, aceste fonduri sunt deturnate automat de la obiectivul lor și ajung astfel la alte întreprinderi din cadrul grupului, care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea subvențiilor în cauză (în speță, societățile din Grupul Pilz). Aceasta observă astfel că, în cazul în care subvențiile autorizate în temeiul articolului 87 alineatul (3) din Tratatul CE sunt plătite unei întreprinderi care participă la un sistem de gestionare centralizată a numerarului, aceste subvenții trebuie, în mod excepțional, să fie considerate ca fiind ilegale *ab initio* și, prin urmare, trebuie să fie recuperate. În opinia Comisiei, un astfel de sistem împiedică, de la bun început, utilizarea subvențiilor în conformitate cu obiectivul lor. În plus, cererea Landului Turingia de restituire a subvențiilor pentru investiții constituie o recunoaștere a utilizării abuzive a acestor ajutoare de către întreprinderea comună. De asemenea, aceasta consideră că, dacă Landul Turingia dorește să susțină că celelalte subvenții au fost utilizate corect, trebuie să aducă dovezi în acest sens. Totuși, aceasta observă că, în cursul procedurii administrative, nici autoritățile federale germane, nici Landul Turingia și nicio altă parte nu a fost în măsură să dovedească faptul că cel puțin o parte din subvenții au fost utilizate pentru construirea, extinderea, transformarea sau raționalizarea întreprinderii.

138 În continuare, aceasta afirmă că, având în vedere că autoritățile germane nu i-au comunicat decizia Landului Turingia prin care solicită rambursarea ajutoarelor, nu a avut altă soluție decât să își întemeieze decizia numai pe informațiile de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate și anume pe actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen la 9 aprilie 1998. Conform Comisiei, din acest document reiese că, la calcularea valorii ajutoarelor a căror rambursare trebuiau să o solicite, autoritățile din Turingia au presupus în mod incorect că suma utilizată abuziv era mai mică deoarece acestea nu știau încă, în momentul stabilirii sumei care trebuia restituită, că întregul proiect încălca interdicția acordării de subvenții întreprinderilor afiliate și că, prin urmare, nu ar fi trebuit acordată nicio subvenție. Prin urmare, aceasta consideră că a fost îndreptățită să considere, în decizia atacată, că toate subvențiile acordate trebuiau să fie calificate drept ilegale și, prin urmare, trebuiau restituite. Conform Comisiei, această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, în momentul adoptării deciziei atacate, aceasta nu dispunea de informații care demonstau că suma de 32,45 milioane DEM, solicitată de Landul Turingia, fusese rambursată efectiv.

139 În plus, ca răspuns la argumentația Landului Turingia, conform căreia Comisia nu a ținut seama de posibilitatea ca fabrica de CD-uri din Albrechts să fie subvenționată în temeiul regimului de ajutoare regionale, aceasta amintește că, în cadrul aprecierii subvențiilor și alocațiilor pentru investiții, s-a bazat pe Orientările privind ajutoarele de stat regionale [Comunicarea Comisiei referitoare la Orientările privind ajutoarele de stat cu finalitate regională (JO 1998, C 74, p. 9), modificată ultima dată prin Comunicarea de modificare a Orientărilor privind ajutoarele de stat cu finalitate regională (JO 2000, C 258, p. 5), denumite în continuare „Orientările privind ajutoarele regionale”], astfel încât nu este necesar să se discute această problemă.

140 În cele din urmă, aceasta consideră că, în măsura în care, pe de o parte, se știe că alocațiile pentru investiții au fost deturnate în cadrul sistemului de gestionare centralizată a numerarului și, pe de altă parte, nu s-a adus dovada utilizării corecte a unei părți din aceste alocații, este necesar să se dispună rambursarea tuturor alocațiilor în cauză, deoarece acestea trebuie să fie considerate ca fiind incompatibile, din momentul acordării lor. Comisia observă că, deși s-a solicitat deja rambursarea sumei de 6,4 milioane DEM, majorată cu 2,2 milioane DEM (considerentul 79 din decizia atacată), aceasta nu dispune de informații cu privire la plata efectivă a acestei sume, astfel încât a solicitat plata întregii sume și anume 19,42 milioane DEM. De asemenea, Comisia consideră că argumentul Landului Turingia, conform căruia aceasta nu s-a pronunțat asupra alocațiilor pentru investiții, nu este conform

cu realitatea. Aceasta afirmă că s-a pronunțat asupra acestui aspect deoarece, făcând referire la considerentele precedente, în considerentul 94 din decizia atacată, a stabilit incompatibilitatea acestor alocații bazându-se pe declarațiile autorităților germane, care păreau să indice faptul că fondurile respective nu au fost utilizate pentru proiectul de investiții, ci mai degrabă au servit la menținerea întregului Grup Pils în activitate și, prin urmare, fuseseră utilizate în mod abuziv.

141 ODS este de acord cu prezentarea Comisiei în ceea ce privește subvențiile și alocațiile pentru investiții. În plus, aceasta subliniază că există încă un motiv în favoarea opiniei Comisiei, conform căreia subvențiile și alocațiile pentru investiții, acordate întreprinderii comune și apoi PA, nu erau conforme cu regimul de ajutoare prevăzut de Legea privind alocațiile pentru investiții și cu regimul comun, care au fost aprobate de Comisie. Aceasta observă că, în conformitate cu afirmațiile Landului Turingia însuși, aceste ajutoare au fost acordate înainte de reunificare, adică într-un moment în care aceste regimuri de ajutoare nu intraseră încă în vigoare în privința Landului Turingia (punctele 1.2, 3.2 și 2.9.2 din regimul comun și Orientările privind ajutoarele regionale, punctul 4.2).

2. Aprecierea Tribunalului

142 În cadrul prezentei obiecții, este necesar să se examineze separat argumentele Landului Turingia referitoare la subvențiile și alocațiile pentru investiții, care au fost acordate de Landul Turingia și cele referitoare la subvențiile și alocațiile acordate de Landul Bavaria (LfA). În decizia atacată, Comisia a furnizat motive diferite pentru aceste două măsuri.

a) Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Turingia

143 În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată, subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Turingia sunt incompatibile cu Tratatul CE în măsura în care acestea au făcut obiectul unei utilizări abuzive în sensul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

144 Noțiunea de utilizare abuzivă rezultă direct din articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE, care prevede: „[În cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat [...] este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște suspendarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie”. În conformitate cu articolul 1 litera (g) din Regulamentul nr. 659/1999, un ajutor este utilizat în mod abuziv atunci când este „folosit de către beneficiar cu încălcarea unei decizii adoptate în temeiul articolului 4 alineatul (3) sau al articolului 7 alineatul (3) sau (4) din [prezentul] regulament”.

145 Din aceste dispoziții reiese că, pentru a demonstra că un ajutor acordat în temeiul unui regim de ajutoare autorizat a fost utilizat în mod abuziv, Comisia trebuie să stabilească faptul că ajutorul a fost utilizat cu încălcarea normelor naționale de reglementare a acestui regim sau a condițiilor suplimentare care au fost acceptate de statul membru la data aprobării regimului de către Comisie.

146 În speță, în considerentul 87 din decizia atacată, Comisia a motivat aprecierea utilizării abuzive a subvențiilor și alocațiilor acordate de Landul Turingia după cum urmează: „Conform investigațiilor autorităților judiciare germane, a avut loc un schimb de produse și servicii între întreprinderile din cadrul Grupului Pils, în valoare totală de 109 milioane DEM. Așadar, întreg proiectul de investiții nu ar fi trebuit să beneficieze de asistență, având în vedere că s-a încălcat interdicția de utilizare a ajutoarelor pentru finanțarea activelor fixe din

cadrul întreprinderilor afiliate. În consecință, această subvenție pentru investiții în valoare de 63,45 milioane DEM, care a fost acordată în mod eronat în temeiul [regimului comun] și al Legii privind alocațiile pentru investiții pentru 1991 și 1992, nu este conformă cu programul și, prin urmare, trebuie să se considere că nu intră sub incidența [regimurilor autorizate].” Prin urmare, Comisia a concluzionat că acest ajutor, care a fost primit prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului al Grupului Pilz, trebuia considerat incompatibil cu piața comună și trebuia să fie restituit. În plus, aceasta a observat că, prin Decizia din 27 iulie 1995, Landul Turingia a ordonat restituirea unei sume de numai 32,5 milioane DEM, astfel încât mai rămânea de recuperat o sumă de 30,95 milioane DEM (considerentul 88 din decizia atacată).

147 Din aceste motive rezultă că, din cauza existenței unui schimb de produse și de servicii în cadrul Grupului Pilz și din cauza deturnării fondurilor prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului, Comisia a considerat, în decizia atacată, că s-a încălcat interdicția privind acordarea de asistență pentru activele fixe din cadrul întreprinderilor afiliate și, prin urmare, a existat o utilizare abuzivă în sensul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

148 Este necesar să se observe că, în memoriile sale, Landul Turingia a susținut, fără să fie contrazis de Comisie în această privință, că interdicția respectivă nu exista nici în regimul comun, nici în legea privind alocațiile pentru investiții, care au fost aprobate de Comisie în calitate de regimuri de ajutoare, ci era vorba despre o condiție suplimentară impusă de Landul Turingia pentru plata fiecărei tranșe a subvențiilor și alocațiilor în speță, cu scopul de a evita utilizarea lor în avantajul altor întreprinderi din cadrul Grupului Pilz. Actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen, care a fost comunicat Comisiei în cadrul procedurii administrative, pare să constituie o dovadă în acest sens.

149 Având în vedere că interdicția ajutorului nu era inclusă nici în regimurile de ajutoare în cauză, nici în deciziile de aprobare a acestor regimuri, Comisia nu se putea baza numai pe încălcarea acestei interdicții în speță pentru a concluziona că există o utilizare abuzivă. Astfel cum s-a subliniat la punctul 145 de mai sus, pentru a demonstra că un ajutor acordat în temeiul unui regim de ajutoare autorizat a fost utilizat în mod abuziv, Comisia trebuie să stabilească faptul că acest ajutor a fost utilizat cu încălcarea normelor naționale ce reglementează acest regim sau condițiile suplimentare care au fost acceptate de statul membru la data aprobării regimului. Cu toate acestea, încălcarea unei simple condiții suplimentare, impusă unilateral de partea care a acordat ajutorul, fără ca această condiție să fie prevăzută în mod explicit de asemenea norme naționale, astfel cum sunt aprobate de Comisie, nu poate fi considerat ca fiind un element suficient pentru a caracteriza o utilizare abuzivă a ajutorului în sensul articolului 88 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul CE.

150 Este adevărat că, în general, se poate dovedi util ca, într-un caz precum cel în speță, în care beneficiarul ajutoarelor face parte dintr-un grup de societăți în cadrul căruia se folosește un sistem de gestionare centralizată a numerarului, acordarea de subvenții și alte forme de ajutor să fie supuse unei interdicții stricte privind utilizarea ajutorului respectiv pentru sprijinirea altor întreprinderi din grupul din care face parte beneficiarul. În plus, din actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen rezultă că, tocmai din acest motiv, în prezenta speță, Landul Turingia a condiționat acordarea subvențiilor de această interdicție. Cu toate acestea, pentru simplul fapt că ar fi fost de dorit ca o astfel de clauză să fie prevăzută într-un regim de ajutoare, nu se poate trece sub tăcere faptul că, în speță, o astfel de dispoziție nu era prevăzută nici în regimurile în cauză, nici în decizia Comisiei, astfel încât nerespectarea sa nu poate constitui o utilizare abuzivă în sensul articolului 88 alineatul (2)

primul paragraf din Tratatul CE; în caz contrar, s-ar aduce atingere previzibilității controlului efectuat de Comisie în baza acestei dispoziții.

151 În consecință, Landul Turingia a invocat în mod întemeiat comiterea unei erori vădite de apreciere de către Comisie atunci când a considerat că, numai pe motiv că a existat o încălcare a interdicției prevăzute atunci când au fost acordate, subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Turingia au fost utilizate în mod abuziv în sensul articolului 88 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul CE.

152 Având în vedere considerentele precedente, fără să mai fie necesară examinarea celorlalte obiecții invocate de Landul Turingia în această privință, este necesar să se anuleze articolul 1 din decizia atacată în măsura în care Comisia a constatat că ajutorul de stat declarat incompatibil cu piața comună include o sumă de 63,45 milioane DEM, în temeiul subvențiilor și alocațiilor pentru investiții acordate de Landul Turingia.

b) Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Bavaria (LfA)

153 Din considerentele 93-95 din decizia atacată reiese că, în ceea ce privește subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de către Landul Bavaria (LfA), Comisia a constatat următoarele:

„[A]jutorul nu a fost utilizat pentru proiectul de investiții pentru construirea unei fabrici de CD-uri, ci pentru a sprijini întregul Grup Pilz și, prin urmare, a fost utilizat în mod abuziv în sensul articolului 88 alineatul (2) [...] din Tratatul CE [...]

Acest lucru este valabil și în cazul sumei globale de 19,42 milioane DEM, care a fost acordată în baza Legii privind alocațiile pentru investiții sau a dispozițiilor referitoare la regimul comun.

Autoritățile germane au informat Comisia că adoptaseră măsurile prevăzute de dreptul german pentru restituirea ajutorului în cadrul procedurii de insolvență a Grupului Pilz.”

154 În această privință, este necesar să se observe că Landul Turingia susține în mod întemeiat faptul că această motivare, vagă și fără prea multe detalii, încalcă articolul 253 din Tratatul CE, deoarece nu oferă nicio indicație privind motivele pentru care Comisia a considerat că subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Bavaria au fost utilizate cu încălcarea regimului comun și a Legii privind alocațiile pentru investiții.

155 Într-adevăr, nu este suficient să se constate că, astfel cum rezultă din considerentul 95 din decizia atacată, autoritățile germane au informat Comisia cu privire la faptul că adoptaseră măsurile prevăzute de dreptul german pentru a solicita recuperarea ajutorului în cauză. Indiferent dacă măsurile respective puteau fi interpretate în mod legitim de către Comisie ca fiind o recunoaștere din partea acestor autorități a utilizării abuzive a ajutorului în cauză, acest lucru nu poate scuti Comisia de obligația sa de motivare, în temeiul articolului 253 din Tratatul CE, în ceea ce privește incompatibilitatea ajutorului respectiv cu piața comună.

156 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că motivarea prevăzută la articolul 253 din Tratatul CE trebuie să arate, în mod clar și fără echivoc, raționamentul autorității comunitare care a adoptat măsura în cauză, astfel încât să le permită persoanelor interesate să fie conștiente de motivele măsurii adoptate, pentru ca acestea să își poată apăra drepturile și instanței comunitare să își exercite controlul (Hotărârea Curții din 14 februarie 1990, Delacre și alții/Comisia, cauza C-350/88, Rec., p. I-395, punctul 15 și jurisprudența menționată). În

plus, în ceea ce privește noțiunea de persoane interesate în sensul jurisprudenței menționate anterior, Curtea a considerat că cerința motivării trebuie evaluată, în special, în funcție de interesul pe care destinatarii sau alte persoane pe care actul le privește direct și individual, în sensul articolului 230 din Tratatul CE, îl pot avea în ceea ce privește primirea explicațiilor respective (Hotărârea Curții din 13 martie 1985, Țările de Jos și Leeuwarder Papierwarenfabriek/Comisia, cauzele conexate 296/82 și 318/82, Rec., p. 809, punctul 19; Hotărârea Confédération nationale du Crédit mutuel/Comisia, punctul 127 de mai sus, punctul 68). În consecință, cerința de motive a unei decizii luate în materie de ajutoare de stat nu ar putea fi stabilită în funcție de interesul pe care statul membru căruia i se adresează decizia îl poate avea în obținerea de informații, având în vedere că acest interes poate fi redus din motive specifice, legate de contestarea sau nu a anumitor elemente de drept și de fapt în cursul procedurii administrative (a se vedea, în acest sens, Hotărârea British Airways și alții și British Midland Airways/Comisia, punctul 127 de mai sus, punctul 92). Prin urmare, în măsura în care decizia atacată privește reclamantul în mod direct și individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf din Tratatul CE, cum este cazul Landului Turingia în speță, acesta are dreptul să solicite ca motivarea deciziei respective, pentru a îndeplini cerințele articolului 253 din Tratatul CE, să precizeze toate considerațiile de fapt și de drept care constituie temeiul deciziei.

157 Rezultă că astfel Comisia a încălcat obligația care îi revine în temeiul articolului 253 din Tratatul CE în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care considera că subvențiile și alocațiile pentru investiții, acordate de Landul Bavaria, au fost utilizate cu încălcarea regimului comun și a Legii privind alocațiile pentru investiții.

158 Având în vedere cele menționate anterior, fără să fie necesar să se examineze celelalte obiecții ale Landului Turingia în acest context, este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată în ceea ce privește subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Bavaria.

E – Cu privire la garanția acordată de către THA întreprinderii comune și Robotron

1. Argumentele părților

159 Landul Turingia susține că în mod eronat Comisia a considerat, în considerentele 97-99 din decizia atacată, că acordarea garanției de către THA și intervenția ulterioară în temeiul acestei garanții nu constituie un ajutor existent în conformitate cu un regim de ajutoare aprobat în prealabil de Comisie, ci un ajutor nou care este incompatibil cu piața comună. Acesta subliniază, în primul rând, că, în măsura în care THA a constituit garanția în avantajul întreprinderii comune pentru a facilita privatizarea acestei întreprinderi, garanția respectivă a fost acordată într-adevăr în conformitate cu primul și al doilea regim al THA (aprobat prin scrisorile Comisiei din 26 septembrie 1991 și din 8 decembrie 1992) și constituie, prin urmare, un ajutor existent și nu un ajutor nou. Acesta observă că primul regim al THA prevedea clar că THA avea dreptul să constituie garanții care acopereau obligațiile întreprinderilor în cadrul cărora deținea acțiuni, înțelegându-se că termenul „întreprinderi” se referă, de asemenea, la participațiile în filiale sau în întreprinderi comune. Landul Turingia adaugă că exact aceasta este situația în speță, deoarece constituirea unei garanții pentru Robotron și întreprinderea comună a permis transferul acțiunilor deținute în majoritate de Robotron – o societate publică – în proprietatea PBK – o societate privată – eliminând totodată eventualele cereri de despăgubiri în privința primei societăți. Acesta adaugă că declarațiile președintelui Consiliului de administrație al Robotron, la care face referire Comisia în considerentul 98 din decizia atacată, pentru a stabili că obiectivul THA era, de la bun început, lichidarea și nu privatizarea Robotron, nu sunt relevante deoarece acestea nu au

fost făcute în momentul acordării garanției, ci mai târziu, în momentul în care se avea în vedere lichidarea Robotron. Conform Landului Turingia, contractele de înființare a întreprinderii comune au fost încheiate și garanția a fost acordată cu mult înainte de reunificarea Germaniei, adică într-un moment în care, pe de o parte, Robotron încă spera să participe la economia de piață – prin intermediul întreprinderii comune – și să devină un lider în producția de CD-uri din fosta Republică Democrată Germană, iar pe de altă parte, nu se avea în vedere o eventuală lichidare.

160 În al doilea rând, Landul Turingia contestă afirmația Comisiei conform căreia regimurile THA, inclusiv condițiile de acordare a diverselor măsuri de ajutor în temeiul acestor regimuri, trebuie să fie interpretate în sens restrâns. Acesta consideră că, în afara faptului că, astfel cum a demonstrat, acordarea garanției întreprinderii comune și Robotron îndeplinea fără îndoială condițiile de acordare din cadrul regimurilor THA, chiar și interpretate în sensul cel mai restrâns, acest punct de vedere al Comisiei nu ține seama de faptul că, la vremea aprobării de către Comisie a regimurilor în cauză, toate părțile – inclusiv Comisia – erau de acord cu privire la faptul că sarcina fără precedent a THA necesita o aplicare generoasă a regimului comunitar de monitorizare a ajutoarelor (a se vedea Van Miert, K., *Markt, Macht, Wettbewerb. Meine Erfahrungen als Kommissar in Brüssel*, Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart/München, 2000, p. 243 și următoarele). În opinia sa, Comisia nu poate anula unilateral acest acord.

161 În al treilea rând, Landul Turingia afirmă că garanția a fost constituită înainte de reunificarea Germaniei, astfel încât este necesar să se considere fie că aceasta nu constituie un ajutor de stat, fie constituie un ajutor de stat care exista deja înainte de reunificare, care a extins aplicarea dispozițiilor din tratat la teritoriul fostei Republici Democrate Germane.

162 În al patrulea rând, în ceea ce privește intervenția în temeiul garanției, Landul Turingia consideră că plățirea de către THA a unei sume de 120 de milioane DEM în cadrul acordului de restructurare nu constituie un ajutor de stat, în măsura în care THA a acționat astfel cum ar fi acționat, într-o situație comparabilă, un investitor privat în economia de piață. Landul Turingia observă că această plată i-a permis să se elibereze definitiv de obligația sa de garanție, care presupunea o sumă de peste 160 de milioane DEM și, prin urmare, să facă o economie de 40 milioane DEM.

163 În al cincilea rând, Landul Turingia consideră că deturnarea, în avantajul Grupului Pilz, a împrumuturilor care erau acoperite de garanția THA nu a afectat compatibilitatea inițială a acestei garanții cu piața comună. În opinia Landului Turingia, numai în măsura în care fondurile respective nu au fost utilizate de grupul Pilz pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts, acestea au fost utilizate în mod abuziv și au devenit astfel incompatibile cu piața comună. În plus, acesta observă că partea respectivă din fonduri nu a fost folosită de întreprinderea comună, ci de Grupul Pilz și, prin urmare, trebuie să fie recuperată de la acesta din urmă.

164 În al șaselea rând, Landul Turingia observă că, în mod contrar afirmațiilor ODS, Comisia nu a declarat, în comunicatul său de presă din 18 septembrie 1991, că întreprinderile comune sunt excluse din sfera de aplicare a regimului THA și că aceasta intenționa să interpreteze în sens restrâns normele aplicabile regimului THA. De asemenea, Landul Turingia consideră că articolul redactat de domnul Schütte, la care face referire ODS, nu demonstrează că este necesar să se aplice o interpretare în sens restrâns a acestui regim, având în vedere că autorul a declarat doar că THA putea să acționeze în calitate de garant pentru întreprinderile pe care le deține – lucru valabil și în cazul întreprinderii comune. Conform Landului Turingia, acest

lucru înseamnă că THA putea, de asemenea, să acționeze ca garant pentru activități legate de participația sa.

165 În ultimul rând, Landul Turingia invocă încălcarea de către Comisie a obligației de motivare în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care intervenția THA în temeiul garanției constituia un ajutor de stat. Conform acestuia, o astfel de motivare era cu atât mai necesară cu cât THA acționa la vremea respectivă în condițiile pieței. De asemenea, acesta consideră că decizia încalcă obligația de motivare în măsura în care nu precizează motivul pentru care Comisia este de părere că garanția nu era conformă cu regimul THA și motivele pentru care i se aplica regimul comunitar de monitorizare a ajutoarelor de stat, în vreme ce angajamentul respectiv a fost asumat înainte de aplicarea acestui regim pe teritoriul fostei Republici Democratice Germane.

166 Comisia, susținută de ODS, neagă comiterea unei erori de apreciere și încălcarea obligației de motivare, constatând, în considerentele 97-99 din decizia atacată, că garanția acordată de THA este incompatibilă cu piața comună.

167 Aceasta susține, în primul rând, că Landul Turingia consideră în mod eronat că garanția pentru întreprinderea comună era conformă cu regimurile THA. Aceasta subliniază că regimurile THA constituie excepții de la principiul general conform căruia subvențiile acordate de la bugetul de stat pentru privatizarea unei întreprinderi constituie ajutoare de stat care, în principiu, sunt incompatibile cu piața comună.

168 În opinia Comisiei, Landul Turingia nu se conformează acestei interpretări restrictive a noțiunii de „privatizare” atunci când afirmă că inclusiv măsurile în favoarea unei întreprinderi comune, care sunt destinate privatizării unei societăți comerciale la care statul este acționar, intră sub incidența regimului THA. Aceasta observă că regimurile THA nu prevăd nicio derogare pentru o privatizare în cadrul unei întreprinderi comune (punctul 3.1.1 din decizia de inițiere a procedurii). Conform Comisiei, acest lucru se poate explica prin faptul că situația unei întreprinderi comune diferă considerabil de cea a unei întreprinderi publice, care nu poate avea acces la piețele de capital privat fără garanții de stat, deoarece solvabilitatea unei întreprinderi comune nu depinde numai de întreprinderea publică ce deține acțiuni în cadrul acesteia, ci și de acționarii săi privați. În consecință, Comisia consideră că nu este îndeplinită condiția decisivă pentru aplicarea regimurilor de ajutoare ale THA în cazul unei privatizări prin intermediul unei întreprinderi comune, având în vedere că acordarea unei subvenții pentru o astfel de întreprindere favorizează, de asemenea, acționarii privați care dețin acțiuni în cadrul acesteia, deși aceștia nu se află în situația specială a societăților din cadrul THA. Conform Comisiei, această concluzie se impune cu atât mai mult în cazurile în care, precum în speță, existența unui sistem de gestionare centralizată a numerarului în cadrul întreprinderii comune accentuează riscul ca subvențiile de stat să fie deturnate în avantajul acționarilor privați.

169 În al doilea rând, Comisia afirmă că nu sunt relevante considerentele Landului Turingia, referitoare la necesitatea economică de creare a întreprinderii comune. Aceasta subliniază că, chiar și presupunând că se putea considera că fuzionarea celor două întreprinderi s-a bazat pe motive economice, această constatare este total irelevantă în ceea ce privește chestiunea dacă măsurile în favoarea întreprinderii comune intrau sub incidența regimului THA. În opinia sa, același lucru este valabil și în privința afirmației Landului Turingia, conform căreia Robotron își asumase deja angajamentul de a înființa întreprinderea comună anterior reunificării. Astfel, aceasta consideră că singurul factor decisiv este situația întreprinderii favorizate în momentul acordării ajutoarelor în cauză.

170 În al treilea rând, Comisia contestă afirmația Landului Turingia, conform căreia garanția din partea THA a fost acordată înainte de reunificarea Germaniei, astfel încât aceasta fie nu are caracterul unui ajutor, fie trebuie să fie clasificată drept ajutor existent. Aceasta afirmă că garanția respectivă a fost acordată în 1992, adică după reunificare.

171 În al patrulea rând, Comisia consideră că Landul Turingia susține în mod eronat faptul că plata a 120 de milioane DEM efectuată către bănci nu constituie un ajutor în măsura în care se pretinde că este vorba despre un comportament conform cu criteriul existenței unui investitor privat care acționează într-o economie de piață. Aceasta afirmă că, atâta vreme cât acordarea garanției constituie un ajutor de stat, nu contează că furnizorul ajutorului se comportă ulterior asemenea unui investitor privat (Hotărârea Tribunalului din 29 iunie 2000, DSG/Comisia, cauza T-234/95, Rec., p. II-2603, punctul 162). În plus, Comisia observă că, la considerentul 99 din decizia atacată, aceasta a ținut seama în mod explicit de faptul că THA a plătit numai 120 de milioane DEM, având în vedere că a ordonat doar recuperarea acestei sume.

2. Aprecierea Tribunalului

172 Landul Turingia pretinde, în ceea ce privește garanția din partea THA, că s-a comis o eroare vădită de apreciere și s-a încălcat obligația de motivare.

173 În această privință, trebuie să se amintească faptul că, în considerentele 97-99 din decizia atacată, Comisia a prezentat motivele pentru care consideră că garanția din partea THA, în valoare de 190 de milioane DEM, trebuie să fie considerată ca fiind un ajutor incompatibil cu Tratatul CE.

174 Aceasta a amintit, în primul rând, că, în decizia de inițiere a procedurii, aceasta și-a exprimat îndoielile cu privire la faptul că garanția acordată de THA, în valoare de 190 de milioane DEM, din care suma de 120 de milioane DEM a trebuit onorată, putea fi acoperită de primul și al doilea regim al THA (considerentul 97 din decizia atacată). În considerentul 98 din decizia atacată, Comisia precizează următoarele:

„Aceste îndoieli au crescut pe parcursul procedurii, în special ca urmare a declarației făcute de domnul Henzler, președintele Consiliului de administrație al Robotron [...] numit la vremea respectivă de THA, autorităților judiciare germane. Domnul Henzler a declarat că a avut ca obiectiv, de la bun început, lichidarea [...] Robotron prin divizarea acesteia în întreprinderi mici, care urmau să fie privatizate. O investiție de o asemenea amploare nu se potrivea acestui plan. Pentru a-și plăti contribuția, [Robotron] a fost obligată să contracteze împrumuturi de 20 de milioane DEM, ceea ce contravenea principiilor unei bune gestiuni. În calitate de asociat principal, acesta consideră că Robotron nu avea competența necesară în domeniul CD-urilor, ceea ce explică faptul că Robotron a semnat contracte doar cu condiția ca Pilz să cumpere acțiunile Robotron la terminarea fabricii, la valoarea lor nominală, inclusiv dobânzile bancare.”

175 În primul rând, este necesar să se respingă ca nefondat argumentul Landului Turingia, conform căruia Comisia a comis o eroare vădită de apreciere considerând că garanția în litigiu nu a fost acordată în conformitate cu primul și al doilea regim al THA.

176 Astfel cum rezultă din Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Germania/Comisia (cauza C-277/00, Rec., p. I-3925, punctele 22-24), cadrul de reglementare a activităților THA, astfel cum a fost adoptat de Comisie, constituie o serie de derogări de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața comună, prevăzut la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE. Prin adoptarea acestor derogări, Comisia a intenționat să simplifice misiunea

THA, un organism unic în domeniul său, care consta în restructurarea întreprinderilor din fosta Republică Democrată Germană și în asigurarea trecerii acestora de la economie planificată la economie de piață. Rezultă că, fiind o condiție de aplicare a unui regim de derogare de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața comună, prevăzut la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE, noțiunea de „privatizare” trebuie să fie interpretată în sens restrâns, în contextul regimurilor de ajutoare ale THA. În cadrul unei asemenea interpretări, existența unei privatizări, în sensul acestor regimuri, poate fi acceptată, în principiu, numai în cazul în care un investitor privat achiziționează o parte din acțiunile unei întreprinderi publice deja existente, care îi poate conferi controlul acestei întreprinderi. În această privință, trebuie amintit, de asemenea, că scrisoarea Comisiei din 26 septembrie 1991, care aprobă primul regim al THA, desemnează clar drept condiție prealabilă pentru aprobarea ajutoarelor acordate în contextul unei privatizări faptul că ajutoarele respective sunt destinate să îi permită întreprinderii în cauză să își continue activitatea existentă.

177 Trebuie subliniat faptul că, în speță, garanția din partea THA a fost acordată în scopul înființării unei noi întreprinderi în Landul Turingia, care avea ca obiect o nouă activitate comercială și anume producerea de CD-uri, sub forma unei întreprinderi comune constituite între o întreprindere din fosta Republică Democrată Germană și o întreprindere din Republica Federală Germania. Este evident că o astfel de operațiune nu poate fi calificată ca privatizare în sensul regimurilor THA menționate anterior. Spre deosebire de privatizarea avută în vedere de aceste regimuri, care este destinată să ajute o întreprindere să treacă de la o economie planificată la o economie de piață, crearea unei noi întreprinderi a permis dezvoltarea unui plan de afaceri complet nou, cu resurse noi și cu o nouă activitate comercială.

178 În continuare, este necesar să se conteste afirmația Landului Turingia, conform căreia garanția a fost acordată înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor tratatului în noile landuri, adică înainte de 3 octombrie 1990. În afară de faptul că această afirmație nu este justificată cu documente, din scrisoarea autorităților germane din 3 martie 1995 reiese că garanția a fost acordată în 1992.

179 Din cele menționate anterior rezultă că a fost întemeiată constatarea Comisiei că garanția THA nu a fost acordată în conformitate cu primul și al doilea regim al THA și, prin urmare, aceasta nu poate fi considerată ca un ajutor existent. În consecință, motivul întemeiat pe o eroare vădită de apreciere trebuie să fie respins ca nefondat.

180 Din considerentele precedente rezultă, de asemenea, că, în mod contrar argumentului Landului Turingia, Comisia a motivat suficient decizia atacată în această privință. Astfel cum reiese din actele aflate la dosar, este necesar să se constate că, în cursul procedurii administrative și, în special, în urma aprecierii preliminare a Comisiei de la punctul 3.1.1 din decizia de inițiere a procedurii, nici Republica Federală Germania, nici Landul Turingia nu au adus dovezi, în afară de argumentul conform căruia garanția acordată intra sub incidența primului și celui de al doilea regim al THA, astfel cum au fost aprobate de Comisie, care să stabilească faptul că, în primul rând, nu era vorba de un ajutor și că, în al doilea rând, în orice caz, acest ajutor era compatibil cu piața comună și nu fusese utilizat în mod abuziv. În plus, abia în cursul judecății, Landul Turingia a invocat alte probe care să demonstreze că măsura în cauză fusese adoptată în conformitate cu comportamentul unui investitor privat într-o economie de piață. Având în vedere că, în cursul procedurii administrative, nu au existat astfel de precizări – în privința cărora sarcina probei îi revine Republicii Federale Germania – Tribunalul consideră că Comisia era îndreptățită să își limiteze motivarea, în decizia atacată, la faptul că ajutorul nu era conform cu condițiile stabilite în scrisorile sale de aprobare a regimurilor THA (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 3 octombrie 1991, Italia/Comisia, cauza C-261/89, Rec., p. I-4437, punctul 20 și următoarele).

181 În consecință, nu poate fi acceptat nici motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare.

182 Având în vedere considerentele anterioare, motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor trebuie să fie respinse ca neîntemeiate.

F – Cu privire la împrumutul de 25 de milioane DEM, acordat pentru PA de către TAB

1. Argumentele părților

183 Landul Turingia consideră că este eronată constatarea Comisiei, în considerentul 33 din decizia atacată, că TAB a acordat pentru PA un împrumut de 25 de milioane DEM pentru a acoperi insuficiența de lichidități a acesteia din urmă. Acesta afirmă că, astfel cum reiese din scrisorile autorităților germane din 3 martie 1995 și din 18 ianuarie 1996, acest împrumut a fost utilizat doar pentru a rambursa, în cadrul acordului de restructurare, o parte din împrumuturile bancare acoperite de garanția din partea THA. În continuare, acesta afirmă că respectivul împrumut nu constituie un ajutor de stat și, *a fortiori*, nu constituie un ajutor nou, incompatibil cu piața comună. Acesta observă că, având în vedere faptul că acest împrumut a fost plătit pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția THA și că, în opinia Comisiei, acordarea acestei garanții constituie un ajutor de stat, Comisia a considerat în mod eronat că sumele plătite în cadrul intervenției în temeiul acestei garanții constituie tot ajutoare de stat, deoarece acest lucru este echivalent cu luarea în considerare de două ori a acelorași sume ca ajutoare de stat. În plus, acesta consideră că, astfel cum a demonstrat deja, în măsura în care acordarea garanției trebuie să fie considerată ca un ajutor existent compatibil cu tratatul, același lucru este valabil în mod necesar pentru prezentul ajutor financiar, care a fost plătit în temeiul obligațiilor rezultate din garanție. Totuși, Landul Turingia recunoaște că acest raționament se aplică numai în măsura în care împrumuturile acoperite de garanția THA au fost într-adevăr utilizate pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts. În plus, Landul Turingia observă că împrumutul de 25 de milioane DEM nu poate fi calificat drept ajutor pentru restructurare, având în vedere că, la momentul acordării ajutorului în cauză, PA nu se afla în dificultate. În cele din urmă, acesta susține că încălcarea de către Comisie a obligației de motivare, în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care a considerat că împrumutul de 25 de milioane DEM constituie un ajutor de stat în favoarea PA și CD Albrechts, în vreme ce acest împrumut a fost utilizat doar pentru rambursarea unor împrumuturi bancare destinate construirii fabricii de CD-uri din Albrechts și plătite exclusiv societății Pilz Construction.

184 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația Landului Turingia referitoare la prezentul ajutor trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. Aceasta observă, în primul rând, că, deși este adevărat că, în scrisoarea din 3 martie 1995, autoritățile germane consideră împrumutul în cauză ca fiind un împrumut destinat rambursării unor datorii, suma corespunzătoare a fost totuși plasată sub titlul „mijloace de operare” (Betriebsmittel), într-un tabel din scrisoarea din 17 aprilie 1997. În continuare, Comisia amintește că, potrivit unei jurisprudențe constante, obiectivul unui ajutor financiar de stat nu este relevant pentru calificarea sa drept ajutor deoarece contează numai efectul benefic al măsurii în cauză. De asemenea, aceasta observă că faptul că alți furnizori de ajutoare publice (TIB și LfA) au sprijinit THA pentru a onora angajamentele care decurg din garanție nu poate afecta problema calificării garanției THA drept ajutor de stat și compatibilitatea sa cu piața comună. Conform Comisiei, singura consecință a acestor acțiuni este că THA a trebuit să plătească o sumă de 120 de milioane DEM în loc de 156 de milioane DEM.

185 În cele din urmă, aceasta contestă că a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește această măsură financiară. Comisia afirmă că, având în vedere că, în decizia de inițiere a procedurii, această măsură fusese deja calificată ca ajutor ilegal pentru restructurare și Comisia nu primise informații contrare, aceasta nu avea niciun motiv să ajungă la o apreciere diferită în decizia atacată. În special, Comisia observă că, în măsura în care informațiile autorităților germane indicau faptul că PA era o întreprindere în dificultate (a se vedea scrisorile din 18 ianuarie 1996 și din 17 aprilie 1997), aceasta a apreciat măsura în cauză în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare și a constatat că, în absența unui plan de restaurare a viabilității și rentabilității întreprinderii într-un termen rezonabil, ajutorul pentru restructurare era ilegal (considerentele 104–111 din decizia atacată).

2. Aprecierea Tribunalului

186 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezenta măsură, comiterea unei erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

187 Este necesar să se amintească faptul că, în considerentul 33 din decizia atacată, Comisia a constatat că „începând din octombrie 1993, TAB a acordat pentru PA un împrumut purtător de dobândă de 25 de milioane DEM, pentru a acoperi insuficiența de lichidități. În martie 1994, aceasta a acordat un alt împrumut de 20 de milioane DEM, destinat rambursării împrumutului garantat de THA”. În continuare, în considerentele 104-111, Comisia a prezentat motivele pentru care era de părere că măsura în cauză trebuia să fie considerată ca un ajutor pentru restructurare acordat contrar Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare și, prin urmare, ca un ajutor incompatibil cu piața comună.

188 Conform Landului Turingia, această apreciere se bazează pe o eroare de fapt, în măsura în care împrumutul de 25 de milioane DEM, acordat de TAB, nu a fost utilizat pentru a acoperi insuficiența de lichidități, ci a fost utilizat numai pentru a rambursa, în cadrul acordului de restructurare, o parte din împrumuturile bancare care erau acoperite de garanția THA.

189 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, la punctul 2.2.2 alineatul (1) din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a precizat că „[î]ncepând cu 29 septembrie 1993, TAB a acordat întreprinderii comune un împrumut de 20 de milioane [DEM] cu o dobândă [de] 7 %, rambursabil la 21 martie 1996 cel târziu, pentru a acoperi insuficiența de lichidități, precum și un împrumut de 25 de milioane [DEM] cu o dobândă de 7 %, rambursabil la 31 martie 1996 cel târziu, destinat rambursării împrumutului garantat de THA”.

Această constatare de fapt, care diferă de cea din considerentul 33 din decizia atacată, este susținută de dosar.

Din scrisorile autorităților germane din 3 martie 1995 și din 18 ianuarie 1996 rezultă că împrumutul de 25 de milioane DEM a fost acordat în martie 1994 pentru a rambursa o parte din împrumuturile din partea THA. În plus, din observațiile părților implicate, care au fost prezentate după inițierea procedurii oficiale, nu reiese că acestea au solicitat o rectificare a prezentării faptelor în această privință, care figurau în decizia de inițiere a procedurii.

190 În aceste condiții, este necesar să se considere că, având în vedere informațiile de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia ar fi trebuit să știe că împrumutul de 25 de milioane DEM nu fusese utilizat pentru a acoperi insuficiența de lichidități în octombrie 1993, ci fusese acordat în martie 1994 pentru a rambursa o parte din împrumuturile garantate de THA. Prin urmare, Comisia a comis o eroare de fapt în ceea ce privește acest ajutor.

191 Cu toate acestea, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, chiar dacă un considerent al unui act în litigiu conține o mențiune eronată în fapt, acest viciu nu poate conduce totuși la anularea actului, în cazul în care celelalte considerente ale deciziei atacate furnizează motive care pot stabili temeinicia deciziei (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Tribunalului din 21 ianuarie 1999, *Neue Maxhütte Stahlwerke și Lech-Stahlwerke/Comisia*, cauzele conexe T-129/95, T-2/96 și T-97/96, Rec., p. II-17, punctul 160 și Hotărârea Tribunalului din 28 octombrie 2004, *Shanghai Teraoka Electronic/Consiliul*, cauza T-35/01, Rec., p. 3663, punctul 167 și următoarele). În speță, faptul că TAB a inversat cuantumul amenzilor acordate în septembrie 1993 și în martie 1994 nu a afectat aprecierea acestui ajutor de către Comisie. Motivele invocate de Comisie pentru aprecierea compatibilității acestora cu piața comună sunt identice și anume că, în conformitate cu informațiile Comisiei, aceste ajutoare au fost acordate contrar Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare. În consecință, eroarea de fapt, la care se face referire mai sus în ceea ce privește împrumutul de 20 de milioane DEM și împrumutul de 25 de milioane DEM, nu justifică anularea deciziei atacate în această privință.

192 În al doilea rând, Landul Turingia neagă faptul că împrumutul de 25 de milioane DEM constituie un ajutor de stat și, *a fortiori*, că acesta constituie un ajutor nou incompatibil cu piața comună. Acesta observă că, având în vedere faptul că acest împrumut a fost plătit pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția THA și că, în opinia Comisiei, acordarea acestei garanții constituie un ajutor de stat, Comisia consideră în mod eronat că sumele plătite în cadrul intervenției în temeiul acestei garanții constituie, de asemenea, ajutoare de stat, deoarece acest lucru ar însemna să se ia în considerare de două ori aceleași sume ca ajutoare de stat.

193 Această argumentație nu poate fi acceptată.

194 Pe de o parte, trebuie subliniat faptul că, astfel cum rezultă din considerentul 99 din decizia atacată, din valoarea totală a garanției acordate de THA și anume 190 de milioane DEM, „trebuie să se restituie numai suma de 120 de milioane DEM, pentru care s-a acordat garanția, deoarece această sumă a fost plătită efectiv”. În aceste condiții, calificarea împrumutului de 25 de milioane DEM ca ajutor de stat nu înseamnă utilizarea de două ori a ajutorului luat în considerare în temeiul garanției respective.

195 Pe de altă parte, este necesar să se sublinieze că, astfel cum rezultă din punctele 175-179 de mai sus, garanția THA nu a fost acordată în conformitate cu primul și al doilea regim al THA, astfel încât aceasta nu poate fi considerată ca un ajutor existent. În plus, chiar dacă garanția THA ar putea fi considerată astfel, această calificare nu este suficientă ca să justifice concluzia conform căreia un împrumut acordat pentru PA de către o altă întreprindere publică, pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția în cauză, trebuie să fie considerat ca un ajutor existent.

196 În plus, este necesar să se respingă argumentația Landului Turingia, conform căreia împrumutul de 25 de milioane DEM nu poate fi calificat ca ajutor pentru restructurare, având în vedere că, în momentul acordării ajutorului în cauză, PA nu se afla în dificultate.

197 În primul rând, niciuna din părți nu contestă faptul că, înainte de încheierea acordului de restructurare în martie 1994, situație economică și financiară a PA era dezastruoasă. Astfel cum reiese din scrisoarea autorităților germane din 3 martie 1995, scăderea vânzărilor întreprinderii și slaba utilizare a capacității sale de producție a condus la pierderi considerabile și la o deteriorare dramatică a situației lichidităților sale. Această situație este confirmată și de

acordarea de către TAB, în octombrie 1993, a unui împrumut destinat să acopere insuficiența de lichidități.

198 În continuare, este necesar să se observe că, astfel cum reiese din memoriile Landului Turingia, tocmai pentru a remedia această situație, atât părțile private, cât și cele publice, au semnat acordul de restructurare din 7 martie 1994. Acest acord avea ca obiect realizarea unei reduceri considerabile a datoriei PA, cu scopul de a asigura supraviețuirea acesteia. De departe, cea mai importantă măsură care a fost adoptată în acest context este intervenția THA în temeiul garanției sale în valoare de 120 de milioane DEM. Această sumă, precum și alte împrumuturi acordate pentru PA de către TIB și TAB au permis rambursarea unei mari părți din împrumuturile bancare acordate întreprinderii comune. TAB, TIB și LfA au adoptat, de asemenea, diverse măsuri cu scopul, pe de o parte, de a rambursa restul împrumuturilor bancare acordate pentru PBK și, pe de altă parte, de a consolida situația lichidităților PA.

199 Prin urmare, pe baza tuturor informațiilor anterioare, Comisia putea în mod legitim să ajungă, în decizia atacată, la concluzia conform căreia, la acordarea împrumutului de 25 de milioane DEM, PA se confrunta cu o insuficiență de lichidități. În plus, acest lucru nu a fost contrazis de afirmația Landului Turingia conform căreia, în urma acestor diverse intervenții din cadrul acordului de restructurare, situația financiară a întreprinderii se prezenta destul de bine. Având în vedere circumstanțele care au dat naștere restructurării PA, Comisia putea să considere în mod rezonabil că acest element, în sine, nu era suficient pentru a concluziona că PA nu se mai afla în dificultate. Această concluzie s-a impus cu atât mai mult cu cât s-a dovedit ulterior că activele din bilanțul societății fuseseră mult supraevaluate. În plus, astfel cum reiese din considerentele 36 și 37 din decizia atacată, la mai puțin de șase luni de la încheierea acordului de restructurare, PA a avut din nou probleme cu lichiditățile, care au obligat TAB și LfA să îi acorde noi împrumuturi. În plus, astfel cum subliniază însuși Landul Turingia la punctele 356 și 360 din cerere, PA se afla într-o situație riscantă, de asemenea, din cauza falimentului iminent al Grupului Pilz și a faptului că creanțele acestei întreprinderi în privința societăților din grupul respectiv trebuiau considerate ca fiind nerecuperabile.

200 În completare, Tribunalul observă că, la momentul încheierii acordului de restructurare, actorii publici nu erau încă la curent cu diversele manipulări contabile și cu deturnarea ajutoarelor de către Grupul Pilz. Totuși, această neinformare nu permite să se ajungă la concluzia că, la momentul acordării diverselor ajutoare, aceste entități puteau considera că, în urma acestor intervenții, PA nu mai era în dificultate. Este necesar să se sublinieze că, având în vedere situația dezastruoasă în care se afla PA la momentul încheierii acordului de restructurare, orice investitor suficient de diligent, care acționa în economia de piață, ar fi făcut întâi un studiu aprofundat privind situația economică a întreprinderii și ar fi solicitat stabilirea unui plan de restructurare viabil înainte să îi acorde împrumuturi atât de mari și *a fortiori* înainte să o cumpere. Trebuie să se constate că, în pofida diverselor solicitări ale Comisiei, autoritățile germane nu au furnizat informații privind elaborarea vreunui plan de restructurare (considerentul 108 din decizia atacată). În aceste condiții, Landul Turingia nu poate invoca lipsa de informare a acestor entități publice în sprijinul afirmațiilor conform cărora, ținând seama de informațiile de care acestea dispuneau în martie 1994, entitățile respective puteau considera că PA nu era o întreprindere în dificultate.

201 În aceste circumstanțe, Comisia era îndreptățită să considere că, în momentul acordării ajutoarelor pentru restructurare, PA trebuia considerată drept o întreprindere în dificultate și că, prin urmare, aceasta trebuia să aprecieze împrumutul de 25 de milioane DEM în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare.

202 În cele din urmă, Landul Turingia a invocat în mod eronat o încălcare a obligației de motivare. Este adevărat că decizia atacată conține puține indicații referitoare la motivele pentru care PA trebuia să fie considerată întreprindere în dificultate. Cu toate acestea, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia precizase clar că „se pare că ajutoarele în litigiu nu au ca obiectiv promovarea dezvoltării regionale, ci mai degrabă salvarea și restructurarea unor întreprinderi în dificultate”, astfel încât, pentru a fi considerate compatibile cu piața comună, acestea trebuiau să îndeplinească condițiile prevăzute în Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare. Este necesar să se constate că părțile în cauză nu au ridicat obiecții împotriva acestei calificări. În consecință, Comisia nu era obligată să furnizeze informații mai detaliate în această privință în decizia atacată. Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, conform unei jurisprudențe constante, nu este necesar ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept relevante, în măsura în care chestiunea dacă motivarea unui act îndeplinește condițiile de la articolul 253 din Tratatul CE trebuie să fie apreciată având în vedere, în special, contextul acestuia, precum și setul de norme juridice care reglementează domeniul în cauză (Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, cauza C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 63). Din aceleași motive și contrar argumentului Landului Turingia, Comisia nu avea obligația să prezinte, în decizia atacată, motivele precise pentru care considera că, între altele, împrumutul de 25 de milioane DEM constituia un ajutor în beneficiul CD Albrechts.

203 Având în vedere considerentele anterioare, motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor trebuie să fie respinse ca neîntemeiate.

G – Cu privire la împrumutul de 20 de milioane DEM, acordat pentru PA de către TAB

1. Argumentele părților

204 Landul Turingia susține, în primul rând, că, în mod contrar constatărilor Comisiei din considerentul 33 din decizia atacată, împrumutul de 20 de milioane DEM a fost acordat pentru PA de către TAB în octombrie 1993, nu în martie 1994. În plus, acesta subliniază că respectivul împrumut a fost utilizat pentru a consolida lichiditățile PA și nu pentru a rambursa o parte din împrumuturile bancare acoperite de garanția acordată de THA. În continuare, acesta afirmă că decizia atacată încalcă articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE în măsura în care aceasta constată că împrumutul în cauză constituie un ajutor de stat în favoarea PA, care trebuie să fie restituit de aceasta. Landul Turingia consideră că, în mod contrar constatării Comisiei din decizia atacată, acest împrumut nu trebuie analizat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare, deoarece PA nu se afla într-o astfel de situație. În plus, acesta susține că Comisia a încălcat obligația de motivare în măsura în care aceasta nu a furnizat motive care să sprijine constatarea conform căreia CD Albrechts a beneficiat de această măsură financiară și că aceasta constituie un avantaj oferit din fonduri publice, care trebuie să fie examinat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare.

205 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația Landului Turingia, referitoare la prezentul ajutor, trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

206 Trebuie subliniat faptul că argumentația Landului Turingia privind împrumutul de 20 de milioane DEM, acordat de către TIB, este în mare parte similară celei invocate în ceea ce privește împrumutul de 25 de milioane DEM.

207 Prin urmare, pentru toate motivele prezentate la punctele 186–205 de mai sus, care sunt aplicabile prezentului ajutor, este necesar să se respingă ca nefondate motivele invocate în această privință de Landul Turingia.

H – Cu privire la prețul de achiziție de 3 milioane DEM, plătit societății PBK de către TIB

1. Argumentele părților

208 Landul Turingia afirmă că, în cadrul aprecierii sale, Comisia nu a ținut seama de faptul că acest ajutor a fost plătit după ce o mare parte din datoriile întreprinderii PA au fost achitate, având ca rezultat active în valoare de 250 de milioane DEM și o datorie de 100 de milioane DEM. Conform Landului Turingia, Comisia ar fi trebuit să deducă din acest lucru, care fusese adus în mod explicit în atenția sa de către autoritățile germane în scrisoarea din 30 martie 1999, că acordarea acestui ajutor era conformă cu principiul investitorului privat într-o economie de piață și că, prin urmare, nu constituia un ajutor. În plus, acesta consideră că, în măsura în care acest preț de achiziție a fost plătit unei societăți din Grupul Pilz și, prin urmare, nu a fost utilizat de PA, doar întreprinderilor din acest grup trebuie să li se solicite restituirea. În cele din urmă, acesta consideră că Comisia a încălcat obligația de motivare, în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care considera că prețul de achiziție de 3 milioane DEM, plătit de TIB și TAB, constituia un ajutor de stat în favoarea PA și CD Albrechts.

209 Comisia, susținută de ODS, contestă afirmația Landului Turingia, conform căreia aceasta a presupus în mod eronat existența unui ajutor de stat. Aceasta observă că, deși întrebările pe care le-a adresat autorităților germane, prin scrisoarea din 25 noiembrie 1996, aveau ca scop direct să garanteze că restructurarea se desfășura în conformitate cu condițiile pieței, aceste autorități nu au prezentat observații în această privință, nici nu au trimis o copie a acordului de restructurare, ci s-au mulțumit să afirme că prețul de achiziție fusese negociat. În acest context, Comisia consideră că îi era imposibil să verifice exactitatea estimărilor pozitive în ceea ce privește rentabilitatea viitoare a întreprinderii. În plus, aceasta susține că faptul că PA trebuia să fie considerată, la momentul respectiv, o întreprindere în dificultate a determinat aprecierea sa conform căreia un investitor privat nu ar fi cumpărat PA și că prețul de achiziție trebuia considerat ca fiind un ajutor de stat. Aceasta afirmă că, din informațiile de care dispunea, nu rezulta că ajutoarele fuseseră acordate în cadrul unui plan de restructurare care permitea să se asigure, într-un termen rezonabil, rentabilitatea și viabilitatea pe termen lung ale întreprinderii. Dimpotrivă, aceste informații au indicat faptul că creanțele bancare fuseseră achitate în mare parte, în special, ca urmare a unei plăți de 120 de milioane DEM, efectuată de THA și că măsurile de sprijinire sau salvare a PA fuseseră finanțate aproape exclusiv din fonduri publice. Aceasta adaugă că, încă de la momentul deciziei de inițiere a procedurii, clasificase prețul de achiziție ca fiind un ajutor ilegal pentru restructurare, în baza Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare. În cele din urmă, aceasta subliniază că respectiva clasificare fusese confirmată de autoritățile germane, care afirmaseră că măsurile privind lichiditatea erau absolut indispensabile (scrisoarea din 18 ianuarie 1996) și că PA nu ar fi supraviețuit fără ajutoarele pentru restructurare în cauză (scrisoarea din 14 iulie 1997).

210 De asemenea, Comisia, susținută de ODS, contestă acuzația conform căreia aceasta a încălcat obligația de motivare în această privință. Aceasta afirmă că, în măsura în care măsura financiară în cauză fusese deja calificată, în decizia de inițiere a procedurii, ca ajutor ilegal pentru restructurare în favoarea unei întreprinderi în dificultate, iar Comisia nu primise informații contrare din partea autorităților germane (scrisorile din 18 ianuarie 1996 și 17 aprilie 1997), aceasta nu avea niciun motiv să ajungă la o apreciere diferită în decizia atacată (considerentele 104-111).

211 ODS observă, de asemenea, că Landul Turingia pare să confunde cerințele referitoare la obligația de motivare cu chestiunea dacă faptele au fost investigate corect de către Comisie. Astfel, aceasta afirmă că o eventuală inexactitate în ceea ce privește faptele pe care s-a bazat Comisia nu intră sub incidența obligației de motivare, deoarece Comisia avea dreptul să presupună exactitatea acestora având în vedere că se bazau pe informațiile comunicate de Republica Federală Germania. Aceasta subliniază că, în măsura în care era evident faptul că, potrivit acestor informații, măsurile în cauză constituiau ajutoare de stat, Comisia nu trebuia să examineze în detaliu și în mod specific fiecare element material de la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE, ci se putea limita la o motivare sumară.

2. Aprecierea Tribunalului

212 Landul Turingia invocă, în privința prezentului ajutor, comiterea unei erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere și încălcarea obligației de motivare.

213 În ceea ce privește obiecția întemeiată pe o eroare de fapt și o eroare vădită de apreciere, Landul Turingia susține, în esență, că, în lumina informațiilor de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia ar fi trebuit să constate că prețul de achiziție de 3 milioane DEM, plătit de TIB pentru achiziționarea acțiunilor PA, era conform cu piața.

214 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a precizat că „în cadrul preluării [PA], în martie 1994, [TAB și TIB] au plătit în total suma de 15 milioane [DEM]” și că „din această sumă, TIB a plătit 3 milioane de mărci pentru a achiziționa acțiunile sale către [PBK]” (punctul 2.2.2 al doilea paragraf din decizia de inițiere a procedurii). În continuare, în cadrul aprecierii sale preliminare a măsurilor financiare, aceasta a subliniat că prețul de achiziție de 3 milioane DEM constituie cu siguranță, asemenea celorlalte măsuri, un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE (punctul 3 primul paragraf din decizia de inițiere a procedurii). În plus, aceasta a solicitat în mod explicit Republicii Federale Germania să îi descrie în detaliu modul în care a fost calculat prețul de achiziție (întrebarea 4 din anexa la decizia de inițiere a procedurii).

215 Prin scrisoarea din 30 martie 1999, autoritățile germane și-au prezentat punctul de vedere în această privință. Acestea au subliniat, pe de o parte, că prețul de achiziție nu a fost comunicat sub forma unui calcul, ci este mai degrabă rezultatul unei negocieri și, pe de altă parte, că acest ajutor nu a fost primit de PA, ci de Grupul Pilz. În plus, acestea au subliniat că, având în vedere bilanțul pozitiv și reducerea considerabilă a datoriei, realizată ca urmare a încheierii acordului de restructurare, TIB și TAB puteau să considere, la vremea respectivă, că un angajament de o asemenea importanță era justificat, în măsura în care valoarea activelor întreprinderii depășea cu mult valoarea datoriilor sale. Conform autorităților în cauză, această concluzie se impunea cu atât mai mult cu cât entitățile respective încă nu luaseră cunoștință de manipulările contabile efectuate de domnul Pilz.

216 Comisia a considerat în mod întemeiat că aceste informații nu erau suficiente pentru a afecta concluzia sa conform căreia prețul de achiziție trebuia calificat drept ajutor de stat.

217 Pe de o parte, autoritățile germane nu au furnizat informații care să permită verificarea modului în care a fost calculat prețul de 3 milioane DEM. Simplul fapt că acest preț a fost negociat între părți nu este relevant în acest context. Pe de altă parte, din motivele menționate la punctul 199 de mai sus, autoritățile germane au invocat în mod eronat valoarea activelor întreprinderii comune după încheierea acordului de restructurare și faptul că TIB și TAB nu erau conștiente de manipulările activelor, efectuate pentru a justifica prețul de achiziție.

Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, în lumina informațiilor de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia putea să considere în mod legitim că, în momentul achiziției, în martie 1994, un investitor suficient de diligent care acționa într-o economie de piață ar fi trebuit să își dea seama că PA se afla în dificultate (a se vedea punctele 196-202 de mai sus).

218 În schimb, Landul Turingia susține în mod întemeiat că Comisia nu a ținut seama de faptul că acest ajutor a fost plătit direct societății PBK. Comisia nu a adus nicio dovadă care să arate că acest ajutor era destinat restructurării PA sau a CD Albrechts. Prin urmare, Comisia a calificat în mod eronat acest ajutor ca fiind „destinat restructurării [CD Albrechts]” la articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată. În cele din urmă, Comisia nu a precizat niciun motiv, în decizia atacată, pentru a demonstra existența unui avantaj în favoarea PA, rezultat din această măsură financiară, care ar justifica recuperarea acestui ajutor de la PA.

219 Având în vedere această eroare de fapt privind identitatea beneficiarului ajutorului și absența motivării în această privință, contrară articolului 253 din Tratatul CE, este necesară anularea articolului 1 alineatul (2) din decizia atacată în măsura în care Comisia a declarat că prețul de achiziție de 3 milioane DEM constituie un ajutor „destinat restructurării [CD Albrechts]”.

I – Cu privire la aportul de capital în valoare de 12 milioane DEM, acordat pentru PA de către TIB

1. Argumentele părților

220 Landul Turingia invocă, în primul rând, comiterea de către Comisie a unor erori de fapt în ceea ce privește această măsură. Comisia nu a constatat că, astfel cum reiese din scrisorile autorităților germane din 18 ianuarie 1996 și din 30 martie 1999, suma de 7,6 milioane DEM din aportul de capital de 12 milioane DEM a fost utilizată pentru a rambursa o parte din împrumuturile bancare acoperite de garanția THA, care au fost plătite direct societății Pilz Construction. În ceea ce privește restul aportului de capital și anume 4,4 milioane DEM, Landul Turingia afirmă că această sumă a fost deturnată în avantajul Grupului Pilz, sub forma unor cheltuieli nerambursate și a unor plăți neonorate în cadrul contractului de gestiune și de livrare, încheiat de PA cu acest grup.

221 În continuare, acesta susține că, din cauza acestor erori de fapt, Comisia a comis erori de apreciere și a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește această măsură. Astfel, acesta subliniază că, în măsura în care suma de 7,6 milioane DEM din subvenție a fost utilizată pentru a rambursa o parte din împrumuturile bancare acoperite de garanția THA, nu este vorba despre un ajutor de stat și, cu atât mai puțin, de un ajutor nou incompatibil cu piața comună. Acesta observă că, având în vedere faptul că această parte din subvenție a fost plătită pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția THA și că, în opinia Comisiei, acordarea acestei garanții constituie un ajutor de stat, Comisia a considerat în mod eronat că sumele plătite în cadrul intervenției în temeiul acestei garanții constituie, de asemenea, ajutoare de stat, deoarece acest lucru ar însemna să se ia în considerare de două ori aceleași sume în calitate de ajutoare de stat. În plus, acesta consideră că, astfel cum a demonstrat deja, în măsura în care acordarea garanției trebuie să fie considerată ca un ajutor existent compatibil cu tratatul, același lucru este valabil în mod necesar pentru prezenta măsură financiară, care a fost plătită în temeiul obligațiilor rezultate din garanție. Totuși, Landul Turingia consideră că acest lucru este valabil numai în măsura în care împrumuturile acoperite de garanția THA au fost într-adevăr utilizate pentru construirea fabricii de CD-uri din Albrechts.

222 În ceea ce privește restul de 4,4 milioane DEM, Landul Turingia consideră, de asemenea, că Comisia a comis o eroare de apreciere și a încălcat obligația de motivare, în măsura în care a constatat, în decizia atacată, că această sumă constituie un ajutor de stat în favoarea PA. Acesta observă că, în mod contrar constatării Comisiei din decizia atacată, acest ajutor financiar nu trebuie să fie analizat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare, deoarece PA nu se afla într-o astfel de situație. În plus, acesta susține că PA nu a beneficiat niciodată de ajutorul respectiv, deoarece acesta a fost utilizat pentru a finanța producția de bunuri livrate Grupului Pilz, în cadrul contractului de gestiune și de livrare a produselor, dar care nu au fost plătite niciodată. Prin urmare, aceasta apreciază că, în cazul în care se consideră că acest ajutor constituie un ajutor de stat, restituirea sa trebuie solicitată numai întreprinderilor din Grupul Pilz.

223 Comisia, susținută de ODS, consideră că întreaga argumentație referitoare la aportul de capital în valoare de 12 milioane DEM trebuie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

224 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezentul motiv, comiterea unor erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

225 În primul rând, este necesar să se respingă argumentele prezentate de Landul Turingia pentru a demonstra comiterea unei erori de fapt de către Comisie în ceea ce privește aportul de capital în valoare de 12 milioane DEM, acordat pentru PA de către TIB, prin faptul că aceasta nu a constatat, pe de o parte, că suma de 7,6 milioane DEM din acest ajutor a fost utilizată pentru rambursarea împrumuturilor garantate de THA și, pe de altă parte, că suma de 4,4 milioane DEM din acest ajutor a fost deturnată în favoarea Grupului Pilz.

226 Într-adevăr, trebuie amintit faptul că, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a precizat că, din suma totală de 15 milioane DEM, plătită de TIB și TAB pentru preluarea întreprinderii comune, 3 milioane DEM reprezentau prețul de achiziție al acțiunilor, „în vreme ce restul de 12 milioane [DEM] reprezentau un aport de capital acordat întreprinderii comune” și că „din aceste 12 milioane [DEM], suma de 7,6 milioane [DEM] a fost utilizată pentru a rambursa împrumutul garantat de THA, iar soldul de 4,4 milioane DEM a fost utilizat ca fond de rulment” (punctul 2.2.2 al doilea paragraf din decizia de inițiere a procedurii).

227 În scrisoarea din 30 martie 1999, autoritățile germane au confirmat această versiune a faptelor. În plus, din dosar nu reiese că aceasta a fost contestată de celelalte părți implicate.

228 În aceste condiții și având în vedere informațiile de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia a constatat în mod întemeiat, în considerentul 34 din decizia atacată, că, la preluarea întreprinderii comune, TIB și TAB au plătit o sumă totală de 15 milioane DEM, dintre care 3 milioane DEM plătite societății PBK de către TIB pentru achiziționarea acțiunilor și 12 milioane DEM plătite de către TIB pentru rezerva de capital a PA.

229 În continuare, Landul Turingia susține în mod eronat că Comisia nu a ținut seama de faptul că suma de 7,6 milioane DEM din acest ajutor a fost utilizată pentru rambursarea împrumuturilor acoperite de THA. Fără să fie necesar să se pronunțe asupra chestiunii dacă într-adevăr Comisia nu a ținut seama de acest lucru, este suficient să se constate că această omisiune, presupunând că ar fi adevărată, nu afectează validitatea aprecierii sale în această privință. Astfel cum s-a subliniat la punctul 194 de mai sus, este exclus ca ajutoarele financiare acordate pentru rambursarea împrumuturilor garantate de THA să fi fost luate în

considerare de două ori, având în vedere că numai sumele onorate efectiv de THA, în temeiul garanției sale, au fost calificate drept ajutor de stat în decizia atacată.

230 În cele din urmă, în măsura în care Landul Turingia susține că Comisia nu a ținut seama de faptul că suma de 4,4 milioane DEM din acest ajutor a fost deturnată în favoarea Grupului Pilz, este necesară examinarea acestei obiecții prin referire la argumentația Landului Turingia privind legalitatea ordinului de recuperare de la articolul 2 din decizia atacată (a se vedea punctele 307–348 de mai jos).

231 În al doilea rând, având în vedere că s-a stabilit faptul că nu a fost comisă o eroare de fapt de către Comisie în ceea ce privește acest ajutor, este necesar să se examineze diversele argumente prezentate de Landul Turingia pentru a demonstra existența unor erori vădite de apreciere și încălcarea obligației de motivare în ceea ce privește ajutorul în cauză.

232 În această privință, Landul Turingia susține în mod eronat că, având în vedere faptul că suma de 7,6 milioane DEM din aport a fost utilizată pentru rambursarea împrumuturilor acoperite de THA, Comisia a comis o eroare de apreciere și a încălcat obligația de motivare, calificând acest ajutor drept un ajutor nou. Astfel, simplul fapt că acest ajutor, care a fost utilizat pentru rambursarea împrumuturilor garantate de THA, a fost plătit de TIB permite să se concluzioneze că nu este vorba despre o intervenție în temeiul garanției respective. Rezultă că într-adevăr este vorba despre un ajutor nou.

233 În orice caz, Comisia a calificat, în mod întemeiat, prezentul ajutor drept ajutor pentru restructurarea unei întreprinderi în dificultate. Așa cum s-a subliniat la punctele 196-202 de mai sus, PA putea fi calificată drept întreprindere în dificultate în momentul acordării ajutorului în cauză. Se poate presupune că o societate privată care se află în situația TIB nu ar fi acordat un aport de capital unei întreprinderi în dificultate, precum PA, fără să efectueze, cel puțin, o analiză detaliată a situației economice a întreprinderii și fără să elaboreze un plan de restructurare. În plus, acest ajutor fusese calificat drept ajutor de stat în decizia de inițiere a procedurii și autoritățile germane nu s-au opus acestei calificări în cursul procedurii administrative. În cele din urmă, astfel cum s-a subliniat la punctul 202 de mai sus, Comisia a furnizat o motivare suficientă, în conformitate cu cerințele articolului 253 din Tratatul CE, pentru a demonstra incompatibilitatea acestui ajutor cu piața comună.

234 Având în vedere considerentele anterioare, este necesar să se respingă motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor ca fiind neîntemeiate.

J – Cu privire la achiziționarea capitalului social al PA de către TIB și TAB

1. Argumentele părților

235 Landul Turingia susține că în decizia atacată Comisia a constatat în mod eronat că suma de 33 milioane DEM, menționată în considerentul 35 din decizia atacată, constituie un ajutor financiar. Acesta observă că suma în cauză corespunde, în realitate, capitalului nominal al PA. În plus, Landul Turingia consideră că aceasta a comis o eroare vădită de apreciere și a încălcat obligația de motivare.

236 În cursul ședinței din 5 mai 2004, Comisia a recunoscut că, în decizia atacată, constatase în mod eronat că achiziționarea de către TIB și TAB a capitalului social al PA, pentru o sumă de 33 milioane DEM, constituia un ajutor de stat. În consecință, aceasta a acceptat să se anuleze decizia atacată în această privință.

2. Aprecierea Tribunalului

237 În lumina declarațiilor Comisiei în cursul ședinței din 5 mai 2004, care au fost consemnate în procesul verbal al ședinței, este necesar să se constate, fără să mai fie necesară examinarea celorlalte obiecții invocate în această privință, comiterea de către Comisie a unei erori de fapt prin faptul că a calificat drept ajutor de stat achiziționarea de către TIB și TAB a capitalului social al PA, pentru o sumă de 33 milioane DEM.

238 Având în vedere considerentele precedente, este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată în măsura în care Comisia a considerat că ajutorul de stat incompatibil, destinat restructurării societății CD Albrechts, include o sumă de 33 milioane DEM în temeiul achiziționării capitalului social al PA.

K – Cu privire la împrumutul de 2 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA

1. Argumentele părților

239 Landul Turingia susține că, în decizia atacată, Comisia a procedat în mod eronat neluând în considerare și nemotivând suficient faptul că împrumutul în valoare de 2 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA, nu a fost plătit societății PA, ci a fost utilizat numai pentru rambursarea împrumuturilor bancare acordate societății PBK, care erau acoperite de garanția Landului Bavaria. Acesta consideră că, în măsura în care valoarea totală a garanției (54,7 milioane DEM) a fost deja luată în calcul ca ajutor de stat de către Comisie, considerarea acestui împrumut ca reprezentând, de asemenea, un ajutor de stat înseamnă luarea în considerare de două ori a aceleiași sume cu titlu de ajutor. De asemenea, în opinia acestuia, Comisia a comis o eroare de apreciere considerând, în decizia atacată, fără nicio motivare, că împrumutul de 2 milioane DEM, acordat de către LfA, constituie un ajutor nou. În cele din urmă, acesta invocă încălcarea obligației de motivare de către Comisie, în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care considera că împrumutul de 2 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA, constituia un ajutor incompatibil cu piața comună.

240 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația prezentată de Landul Turingia, referitoare la prezentul ajutor, trebuie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

241 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezentul ajutor financiar, comiterea unei erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

242 În această privință, este necesar să se examineze, în primul rând, dacă, astfel cum susține Landul Turingia, Comisia a comis o eroare de fapt prin neluarea în considerare a faptului că împrumutul de 2 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA, a fost utilizat pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția Landului Bavaria.

243 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, la punctul 2.2.2 al treilea paragraf din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a constatat următoarele:

„Prin contractul încheiat la 8 martie 1994, [Landul] Bavaria a acordat întreprinderii comune, prin intermediul LfA [...], două împrumuturi purtătoare de dobândă, unul de 2 milioane [DEM] și altul de 7 milioane [DEM]; în ambele cazuri, dobânda era de 7 % și trebuia să fie achitată până la 31 martie 1996 și respectiv 30 martie 1996 cel târziu. Primul împrumut a fost utilizat [...] pentru a rambursa împrumutul garantat de [Landul] Bavaria.”

244 Din acest pasaj reiese clar că Comisia fusese informată cu privire la faptul că împrumutul de 2 milioane DEM, acordat de către LfA, a fost utilizat pentru a rambursa împrumuturile garantate.

245 În continuare, trebuie observat că, în cadrul procedurii administrative, nici autoritățile germane, nici celelalte părți interesate nu au prezentat observații pentru a corecta această informație. Dimpotrivă, în scrisoarea din 30 martie 1999, autoritățile germane au confirmat exactitatea constatărilor în această privință din decizia de inițiere a procedurii.

246 În aceste condiții, este necesar să se considere că, în baza informațiilor de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia ar fi trebuit să știe că împrumutul de 2 milioane DEM fusese utilizat pentru a rambursa o parte din împrumuturile garantate de Landul Bavaria.

247 Cu toate acestea, spre deosebire de constatarea privind anularea datoriei de 3 milioane DEM (a se vedea punctele 123-130 de mai sus), această eroare nu afectează legalitatea deciziei, deoarece, în speță, este exclus, în orice caz, ca același avantaj să fi fost luat în considerare de două ori. Simplul fapt că acest ajutor a fost utilizat pentru rambursarea împrumuturilor garantate de Landul Bavaria nu permite să se concluzioneze că este vorba despre o intervenție în temeiul garanției respective. În special, acest împrumut a fost plătit societății PA pentru a-i permite să ramburseze o parte din împrumuturile acoperite de garanție. Astfel, deși acordarea împrumutului ar trebui să permită rambursarea împrumuturilor garantate, este la fel de adevărat că nu este vorba despre o intervenție în temeiul unei garanții existente, ci de un ajutor nou.

248 În al doilea rând, Landul Turingia susține în mod eronat că Comisia a comis o eroare de apreciere și a încălcat obligația de motivare prin faptul că a constatat că respectivul împrumut a fost acordat unei întreprinderi în dificultate și l-a calificat drept ajutor de stat incompatibil cu piața comună. Trebuie amintit faptul că, în momentul acordării împrumutului în cauză, PA putea fi calificată ca întreprindere în dificultate (a se vedea, în această privință, punctele 196–202 de mai sus). Se poate presupune într-adevăr că o societate privată aflată în situația LfA nu ar fi acordat un alt împrumut unei întreprinderi în dificultate, precum PA, cel puțin nu fără să verifice situația economică a întreprinderii și fără să aibă un plan de restructurare. În plus, deși acest împrumut fusese calificat ca ajutor de stat în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile germane nu s-au opus acestei calificări ulterior. În cele din urmă, astfel cum s-a subliniat la punctul 202 de mai sus, Comisia a furnizat suficiente motive referitoare la calificarea PA ca întreprindere în dificultate și, prin urmare, în ceea ce privește incompatibilitatea acestui ajutor cu piața comună.

249 Având în vedere considerentele anterioare, este necesar să se respingă ca neîntemeiate motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor.

L – Cu privire la împrumutul de 3,5 milioane DEM acordat pentru PA de către TIB

1. Argumentele părților

250 Landul Turingia susține că decizia atacată încalcă articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE și obligația de motivare, în măsura în care aceasta califică împrumutul de la acționari în valoare de 3,5 milioane DEM drept ajutor de stat în favoarea PA incompatibil cu piața comună. Acesta observă că, în mod contrar constatării Comisiei din decizia atacată, acest împrumut nu trebuia să fie analizat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și

restructurare, deoarece PA nu se afla într-o astfel de situație. În plus, acesta observă că, astfel cum reiese din scrisoarea autorităților germane din 30 martie 1999, împrumutul de la acționari în valoare de 3,5 milioane DEM, acordat pentru PA de către TIB, a fost deturnat în favoarea Grupului Pilz prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului.

251 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația invocată de Landul Turingia, în ceea ce privește prezentul ajutor, trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

252 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezenta măsură, comiterea unei erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

253 Este necesar să se observe, în primul rând, că Landul Turingia nu contestă constatarea din considerentul 35 din decizia atacată, conform căreia TIB a acordat societății PA, în aprilie 1994, un împrumut în valoare de 3,5 milioane DEM.

254 În continuare, este necesar să se sublinieze că Landul Turingia susține în mod eronat că Comisia a comis o eroare de drept și a încălcat obligația de motivare prin aplicarea Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare și prin calificarea acestui împrumut ca ajutor de stat incompatibil cu piața comună. Astfel cum s-a subliniat la punctele 196-202 de mai sus, PA putea fi calificată drept întreprindere în dificultate în momentul acordării împrumutului în cauză. Se poate presupune că o societate privată aflată în situația TIB nu ar fi acordat un împrumut unei întreprinderi în dificultate, precum PA, fără să efectueze, cel puțin, o analiză detaliată a situației economice a întreprinderii comune și fără să elaboreze un plan de restructurare. În plus, deși acest ajutor fusese calificat ca ajutor de stat în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile germane nu s-au opus ulterior acestei calificări. În cele din urmă, astfel cum s-a subliniat la punctul 202 de mai sus, Comisia a furnizat suficiente motive referitoare la calificarea PA drept întreprindere în dificultate și, prin urmare, în ceea ce privește incompatibilitatea acestui ajutor cu piața comună.

255 În cele din urmă, în măsura în care Landul Turingia susține că Comisia nu a ținut seama de faptul că acest ajutor a fost deturnat în favoarea Grupului Pilz, este necesar să se examineze acest motiv prin referire la argumentația Landului Turingia privind legalitatea ordinului de recuperare de la articolul 2 din decizia atacată (a se vedea punctele 307-347 de mai jos).

256 Având în vedere considerentele anterioare, este necesar să se respingă ca neîntemeiate motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor.

M – Cu privire la împrumutul de 15 milioane DEM, acordat Grupului Pilz de către LfA

1. Argumentele părților

257 Potrivit Landului Turingia, Comisia a comis o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește împrumutul de 15 milioane DEM, acordat de LfA, în măsura în care acesta a fost acordat direct Grupului Pilz, astfel încât nu este necesar să se solicite restituirea acestuia întreprinderii comune și succesorilor acesteia. În continuare, acesta susține încălcarea de către Comisie a obligației de motivare, în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care împrumutul în cauză constituie un ajutor în favoarea PA sau CD Albrechts.

258 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația invocată de Landul Turingia, în ceea ce privește prezenta măsură, trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. Aceasta subliniază că nu are importanță faptul că împrumutul de 15 milioane DEM era destinat Grupului Pilz, deoarece era vorba de un împrumut de exploatare care trebuia să servească ca împrumut punte în așteptarea unui investitor dispus să cumpere întreprinderea comună și astfel acesta favoriza atât întreprinderea comună, cât și PA.

2. Aprecierea Tribunalului

259 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezenta măsură, comiterea unei erori vădite de apreciere și încălcarea obligației de motivare.

260 Landul Turingia susține în mod întemeiat că Comisia nu a ținut seama de faptul că acest ajutor a fost plătit direct Grupului Pilz. Comisia nu a adus nicio dovadă care să arate că acest ajutor era destinat restructurării PA sau a CD Albrechts.

261 Această concluzie nu este afectată de faptul că, astfel cum a constatat Comisia în considerentul 37 din decizia atacată, împrumutul de 15 milioane DEM trebuia să fie utilizat pentru a sprijini Grupul Pilz, în așteptarea unui investitor dispus să cumpere PA. În afara faptului că într-adevăr Comisia nu a adus nicio dovadă în sprijinul acestei afirmații, nu s-a stabilit că PA a fost avantajată efectiv de acest ajutor. Prin urmare, Comisia a comis o eroare vădită de apreciere considerând că acest împrumut a avantajat PA.

262 Având în vedere cele menționate anterior, fără să mai fie necesară examinarea obiecției referitoare la încălcarea obligației de motivare, este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată, în măsura în care Comisia declară că împrumutul de 15 milioane DEM constituie un ajutor „destinat restructurării [CD Albrechts]”.

N – Cu privire la împrumutul de 15 milioane DEM, acordat pentru CD Albrechts de către TAB

1. Argumentele părților

263 Landul Turingia observă că, astfel cum reiese din scrisoarea autorităților germane din 30 martie 1999, împrumutul de 15 milioane DEM, acordat pentru CD Albrechts de către TAB, a fost returnat în favoarea Grupului Pilz. Acesta observă, de asemenea, că respectivul împrumut a fost rambursat deja. În continuare, acesta susține că articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE a fost încălcat de Comisie, în măsura în care aceasta a considerat, în decizia atacată, că împrumutul de 15 milioane DEM constituie un ajutor de stat în favoarea PA. Acesta subliniază că, în mod contrar constatării Comisiei din decizia atacată, acest împrumut nu trebuie să fie analizat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare, deoarece PA, devenită CD Albrechts, nu se afla într-o astfel de situație la vremea la care a fost plătit împrumutul. În plus, acesta susține că Comisia a încălcat obligația de motivare, în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care împrumutul în cauză constituie un ajutor în favoarea PA sau CD Albrechts.

264 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația invocată de Landul Turingia, în ceea ce privește prezenta măsură, trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

265 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezenta măsură, o eroare de fapt și o eroare vădită de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

266 În această privință, este necesar să se sublinieze, în primul rând, că Landul Turingia nu a adus nicio dovadă în sprijinul afirmației sale, conform căreia acest împrumut a fost rambursat deja, parțial sau total. În plus, acesta nu a demonstrat nici faptul că, în cursul procedurii administrative, Comisia a fost informată despre o astfel de rambursare.

267 În continuare, Landul Turingia susține în mod eronat că Comisia a comis o eroare de drept și a încălcat obligația de motivare prin constatarea că respectivul împrumut constituie un ajutor de stat pentru restructurare, incompatibil cu piața comună. Astfel, din motivele prezentate la punctele 196–202 de mai sus, CD Albrechts, anterior PA, putea fi calificată drept întreprindere în dificultate în momentul acordării împrumutului în cauză. Se poate presupune că o societate privată aflată în situația TAB nu ar fi acordat un împrumut unei întreprinderi în dificultate, precum CD Albrechts, fără să efectueze, cel puțin, o analiză detaliată a situației economice a întreprinderii și fără să elaboreze un plan de restructurare. În plus, deși această măsură fusese calificată ca ajutor de stat în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile germane nu s-au opus ulterior acestei calificări. Pe de altă parte, astfel cum s-a subliniat la punctul 202 de mai sus, Comisia a furnizat o motivare suficientă referitoare la calificarea CD Albrechts drept întreprindere în dificultate și, prin urmare, în ceea ce privește incompatibilitatea acestui ajutor cu piața comună.

268 În cele din urmă, în măsura în care Landul Turingia invocă neluarea în considerare de către Comisie a faptului că acest ajutor a fost deturnat în favoarea Grupului Pilz, este necesar să se examineze această obiecție în cadrul argumentației Landului Turingia privind legalitatea ordinului de recuperare menționat la articolul 2 din decizia atacată (punctele 318–344 de mai jos).

269 Având în vedere considerentele anterioare, sub rezerva examinării ulterioare a acestei ultime obiecții, este necesar să se respingă ca neîntemeiate motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezenta măsură.

O – Cu privire la împrumutul de 7 milioane DEM acordat pentru CD Albrechts de către LfA

1. Argumentele părților

270 Landul Turingia invocă, în primul rând, comiterea de către Comisie a mai multor erori de fapt în ceea ce privește împrumutul de 7 milioane DEM. Acesta afirmă că, în mod contrar constatărilor Comisiei în considerentele 36 și 73 din decizia atacată, împrumutul de 7 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA, nu a fost utilizat pentru a sprijini această societate. Acesta observă că, în urma încheierii acordului de restructurare, suma de 2 milioane DEM din împrumutul respectiv a fost utilizată pentru a rambursa dobânzile aferente împrumuturilor bancare acordate pentru PBK, care erau acoperite de garanția Landului Bavaria. Acesta consideră că, în consecință, având în vedere că valoarea totală a garanției (54,7 milioane DEM) a fost luată deja în calcul ca ajutor de stat de către Comisie, considerarea acestei părți din împrumut ca reprezentând, de asemenea, un ajutor de stat înseamnă luarea în considerare a aceleiași sume de două ori, pentru calcularea ajutorului.

271 În continuare, în opinia Landului Turingia, Comisia a comis diverse erori de drept și a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește această măsură. Acesta contestă, în special, faptul că respectivul împrumut constituie un ajutor de stat și, cu atât mai mult, că este vorba despre un ajutor nou, incompatibil cu piața comună. Acesta observă că, având în vedere faptul

că suma de 5 milioane DEM din acest împrumut a fost utilizată pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția THA și că, în opinia Comisiei, acordarea acestei garanții constituie un ajutor de stat, Comisia a considerat în mod eronat că sumele plătite în temeiul acestei garanții constituie, de asemenea, ajutoare de stat, deoarece acest lucru ar însemna să se ia în considerare de două ori aceleași sume ca ajutor de stat. În plus, acesta consideră că, astfel cum a demonstrat deja, în măsura în care acordarea garanției trebuie să fie considerată drept un ajutor existent compatibil cu tratatul, același lucru este valabil în mod obligatoriu pentru prezenta măsură financiară, care a fost plătită în temeiul obligațiilor care decurg din garanție. În cele din urmă, Landul Turingia susține că Comisia a încălcat obligația de motivare în măsura în care aceasta nu a precizat motivele pentru care a considerat că împrumutul de 7 milioane DEM constituie un ajutor în favoarea CD Albrechts incompatibil cu piața comună, în vreme ce suma de 5 milioane DEM din acest împrumut a fost utilizată doar pentru rambursarea împrumuturilor bancare destinate construirii fabricii de CD-uri din Albrechts, care au fost plătite exclusiv societății Pilz Construction, iar suma de 2 milioane DEM a fost utilizată pentru rambursarea dobânzilor la împrumuturile acoperite de garanție.

272 Comisia, susținută de ODS, consideră că argumentația invocată de Landul Turingia, în ceea ce privește prezenta măsură, trebuie să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Aprecierea Tribunalului

273 Landul Turingia invocă, în ceea ce privește prezenta măsură, comiterea unor erori de fapt și a unei erori vădite de apreciere, precum și încălcarea obligației de motivare.

274 În această privință, trebuie să se examineze, în primul rând, dacă, astfel cum susține Landul Turingia, Comisia a comis o eroare de fapt prin faptul că nu a ținut seama, în primul rând, de faptul că suma de 2 milioane DEM din împrumutul de 7 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA, a fost utilizată pentru a garanta dobânzile viitoare la împrumuturile acoperite de garanția Landului Bavaria și, în al doilea rând, de faptul că suma de 5 milioane DEM din împrumutul respectiv a fost utilizată pentru a rambursa o parte din împrumuturile acoperite de garanția THA.

275 În această privință, trebuie amintit faptul că, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a constatat următoarele:

„Prin contractul încheiat la 8 martie 1994, [Landul] Bavaria a acordat întreprinderii comune, prin intermediul LfA [...], două împrumuturi purtătoare de dobândă, unul de 2 milioane [DEM] și altul de 7 milioane [DEM]; în ambele cazuri, dobânda era de 7 % și trebuia să fie achitată până la 31 martie 1996 și respectiv 30 martie 1996 cel târziu. Primul împrumut a fost utilizat [...] pentru a rambursa împrumutul garantat de [Landul] Bavaria. În ceea ce privește al doilea împrumut, suma de 5 milioane [DEM] a fost utilizată pentru a reduce valoarea împrumutului garantat de THA, iar restul de 2 milioane [DEM] au trebuit utilizate ca fond de rulment.”

276 Din acest pasaj reiese clar că, înainte de inițierea procedurii oficiale, Comisia fusese informată despre faptul că suma de 5 milioane DEM din împrumutul de 7 milioane DEM, acordat de către LfA, a fost utilizată pentru a rambursa împrumuturile garantate de THA. În schimb, se pare că aceasta nu fusese informată, în acest stadiu al procedurii, că restul de 2 milioane DEM din acest al doilea împrumut de 7 milioane DEM, acordat de către LfA, au fost utilizate pentru a garanta plata dobânzilor viitoare la împrumuturile garantate de Landul Bavaria.

277 Este necesar să se observe că, în cadrul procedurii administrative, autoritățile germane au prezentat observații privind utilizarea acestui împrumut. În scrisoarea din 30 martie 1999, acestea au subliniat, în primul rând, că suma de 5 milioane din acest împrumut nu a fost utilizată pentru a rambursa împrumuturile garantate de Landul Bavaria, ci împrumuturile garantate de THA. În continuare, autoritățile au precizat că restul de 2 milioane DEM au fost transferate băncilor private pentru a garanta plata viitoarelor dobânzi scadente.

278 În aceste condiții, este necesar să se considere că, în baza informațiilor de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia ar fi trebuit să știe că din împrumutul de 7 milioane DEM, acordat de către LfA, pe de o parte, suma de 5 milioane DEM fusese utilizată pentru a rambursa o parte din împrumuturile garantate de THA și, pe de altă parte, suma de 2 milioane DEM fusese utilizată pentru a garanta plata dobânzilor viitoare la împrumuturile acoperite de Landul Bavaria.

279 Cu toate acestea, trebuie să se sublinieze că absența unor constatări în acest sens în decizia atacată nu a afectat legalitatea acesteia în ceea ce privește măsura în cauză.

280 Chiar dacă, într-adevăr, Comisia ar fi ținut seama de faptul că suma de 5 milioane DEM din împrumutul de 7 milioane DEM a fost utilizată pentru a rambursa împrumuturile garantate de THA, această împrejurare nu ar fi afectat aprecierea referitoare la acest ajutor având în vedere că, din motivele prezentate la punctul 194 de mai sus, măsurile financiare acordate pentru rambursarea împrumuturilor garantate de THA sunt diferite de sumele plătite de THA în temeiul garanției în cauză.

281 În plus, Landul Turingia susține în mod eronat că, în măsura în care suma de 5 milioane DEM din împrumutul în cauză a fost utilizată pentru rambursarea unei părți din împrumuturile garantate de THA, Comisia a comis o eroare de apreciere și a încălcat obligația de motivare prin faptul că a calificat acest ajutor ca ajutor nou. Simplul fapt că acest ajutor a fost utilizat pentru rambursarea împrumuturilor garantate de THA nu permite să se concluzioneze că este vorba despre o intervenție în temeiul garanției respective. În special, acest împrumut a fost acordat întreprinderii comune pentru a-i permite să ramburseze o parte din împrumuturile acoperite de garanție. Rezultă că, deși acordarea împrumutului are ca scop să permită rambursarea împrumuturilor garantate, este la fel de adevărat că este vorba într-adevăr de un ajutor nou și nu de o intervenție în temeiul unei garanții existente.

282 În cele din urmă, în ceea ce privește utilizarea sumei de 2 milioane DEM din prezentul ajutor pentru a garanta plata viitoarelor dobânzi la împrumuturile garantate de Landul Bavaria, Landul Turingia nu demonstrează în ce fel ar fi putut afecta acest element de fapt aprecierea Comisiei în privința acestui ajutor, conform căreia ajutorul în cauză este incompatibil cu piața comună deoarece acesta a fost acordat cu încălcarea Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare.

283 Având în vedere considerentele anterioare, este necesar să se respingă ca neîntemeiată argumentația invocată de Landul Turingia în ceea ce privește prezenta măsură.

P – Cu privire la împrumutul de 9,5 milioane DEM acordat pentru CD Albrechts de către TAB

1. Argumentele părților

284 Landul Turingia afirmă că, în decizia atacată, Comisia nu a ținut seama de faptul că acest împrumut a fost rambursat în întregime. Acesta subliniază, de asemenea, că CD Albrechts a

beneficiat efectiv numai de acest împrumut, în măsura în care, în decembrie 1994, legăturile cu Grupul Pilz au fost întrerupte definitiv. În plus, în opinia acestuia, Comisia ar fi trebuit să aprecieze acest împrumut în funcție de criteriul existenței unui investitor care acționează într-o economie de piață, adică ținând seama de dificultățile financiare cu care s-a confruntat CD Albrechts din cauza acțiunilor ilegale ale Grupului Pilz.

285 Comisia afirmă că nu a primit nicio informație privind o eventuală rambursare, astfel încât era îndreptățită să considere că acest împrumut nu fusese încă rambursat.

2. Aprecierea Tribunalului

286 În ceea ce privește argumentația Landului Turingia privind prezenta măsură, este suficient să se constate că Landul Turingia nu a adus nicio dovadă în sprijinul afirmației conform căreia ajutorul în cauză a fost rambursat în întregime. În plus, chiar dacă landul ar fi fost în măsură să aducă dovada acestei rambursări, este la fel de adevărat că nu a adus această dovadă în cadrul procedurii administrative, astfel încât nu i se poate reproșa Comisiei faptul că nu a ținut seama de acest lucru în cadrul deciziei atacate. În cele din urmă, argumentul Landului Turingia, întemeiat pe faptul că acordarea ajutorului în cauză corespunde comportamentului rațional al unui investitor privat, nu poate fi acceptat, având în vedere că, în lumina raționamentului de la punctul 217 de mai sus, în speță, chestiunea dacă TAB a acționat asemenea unui investitor privat nu afectează aprecierea compatibilității ajutorului cu piața comună și, prin urmare, este irelevantă.

287 Având în vedere considerentele anterioare, este necesar să se respingă ca neîntemeiate motivele invocate de Landul Turingia în ceea ce privește prezentul ajutor.

Q – Cu privire la dobânzile în valoare totală de 21,3 milioane DEM

1. Argumentele părților

288 Landul Turingia invocă, în primul rând, încălcarea de către Comisie a obligației de motivare în ceea ce privește dobânzile. Acesta afirmă că, nicăieri în decizia atacată, Comisia nu a făcut constatări și nici nu a furnizat justificări în ceea ce privește calcularea sumei de 21,3 milioane DEM, reprezentând dobânzile neplătite pentru diversele ajutoare. În opinia sa, acest lucru este cu atât mai surprinzător cu cât sumele plătite în cadrul acordului de restructurare, în vederea eliberării garanțiilor, conțineau deja o parte considerabilă din dobânzi. Landul Turingia adaugă că, în măsura în care decizia atacată prevede că ajutoarele care trebuie restituite trebuie să includă rata de referință a dobânzii, Comisia ar fi trebuit să explice clar despre ce dobândă era vorba și de ce acestea favorizaseră întreprinderea comună și succesorii acesteia. Potrivit acestuia, Comisia nu putea, în această privință, să facă pur și simplu referire la informațiile transmise de statul membru.

289 În continuare, Landul Turingia contestă afirmația Comisiei, conform căreia, având în vedere precizările autorităților germane, aceasta avea obligația să solicite recuperarea avantajelor în materie de dobânzi în valoare de 21,3 milioane DEM. Acesta observă următoarele: în primul rând, Comisia nu a adus nicio dovadă privind faptul că autoritățile germane au afirmat un astfel de lucru și, în al doilea rând, trebuie reținut faptul că, chiar dacă aceste autorități ar fi făcut o astfel de declarație – ceea ce Landul Turingia contestă – acest lucru nu ar justifica absența unor constatări materiale în ceea ce privește calcularea valorii dobânzilor.

290 În plus, Landul Turingia susține că articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE a fost încălcat de Comisie în măsura în care, în decizia atacată, aceasta a stabilit suma forfetară de 21,3 milioane DEM pentru pretinsele avantaje în materie de rată a dobânzii, de care ar fi beneficiat întreprinderea comună și succesorii acesteia.

291 Comisia, susținută de ODS, contestă întreaga argumentație a Landului Turingia în ceea ce privește avantajele reprezentate de dobânzile de 21,3 milioane DEM.

292 Aceasta afirmă, în primul rând, că a fost obligată să ia o decizie în lumina informațiilor care îi fuseseră comunicate de autoritățile germane și anume că diversele plăți generaseră avantaje în materie de rată a dobânzii, reprezentând cel puțin 21,3 milioane DEM pentru perioada sfârșitul anului 1993–1998 (considerentul 40 din decizia atacată). În plus, aceasta consideră că remarca Landului Turingia în ceea ce privește dobânzile care trebuiau plătite în temeiul ordinului de recuperare este eronată, având în vedere că suma de 21,3 milioane DEM reprezintă doar avantajele în materie de dobânzi care au fost acordate întreprinderii și care, prin urmare, constituie în sine un ajutor. Conform Comisiei, este necesar să se facă o distincție între acestea și dobânzile care trebuie să fie rambursate începând cu data plății ajutoarelor și care, în temeiul articolului 2 alineatul (2) din decizia atacată, se calculează pe baza ratei de referință utilizată pentru calcularea echivalentului-subvenție al ajutoarelor cu finalitate regională.

293 În plus, Comisia contestă afirmația Landului Turingia, conform căreia aceasta a stabilit o sumă forfetară de cel puțin 21,3 milioane DEM pentru avantajul în materie de dobânzi, fără a ține seama de faptul că plățile au favorizat diverse întreprinderi sau de faptul că acest avantaj a fost deja luat în considerare parțial la calcularea anumitor sume. Aceasta amintește astfel faptul că nu destinatarul final al ajutoarelor financiare din cadrul unui grup de întreprinderi este decisiv pentru calcularea valorii ajutoarelor plătite, ci destinatarul efectiv și anume, în speță, întreprinderea comună și succesorii acesteia. În plus, Comisia subliniază că valoarea totală a avantajelor sub formă de dobânzi, care figurează în decizia atacată, nu are la bază calcule eronate ci, astfel cum reiese din considerentul 40 din decizia atacată, informațiile furnizate de autoritățile germane.

294 În cele din urmă, aceasta neagă că a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește avantajele acordate sub formă de dobânzi. Comisia afirmă că, având în vedere absența unor informații clare din partea autorităților germane, aceasta a fost obligată să se bazeze pe suma de 21,3 milioane DEM, care, astfel cum reiese din considerentul 40 din decizia atacată, fusese declarată de autoritățile germane ca reprezentând avantajul total în termeni de dobânzi, de care beneficiaseră întreprinderea comună și succesorii acesteia. Aceasta adaugă că avantajul în cauză a fost evaluat în lumina Orientărilor privind ajutoarele pentru salvare și restructurare și că, în temeiul acestora, a fost considerat drept ajutor ilegal pentru restructurare. În cele din urmă, în ceea ce privește afirmația Landului Turingia, conform căreia Comisia nu a precizat în ce măsură a ținut seama, la calcularea valorii totale a avantajului în materie de dobânzi, de faptul că au fost utilizate două împrumuturi pentru rambursarea dobânzilor aferente împrumuturilor, aceasta susține că, ținând seama de informațiile de care dispunea, nu a avut altă soluție decât să concluzioneze că era vorba de împrumuturi care trebuiau considerate drept ajutoare ilegale pentru restructurarea unor întreprinderi în dificultate.

2. Aprecierea Tribunalului

295 Este necesar să se constate că, drept răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, Republica Federală Germania a subliniat că autoritățile sale nu au furnizat Comisiei informații din care reiese că avantajele în materie de dobânzi, acordate în cadrul proiectului fabricii de

CD-uri din Albrechts, se ridicau la cel puțin 21,3 milioane DEM pentru perioada începând din 1993 până în 1998. În plus, aceasta a afirmat că cifra respectivă este în contradicție cu valoarea dobânzilor precizată în scrisoarea guvernului german din 17 aprilie 1997 și anume 14,9 milioane DEM.

296 În ceea ce privește Comisia, aceasta a confirmat, în răspunsul său la o întrebare scrisă a Tribunalului, că nu este în măsură să dovedească faptul că a primit de la autoritățile germane informații conform cărora ajutorul în cauză se ridică la 21,3 milioane DEM.

297 În aceste circumstanțe, este necesar să se constate comiterea de către Comisie a unei erori de fapt prin constatarea, în considerentul 40 din decizia atacată, că „conform autorităților germane, plățile în cauză generaseră avantaje în materie de dobânzi, reprezentând cel puțin 21,3 milioane DEM pentru perioada de la sfârșitul anului 1993 până în 1998”.

298 Având în vedere cele menționate anterior, fără să mai fie necesară examinarea celorlalte obiecții invocate în această privință, este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată, în măsura în care acesta include o sumă de 21,3 milioane DEM cu titlu de avantaje în materie de dobânzi acordate în cadrul restructurării fabricii de CD-uri din Albrechts.

III – Cu privire la motivele referitoare la legalitatea articolului 2 din decizia atacată

A – Observații preliminare

299 Landul Turingia, susținut de Republica Federală Germania, susține că, în măsura în care, la articolul 2 din decizia atacată, Comisia ordonă recuperarea ajutoarelor de la LCA, CDA și de la „orice altă întreprindere căreia i-au fost transferate sau urmează să i se transfere activele și/sau infrastructura [PBK], ale [întreprinderii comune] sau ale [PA]”, această dispoziție este ilegală deoarece ordinul de recuperare pe care îl conține se bazează pe numeroase erori în constatarea faptelor, contravine articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE, încalcă obligația de motivare și principiul respectării dreptului la apărare și, în cele din urmă, încalcă principiile securității juridice și proporționalității.

300 Tribunalul decide să examineze, în primul rând, argumentul Landului Turingia, conform căruia ordinul de recuperare, prevăzut la articolul 2 din decizia atacată, încalcă articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE și articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

B – Cu privire la încălcarea articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și a articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE

1. Argumentele părților

301 În sprijinul motivului său, întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și a articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE, Landul Turingia susține, în esență, că Comisia nu poate solicita Republicii Federale Germania să recupereze ajutoarele de la întreprinderile care nu au beneficiat de ajutoarele în cauză. Acesta afirmă, în primul rând, că ajutoarele au fost deturnate, în mare măsură, în avantajul întreprinderilor din Grupul Pilz, în al doilea rând, că, astfel cum a constatat Comisia în considerentul 103 din decizia atacată, MTDA, devenită CDA, nu a beneficiat de ajutoare în cadrul achiziționării activelor societății CD Albrechts, devenită LCA, având în vedere că aceasta a plătit un preț conform prețului pieței și, în al treilea rând, că o parte din ajutoare au fost plătite direct Grupului Pilz.

302 În plus, acesta susține că Comisia nu poate solicita recuperarea ajutoarelor de la terți pretinzând pur și simplu că a avut loc o eludare. Landul Turingia observă, în primul rând, că Comisia nu poate ordona recuperarea de la un terț fără să demonstreze că acesta din urmă a beneficiat de ajutor. În plus, acesta consideră că, în speță, nu erau îndeplinite criteriile obiective utilizate de Comisie pentru a stabili existența unei situații de eludare – obiectul transferului, prețul de achiziție, identitatea acționarilor sau a deținătorilor capitalului întreprinderii inițiale și identitatea cumpărătorului, data realizării transferului și caracterul comercial al acestuia – care sunt menționate la considerentul 118 din decizia atacată.

303 Comisia, susținută de ODS, contestă întreaga argumentație a Landului Turingia, prin care acesta dorește să demonstreze încălcarea de către Comisie a articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și a articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE prin faptul că a solicitat Republicii Federale Germania să recupereze ajutorul de la LCA, CDA și de la orice altă întreprindere căreia i-au fost transferate sau urmează să i se transfere activele sau infrastructura întreprinderii comune, cu scopul de a evita efectele deciziei atacate.

304 Aceasta exprimă, în primul rând, în termeni generali, punctul său de vedere cu privire la stabilirea părților obligate să ramburseze ajutoarele în cazul transferului acțiunilor sau al activelor societății beneficiare. Aceasta începe afirmând că acest aspect nu ridică probleme deosebite în cazul unui transfer al acțiunilor, având în vedere că societatea beneficiară continuă să existe, schimbându-se doar forma proprietății sale. În opinia sa, din jurisprudență rezultă că, într-o asemenea situație, obligația de restituire îi revine societății care a primit ajutoarele sau succesorilor acesteia, indiferent de schimbările care au avut loc în structura proprietății și de eventuala includere a obligației de recuperare în stabilirea condițiilor de vânzare. Comisia afirmă că, prin faptul că a continuat să exercite activitatea subvenționată, societatea continuă să obțină un avantaj din ajutoare, perpetuând astfel denaturarea concurenței. În continuare, aceasta consideră că nu există dificultăți nici în cazul în care activele societății beneficiare sunt transferate unor întreprinderi care fac parte din același grup. Aceasta observă că, într-o astfel de situație, în afară de societatea beneficiară, sunt obligate să restituie ajutoarele întreprinderile din cadrul grupului, care, datorită transferului activelor în cauză, au putut beneficia de efectele favorabile ale ajutoarelor, obținând astfel un avantaj economic. În plus, în ceea ce privește vânzarea activelor societății beneficiare unor întreprinderi terțe, Comisia face o distincție, ținând seama dacă aceste active au fost vândute separat sau „în bloc”. Conform Comisiei, în cazul în care activele sunt vândute separat, la prețul pieței, cumpărătorii nu sunt obligați să ramburseze ajutoarele deoarece, în urma vânzării separate a activelor, activitatea subvenționată nu mai există și, în consecință, ajutorul acordat înainte de transferul activelor nu mai este susceptibil să dezavantajeze concurența societății beneficiare. În schimb, Comisia consideră că situația este diferită în cazul în care activele sunt vândute „în bloc”, astfel încât i se permite cumpărătorului să continue activitatea societății beneficiare. În opinia Comisiei, în acest caz, continuarea activității subvenționate poate perpetua denaturarea concurenței, astfel încât este necesară o atenție deosebită pentru a evita ca transferul activelor societății beneficiare să dea naștere unei eludări considerabile a obligației de restituire, punând la „adăpost” activele vândute. Aceasta susține că o astfel de eludare poate fi exclusă doar în cazul în care, în afară de plata prețului pieței, transferul „în bloc” al activelor societății beneficiare se efectuează în cadrul unei proceduri de ofertă necondiționate și deschise tuturor concurenților acestei societăți.

305 În lumina acestor principii, Comisia consideră că a fost îndreptățită să solicite recuperarea ajutorului de la LCA și CDA, având în vedere că:

- CDA continuă să desfășoare activitățile economice ale beneficiarului inițial al ajutorului, utilizând mijloacele de producție „contaminate” pe care le-a preluat din cadrul grupului de întreprinderi afiliate aflate sub controlul TIB;
- CDA și LCA profită în continuare de ajutoarele acordate ilegal întreprinderii comune – precum și succesorilor acesteia – în măsura în care denaturarea concurenței, cauzată de acordarea acestor ajutoare, continuă să producă efecte pentru CDA și LCA;
- prețul de achiziție în valoare totală de 35,3 milioane DEM, achitat sub forma preluării pasivelor (considerentul 102 din decizia atacată), a rămas, în orice caz, în cadrul aceluiași grup de întreprinderi, datorită faptului că TIB controlează atât CDA, cât și LCA;
- în cazul unui grup de întreprinderi integrate economic, luarea în considerare a prețului de achiziție contravine obligației care îi revine de a evita eludarea deciziilor sale și obligației statelor membre de a asigura respectarea dispozițiilor din deciziile sale (considerentul 118 și 119 din decizia atacată).

306 În cele din urmă, Comisia afirmă că Landul Turingia pretinde în mod eronat că aceasta nu poate solicita recuperarea de la CDA și LCA a ajutoarelor care au fost plătite direct sau care au fost deturnate în avantajul Grupului Pilz. Aceasta observă că ajutoarele în cauză au ajuns în sfera de activitate a întreprinderii comune sau a succesorilor săi, deși, ulterior, acestea au fost deturnate imediat pentru profitul altor societăți din cadrul Grupului Pilz. Conform Comisiei, nu are importanță, în această privință, faptul că aceste ajutoare nu au fost utilizate în realitate de întreprinderea comună. Aceasta observă că, în Hotărârea din 20 martie 1997, Alcan Deutschland (cauza C-24/95, Rec., p. I-1591), Curtea a considerat că obiecția întemeiată pe dispariția îmbogățirii nu constituie un motiv valabil pentru a se opune recuperării ajutoarelor. Aceasta consideră că raționamentul Curții poate fi aplicat într-un caz precum cel în speță, în care mecanismele de transferare a activelor în cadrul unui grup de întreprinderi sunt practic destinate să elimine îmbogățirea obținută de beneficiarul inițial al ajutorului. În opinia sa, într-un astfel de caz, este exclus să se țină seama de obiecția referitoare la dispariția îmbogățirii și, dimpotrivă, avantajul ilegal trebuie să fie imputat întreprinderilor din cadrul grupului, care au primit inițial ajutoarele care le erau destinate. De asemenea, aceasta consideră că TIB și întreprinderile afiliate nu pot invoca nici această obiecție, având în vedere că deturnarea ajutoarelor de către Grupul Pilz poate fi, de asemenea, imputată întreprinderii comune și succesorilor acesteia.

2. Aprecierea Tribunalului

307 Cu titlu introductiv, este necesar să se amintească faptul că, în conformitate cu dreptul comunitar, atunci când constată că ajutoarele sunt incompatibile cu piața comună, Comisia poate ordona statului membru să recupereze aceste ajutoare de la beneficiari (Hotărârea Curții din 12 iulie 1973, Comisia/Germania, cauza 70/72, Rec., p. 813, punctele 13 și 20 și Hotărârea Germania/Comisia, punctul 176 de mai sus, punctul 73).

308 Eliminarea unui ajutor ilegal prin intermediul recuperării este consecința logică a constatării ilegalității acestuia și vizează restabilirea situației anterioare (Hotărârea Germania/Comisia, punctul 176 de mai sus, punctul 74).

309 Acest obiectiv este atins în momentul în care ajutoarele în cauză, majorate, după caz, cu dobânzi moratorii, au fost rambursate de beneficiar sau, cu alte cuvinte, de întreprinderile care au beneficiat efectiv de ajutoare (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 21 martie 1991, Italia/Comisia, cauza C-303/88, Rec., p. I-1433, punctele 57 și 60). Prin restituirea

ajutorului, beneficiarul pierde avantajul de care beneficiase pe piață față de concurenții săi și se restabilește situația anterioară plății ajutorului (Hotărârea Curții din 4 aprilie 1995, Comisia/Italia, cauza C-350/93, Rec., p. I-699, punctul 22).

310 Rezultă că obiectivul principal vizat de rambursarea unui ajutor de stat plătit ilegal este de a elimina denaturarea concurenței, cauzată de avantajul concurențial oferit de ajutorul ilegal (Hotărârea Germania/Comisia, punctul 176 de mai sus, punctul 76).

311 Legalitatea ordinului de recuperare prevăzut la articolul 2 din decizia atacată trebuie să fie examinată în lumina acestor considerente generale.

312 În această privință, trebuie să fie examinată separat legalitatea acestui ordin în măsura în care solicită recuperarea ajutorului de la LCA, pe de o parte și de la CDA, pe de altă parte. Este cunoscut faptul că, spre deosebire de LCA, care trebuie considerată drept succesorul direct al întreprinderii comune și al PA, CDA nu se află în aceeași situație. În decizia atacată, extinderea ordinului de recuperare la CDA se întemeiază pe existența unei situații de eludare.

313 În ceea ce privește recuperarea ajutorului de la LCA, Landul Turingia susține că ordinul este ilegal, în măsura în care include, pe de o parte, ajutoare care au fost plătite direct Grupului Pilz și, pe de altă parte, ajutoare care, deși au fost plătite întreprinderii comune și PA, au fost deturnate în avantajul acestui grup.

314 În această privință, este necesar să se constate că, astfel cum reiese din tabelele de la considerentele 32 și 39 din decizia atacată, ajutorul descris la articolul 1 din decizie include într-adevăr un anumit număr de ajutoare care au fost plătite direct Grupului Pilz și PBK, o întreprindere care face parte din acest grup. Acest lucru este valabil, în special, în ceea ce privește ajutorul acordat pentru PBK în temeiul garanției Landului Bavaria (LfA), în valoare de 54,7 milioane DEM, ajutorul acordat pentru PBK sub forma unei anulări a datoriei, în valoare de 3 milioane DEM, ajutorul acordat pentru PBK sub forma prețului de achiziție pentru acțiunile PA, în valoare de 3 milioane DEM și ajutorul acordat Grupului Pilz sub forma unui împrumut de 15 milioane DEM.

315 În ceea ce privește primele două ajutoare, se știe că, deși au fost acordate direct societății PBK, ajutoarele în cauză erau destinate finanțării construirii fabricii de CD-uri din Albrechts, astfel încât, făcând abstracție de deturnarea acestor măsuri în favoarea altor întreprinderi din cadrul Grupului Pilz și de încălcarea obligației de motivare privind anularea datoriei în valoare de 3 milioane DEM, în principiu, Comisia a fost îndreptățită să ordone recuperarea sumelor de la LCA (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 3 iulie 2003, Belgia/Comisia, cauza C-457/00, Rec., p. I-6931, punctele 55–62).

316 În ceea ce privește prețul de achiziție de 3 milioane DEM și împrumutul de 15 milioane DEM, este necesar să se constate că, astfel cum s-a considerat deja la punctele 218 și 260 de mai sus, aceste ajutoare au fost plătite direct Grupului Pilz și nu erau destinate restructurării întreprinderii comune și a PA. Prin urmare, este exclus să se considere că acestea din urmă au beneficiat efectiv de ajutoarele în cauză. Astfel cum s-a considerat deja la punctul 261 de mai sus, această concluzie nu este afectată de faptul că, astfel cum a constatat Comisia în considerentul 37 din decizia atacată, împrumutul de 15 milioane DEM trebuia să sprijine Grupul Pilz în așteptarea unui investitor dispus să cumpere PA. În afara faptului că nu a fost prezentată nicio dovadă de către Comisie în sprijinul acestei afirmații, nu s-a stabilit faptul că PA a fost avantajată efectiv de acest ajutor.

317 Prin urmare, în măsura în care se ordonă recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, incluzând ajutorul acordat pentru PBK sub forma prețului de achiziție de 3 milioane DEM, precum și ajutorul acordat Grupului Pilz sub forma împrumutului de 15 milioane DEM, articolul 2 din decizia atacată nu este conform cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

318 În continuare, trebuie examinată argumentația Landului Turingia, conform căreia ordinul de recuperare este ilegal în măsura în care are ca obiect ajutoare care, deși destinate întreprinderii comune și PA, au fost deturnate în favoarea întreprinderilor din Grupul Pilz.

319 În această privință, este necesar să se observe că decizia atacată conține numeroase constatări referitoare la deturnarea, în avantajul Grupului Pilz, a ajutoarelor menționate la articolul 1 din decizia atacată. Astfel, în special din considerentele 27, 33, 38 și 63–75 din decizia atacată rezultă că o mare parte din ajutoarele acordate în scopul construirii, consolidării și restructurării fabricii de CD-uri din Albrechts au fost deturnate în avantajul întreprinderilor din Grup. Din aceste constatări reiese, de asemenea, că deturnarea ajutoarelor s-a realizat prin suprafacturarea prestărilor de servicii efectuate în cadrul construirii fabricii, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului, care există în cadrul Grupului Pilz, precum și prin neplata produselor livrate și a serviciilor furnizate de către întreprinderea comună și PA în favoarea Grupului Pilz.

320 De asemenea, trebuie să se constate că actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen, care a fost prezentat de autoritățile germane în cadrul procedurii administrative, conține un anumit număr de elemente care permit să se stabilească, cel puțin aproximativ, amploarea deturnării ajutoarelor în favoarea Grupului Pilz. Contrar a ceea ce susține Comisia, simplul fapt că acest act privește fapte ilegale comise în cadrul acordării de subvenții și alocații pentru investiții de către Landul Turingia nu permite, în sine, să se concluzioneze că informațiile din actul respectiv sunt irelevante pentru evaluarea pe care trebuie să o efectueze Comisia. De fapt, acest act conține, în special în descrierea diverselor mecanisme utilizate în cadrul fraudei și evaluării valorii investițiilor care au fost realizate, indicații precise și utile pentru aprecierea amplitudinii deturnării.

321 În aceste condiții, este necesar să se considere că, cel puțin în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia dispunea de o serie de indicii valabile și concordante, din care rezulta că întreprinderea comună și PA nu beneficiaseră efectiv de o mare parte din ajutoarele destinate construirii, consolidării și restructurării fabricii de CD-uri din Albrechts. În plus, aceste indicii permiteau să se stabilească, cel puțin aproximativ, amploarea deturnării.

322 Este adevărat că, astfel cum afirmă Comisia, din dosar nu reiese că autoritățile germane au furnizat informații precise în privința părții din ajutor care a fost deturnată în avantajul Grupului Pilz.

323 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, deși dispunea de mijloacele necesare în acest scop (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Germania și Pleuger Worthington/Comisia, punctul 71 de mai sus, punctul 29), din niciun act aflat la dosar nu rezultă că aceasta a solicitat autorităților germane să îi furnizeze informații precise în această privință. Astfel cum reiese din decizia de inițiere a procedurii, aceasta avea cunoștință, cel puțin din 1997, de deturnarea unei mari părți din ajutoare. În consecință, Comisia nu poate invoca faptul că, având în vedere informațiile de care dispunea în momentul adoptării deciziei atacate, avea dreptul să solicite recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, în ceea ce privește măsurile despre care aceasta știa sau nu putea ignora faptul că nu fuseseră în beneficiul întreprinderii comune și al PA.

324 În mod similar, este necesar să se respingă argumentul Comisiei conform căruia sfera de aplicare a ordinului de recuperare de la articolul 2 din decizia atacată este justificată datorită faptului că întreprinderea comună și succesorii acesteia aparțin unui grup de întreprinderi afiliate, în cadrul căruia există mecanisme interne pentru transferul activelor. În afara faptului că întreprinderea comună a făcut parte din Grupul Pilz doar în perioada octombrie 1992–sfârșitul lunii decembrie 1993, rezultă clar din constatările din cadrul deciziei atacate că, în speță, mecanismele de transfer existente în cadrul acestui grup au fost utilizate doar în detrimentul acestei întreprinderi și nu în avantajul acesteia. Prin urmare, nu se poate afirma că, din cauza apartenenței sale la acest grup, întreprinderea comună a utilizat efectiv ajutoare al căror beneficiar nu era.

325 Prin urmare, în măsura în care ordonă recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, inclusiv a ajutoarelor în privința cărora s-a stabilit că LCA nu a beneficiat efectiv de acestea, articolul 2 din decizia atacată nu este conform cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

326 În continuare, în măsura în care articolul 2 din decizia atacată ordonă recuperarea de la CDA a ajutorului descris la articolul 1 din decizia în cauză, reiese din decizie că, în esență, Comisia și-a întemeiat aprecierea pe existența intenției de a eluda efectele deciziei în cauză, intenție care, conform Comisiei, rezultă în mod obiectiv din faptul că CDA beneficiază de ajutorul care fusese acordat anterior pentru PBK, întreprinderea comună, PA și CD Albrechts, în măsura în care aceasta utilizează activele acestor întreprinderi și, în plus, continuă activitatea lor (considerentele 118 și 120 din decizia atacată).

327 Această argumentație nu poate fi acceptată.

328 Este adevărat că, astfel cum reiese din schimbul de scrisori între autoritățile germane și Comisie, din cadrul procedurii administrative, transferul către CDA a unei părți din activele LCA era destinat să salveze această parte din exploatarea LCA, asigurându-i o posibilitate de dezvoltare, la adăpost de incertitudinile juridice și economice care amenințau supraviețuirea LCA. În mod similar, diverse elemente prezentate de Comisie și ODS în cadrul prezentei acțiuni permit să se concluzioneze că, ulterior transferului de active, CDA continuă efectiv activitatea întreprinderii comune, a PA și CD Albrechts.

329 Totuși, acest lucru nu demonstrează, în sine, existența unei intenții de eludare a efectelor ordinului de recuperare în speță.

330 Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, astfel cum s-a constatat în considerentul 103 din decizia atacată, CDA a plătit un preț de achiziție conform cu piața pentru preluarea activelor LCA, astfel încât această tranzacție nu implică faptul că CDA beneficiază în continuare în mod efectiv de avantajul concurențial legat de beneficiul ajutoarelor acordate pentru LCA (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Germania/Comisia, punctul 176 de mai sus, punctul 92).

331 Într-un astfel de caz, nu se poate considera că, astfel cum susține Comisia în memoriile sale, ulterior achiziționării activelor de către CDA, LCA rămâne asemenea unei „cochilii goale, de la care nu mai este posibil să se obțină restituirea ajutoarelor ilegale”.

332 Având în vedere că, în speță, LCA este în lichidare de la inițierea procedurii de insolvență în octombrie 2000, este necesar să se amintească faptul că din jurisprudența referitoare la întreprinderile intrate în insolvență, care beneficiază de ajutoare, reiese că restabilirea situației

anterioare și eliminarea denaturării concurenței care rezultă din ajutoarele acordate ilegal se pot realiza, în principiu, prin înregistrarea ca pasiv al întreprinderii în lichidare a unei obligații privind restituirea ajutoarelor în cauză. Într-adevăr, conform acestei jurisprudențe, o astfel de înregistrare este suficientă pentru a asigura executarea unei decizii prin care se ordonă recuperarea unor ajutoare de stat incompatibile cu piața comună (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 15 ianuarie 1986, Comisia/Belgia, cauza 52/84, Rec., p. 89, punctul 14 și Hotărârea Curții din 21 martie 1990, Belgia/Comisia, cauza C-142/87, Rec., p. I-959, punctele 60 și 62).

333 În continuare, Republica Federală Germania a afirmat, fără să fie contrazisă de Comisie, că, pe de o parte, numai o parte din active au fost vândute societății CDA și anume active fixe, active circulante, valori realizabile pe termen scurt, know-how tehnic și organizarea marketingului și că, pe de altă parte, această modalitate de a proceda a permis obținerea unei sume mai mari decât cea care ar fi fost obținută prin vânzarea separată a activelor în cauză.

334 Această concluzie nu este afectată de faptul că prețul de achiziție a fost plătit sub forma unei preluări a pasivelor. Este necesar să se sublinieze că această formă de plată nu a avut efecte negative asupra situației creditorilor, deoarece reducerea activelor societății a fost compensată de o reducere echivalentă a pasivelor sale.

335 Referirea Comisiei la considerentul 118 din decizia atacată nu invalidează această analiză. Trebuie să se constate că, în considerentul respectiv, Comisia prezintă, într-o manieră generală și ilustrativă, criteriile pe care le aplică pentru a stabili dacă în spatele unei operațiuni specifice se ascunde o situație de eludare. În schimb, acest pasaj nu conține nicio aplicare a criteriilor respective la prezentul caz.

336 Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că, având în vedere numai faptele constatate în decizia atacată, Comisia nu putea ajunge la concluzia că exista o intenție de eludare a efectelor ordinului de recuperare în această speță.

337 În ceea ce privește celelalte elemente de fapt care au fost prezentate de Comisie în memoriile sale și în ședință, este suficient să se constate că acestea nu figurează nicăieri în decizia atacată și că, prin urmare, nu pot fi invocate pentru a justifica extinderea ordinului de recuperare la CDA.

338 În completare, Tribunalul consideră că aceste diverse elemente nu permit nici să se demonstreze existența unei situații de eludare în prezenta speță.

339 Astfel, Comisia susține în mod eronat că, în speță, preluarea activelor a avut loc în cadrul Grupului TIB, adică al unui grup de întreprinderi afiliate. Este necesar să se observe că, în afara faptului că în decizia atacată nu se constată existența unui pretins grup TIB, Comisia nu aduce nicio dovadă pentru a demonstra că LCA și CDA aparțin unui astfel de grup de întreprinderi și cu atât mai puțin că aceste întreprinderi sunt legate prin mecanisme interne de transfer al activelor. Dimpotrivă, din precizările furnizate în această privință de către Landul Turingia și CDA reiese că TIB acționează în calitate de holding, în conformitate cu statutul său.

340 În continuare, este necesar să se respingă afirmația Comisiei, conform căreia preluarea activelor de către CDA nu era logică din punct de vedere economic. Trebuie să se constate că, în cadrul procedurii administrative, autoritățile germane au subliniat în mai multe rânduri că preluarea unei părți din activele LCA de către CDA era logică din punct de vedere economic. Deși „caracterul comercial al transferului [de active]” constituie unul dintre aspectele pe care

Comisia le ia în considerare la stabilirea existenței unei eludări (considerentul 118 din decizia atacată), aceasta nu a prezentat în decizia atacată niciun element de natură să infirme poziția autorităților germane.

341 În mod similar, simplul fapt că LCA și CDA erau gestionate de aceeași persoană în momentul achiziționării activelor, în ianuarie 1998 și că, după această tranzacție, CDA s-a prezentat pe piață drept succesorul întreprinderii comune și al PA nu permite să se concluzioneze că preluarea activelor LCA avea ca obiect eludarea ordinului de recuperare de la articolul 2 din decizia atacată. Aceste elemente nu sunt suficiente pentru a demonstra că CDA a acționat cu intenția de a împiedica executarea deciziei atacate.

342 În cele din urmă, este necesar să se respingă afirmația Comisiei conform căreia preluarea „în bloc” a activelor LCA nu s-a efectuat conform unei proceduri deschise și transparente și că anumiți concurenți ai LCA au fost astfel împiedicați să cumpere activele cu care societatea în cauză exercita activitățile subvenționate. Dimpotrivă, atât decizia atacată, cât și anumite acte aflate la dosar și declarațiile făcute de Landul Turingia și CDA în cursul ședinței din 5 mai 2004 arată că preluarea activelor LCA de către CDA nu a avut loc imediat, ci a fost precedată de încercări nereușite de a vinde întreaga LCA unor terți, inclusiv societatea-mamă a intervenientei ODS (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Germania/Comisia, punctul 176 de mai sus, punctul 95).

343 Având în vedere considerentele precedente, este necesar să se concluzioneze că astfel Comisia nu a stabilit existența unei operațiuni de eludare a efectelor deciziei atacate, care poate servi ca bază pentru obligația impusă societății CDA de a restitui ajutoarele ilegale acordate întreprinderii comune și succesorilor acesteia.

344 Prin urmare, în măsura în care decizia atacată ordonă recuperarea de la CDA și LCA a ajutoarelor acordate pentru PBK, întreprinderea comună, PA și CD Albrechts, aceasta nu este conformă cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

345 O concluzie similară se impune în privința articolului 2 din decizia atacată, care ordonă recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 de la „orice altă întreprindere căreia i s-au transferat sau i se vor transfera activele și/sau infrastructura [PBK], [întreprinderii comune] sau [PA], astfel încât să se eludeze efectele prezentei decizii”. Este suficient să se constate că extinderea ordinului de recuperare la aceste întreprinderi are la bază aceleași motive ca și extinderea acestui ordin la CDA.

346 Având în vedere considerentele anterioare, prezentul motiv trebuie să fie admis.

347 Având în vedere că, în orice caz, Tribunalul nu se poate substitui nici Comisiei și nici statului membru în cauză în ceea ce privește stabilirea exactă a valorii ajutoarelor care trebuie să fie recuperate de acest stat, articolul 2 din decizie trebuie, în consecință, să fie anulat în privința ordinului de recuperare în ansamblu, în măsura în care acesta privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (3). Prin urmare, este necesară anularea articolului 2 din decizia atacată, în măsura în care acesta ordonă recuperarea ajutorului descris la articolul 1 din decizia în cauză de la societățile CDA și LCA, precum și de la orice altă întreprindere căreia i s-au transferat sau i se vor transfera activele și/sau infrastructura PBK, a întreprinderii comune sau PA, astfel încât să se eludeze efectele deciziei în cauză.

348 În aceste condiții, nu mai este necesară examinarea celorlalte motive invocate de Landul Turingia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

349 În conformitate cu articolul 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, în conformitate cu pretențiile Landului Turingia.

350 În conformitate cu articolul 87 alineatul (4) primul paragraf, statele membre care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Republica Federală Germania va suporta propriile cheltuieli de judecată.

351 În conformitate cu articolul 87 alineatul (4) al treilea paragraf, Tribunalul poate dispune ca un intervenient, altul decât cei menționați la articolul 87 alineatul (4) primul și al doilea paragraf, să suporte propriile cheltuieli de judecată. În speță, ODS va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

1) Anulează Decizia 2000/796/CE a Comisiei din 21 iunie 2000 privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Turingia), în măsura în care:

– la articolul 1 alineatul (1), aceasta include, cu titlu de ajutor acordat societăților R. E. Pilz GmbH & Co Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG și Pilz Albrechts GmbH în scopul construirii, exploatării și consolidării fabricii de CD-uri din Albrechts (Turingia), o sumă de 54,7 milioane DEM în temeiul garanției Landului Bavaria, o sumă de 3 milioane DEM cu titlu de anulare a datoriei, precum și o sumă de 63,45 milioane DEM și o sumă de 19,42 milioane DEM cu titlu de subvenții și alocații pentru investiții, acordate de Landul Turingia și Landul Bavaria;

– la articolul 1 alineatul (2), aceasta include, cu titlu de ajutor acordat în scopul restructurării societății CDA Compact Disc Albrechts GmbH, o sumă de 33 milioane DEM pentru achiziționarea capitalului social al PA/CD Albrechts și o sumă de 21,3 milioane DEM cu titlu de avantaje în materie de rată a dobânzii;

– la articolul 1 alineatul (2), aceasta declară că prețul de achiziție de 3 milioane DEM și împrumutul de 15 milioane DEM acordat de LfA constituie un ajutor „destinat restructurării societății CDA Compact Disc Albrechts GmbH”;

– la articolul 2, aceasta ordonă recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 de la societățile CDA Datenträger Albrechts GmbH și LCA Logistik Center Albrechts GmbH, precum și de la orice altă întreprindere căreia i s-au transferat sau i se vor transfera activele și/sau infrastructura societăților R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG sau Pilz Albrechts GmbH, astfel încât să se eludeze efectele deciziei menționate.

2) Respinge acțiunea în privința celorlalte pretenții.

3) Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată ale Landului Turingia. Republica Federală Germania și ODS Optical Disc Service GmbH suportă propriile cheltuieli de judecată.

Azizi

García-Valdecasas

Cooke

Jaeger

Dehousse

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, 19 octombrie 2005.

Grefier

Președinte

E. Coulon

J. Azizi

Tabla de materii

Cadrul juridic.....	2
Faptele aflate la originea litigiului.....	4
A – Contextul general	4
1. Etapa de înființare a întreprinderii (1990–1992)	4
2. Etapa de restructurare (1993–1998).....	5
3. Preluarea anumitor active de către MTDA.....	5
B – Desfășurarea procedurii administrative	6
C – Constatarea faptelor și aprecierea juridică.....	7
1. Ajutoare financiare acordate de Republica Federală Germania în cursul etapei de înființare	7
2. Măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare.....	9
3. Cu privire la recuperarea ajutoarelor.....	10
4. Dispozitivul deciziei atacate.....	11
Procedura și pretențiile părților	12
În drept	13
I – Observații introductive.....	13
II – Cu privire la legalitatea articolului 1 din decizia atacată.....	13
A – Cu privire la dreptul întemeierii deciziei atacate pe informațiile disponibile.....	13
1. Argumentele părților	13
2. Aprecierea Tribunalului.....	14
B – Cu privire la garanția acordată pentru PBK de Landul Bavaria (LfA).....	17
1. Argumentele părților	17
2. Aprecierea Tribunalului.....	18
C – Cu privire la anularea datoriei de 3 milioane DEM, acordată pentru PBK de Landul Bavaria (LfA)	22
1. Argumentele părților	22
2. Aprecierea Tribunalului.....	23
D – Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții în valoare de 63,45 milioane DEM și 19,42 milioane DEM, acordate de Landul Turingia și, respectiv, Landul Bavaria (LfA) întreprinderii comune și PA.....	24
1. Argumentele părților	24
2. Aprecierea Tribunalului.....	27
a) Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Turingia	27
b) Cu privire la subvențiile și alocațiile pentru investiții acordate de Landul Bavaria (LfA).....	29
E – Cu privire la garanția acordată de către THA întreprinderii comune și Robotron	30

1. Argumentele părților	30
2. Aprecierea Tribunalului.....	33
F – Cu privire la împrumutul de 25 de milioane DEM, acordat pentru PA de către TAB	35
1. Argumentele părților	35
2. Aprecierea Tribunalului.....	36
G – Cu privire la împrumutul de 20 de milioane DEM, acordat pentru PA de către TAB	39
1. Argumentele părților	39
2. Aprecierea Tribunalului.....	39
H – Cu privire la prețul de achiziție de 3 milioane DEM, plătit societății PBK de către TIB	40
1. Argumentele părților	40
2. Aprecierea Tribunalului.....	41
I – Cu privire la aportul de capital în valoare de 12 milioane DEM, acordat pentru PA de către TIB.....	42
1. Argumentele părților	42
2. Aprecierea Tribunalului.....	43
J – Cu privire la achiziționarea capitalului social al PA de către TIB și TAB	44
1. Argumentele părților	44
2. Aprecierea Tribunalului.....	45
K – Cu privire la împrumutul de 2 milioane DEM, acordat pentru PA de către LfA	45
1. Argumentele părților	45
2. Aprecierea Tribunalului.....	45
L – Cu privire la împrumutul de 3,5 milioane DEM acordat pentru PA de către TIB ...	46
1. Argumentele părților	46
2. Aprecierea Tribunalului.....	47
M – Cu privire la împrumutul de 15 milioane DEM, acordat Grupului Pilz de către LfA	47
1. Argumentele părților	47
2. Aprecierea Tribunalului.....	48
N – Cu privire la împrumutul de 15 milioane DEM, acordat pentru CD Albrechts de către TAB	48
1. Argumentele părților	48
2. Aprecierea Tribunalului.....	48
O – Cu privire la împrumutul de 7 milioane DEM acordat pentru CD Albrechts de către LfA.....	49
1. Argumentele părților	49
2. Aprecierea Tribunalului.....	50
P – Cu privire la împrumutul de 9,5 milioane DEM acordat pentru CD Albrechts de către TAB.....	51
1. Argumentele părților	51
2. Aprecierea Tribunalului.....	52
Q – Cu privire la dobânzile în valoare totală de 21,3 milioane DEM	52
1. Argumentele părților	52
2. Aprecierea Tribunalului.....	53
III – Cu privire la motivele referitoare la legalitatea articolului 2 din decizia atacată	54
A – Observații preliminare	54
B – Cu privire la încălcarea articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și a articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE.....	54
1. Argumentele părților	54
2. Aprecierea Tribunalului.....	56

Cu privire la cheltuielile de judecată	62
--	----